

การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ปริญญาณิพนธ์
ของ
บุญส่ง สร้อยสิงห์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

เมษายน 2546

ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทคัดย่อ

ของ

บุญส่ง สร้อยสิงห์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา

เมษายน 2546

๒ ๒๕๔๖

บุญส่ง สร้อยสิงห์. (2546), การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัด

บุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์อังคณา สายยศ, รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 967 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นและมีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และแบบทดสอบที่แปลจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน โดยแต่ละฉบับวัดคุณลักษณะ 22 ด้าน คือ การยอมรับผิด การประสบความสำเร็จ การมีกลุ่มเพื่อน ความก้าวร้าว การพึ่งตนเอง การเปลี่ยนแปลง การป้องกันตนเอง การมีอำนาจเหนือผู้อื่น ความอดทน การแสดงออก การหลบหลีกอันตราย การใช้อารมณ์ การช่วยเหลือผู้อื่น ระเบียบวินัย ความเพียรพยายาม ความรู้สึกพิเศษ การยอมรับทางสังคม การขอความช่วยเหลือ ความเข้าใจ การรับรู้ตนเอง และ การเกิดขึ้นน้อย

ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีโครงสร้างสอดคล้องตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเหมือนสูงกว่า 0.50 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงจำแนกมีค่าต่ำกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงเหมือน

A STUDY OF CONSTRUCT VALIDITY OF PERSONALITY NEEDS TEST ACCORDING
TO MURRAY'S THEORY FOR STUDENTS IN MATHAYOM SUKSA 3

AN ABSTRACT
BY
BUNSONG SOISING

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education degree in Educational Measurement

April 2003

Bunsong Soising. (2003). *A STUDY OF CONSTRUCT VALIDITY OF THE PERSONALITY NEEDS TEST ACCORDING MURRAY'S THEORY FOR STUDENTS IN MATHAYOM SUKSA 3*. Master thesis, M.Ed.(Education Measurement). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Assoc.Prof.Aungkana Saiyos, Assoc.Prof.Chusri Wongrattana

The purpose of this research was to study construct validity of the personality needs test according Murray's theory for Mathayom Suksa 3 students. The sample sized consisted of 967 Mathayom Suksa 3 students. The sample consisted of 967 Mathayom Suksa 3 students of the public school in Ubonratchatani Province and in the second semester of the academic year 2002. This sample selected by stratified random sampling. The instruments of this study were personality needs tests with two form were constructed under the same definition according to Murray's theory. Both of them consisted of 22 traits about Abasement, Achievement, Affiliation, Aggression, Autonomy, Change, Cognitive Structure, Deference, Dominance, Endurance, Exhibition, Harm avoidance, Impulsive, Nurturance, Order, Play, Sentient. Social recognition, Succorance, Understand, Desirability and Infrequency.

The result of the study showed that ;

1. The construct validity by confirmatory factor analysis of personality needs test had according to Murray's theory.
2. The construct validity by Multitrait Multimethod of personality needs test had convergent validity coefficients higher than 0.50 and the discriminant validity coefficients was lower than convergent validity coefficient.

ปริญญานิพนธ์

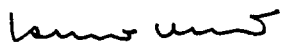
เรื่อง

การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ของ

นางสาวบุญส่ง สร้อยสิงห์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

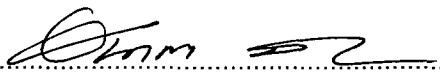

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

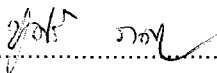
วันที่ ๑๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

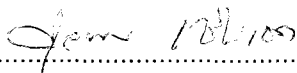
ประธาน

(รองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ชุตรี วงศ์รัตนะ)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร. สุพร เชื้อมเฮง)

กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร. ละเอียด รัชเฝ้า)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างดี จากรองศาสตราจารย์ อังคณา สายยศ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่างๆ อันเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำหรับการสอบ ปริญญานิพนธ์ ได้รับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์จากอาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง และ อาจารย์ ดร.ละเอียต รัชส์เฝ้า ซึ่งเป็นกรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่าง สูง ณ โอกาสนี้

ในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ส.วาสนา ประवालพฤษ์ อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนทา สุริรักษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้ และในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย ฝ่ายวิชาการและอาจารย์ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบใจนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เป็นอย่างดี

บุญส่ง สร้อยสิงห์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ความหมายของบุคลิกภาพ.....	9
	การวัดบุคลิกภาพ.....	11
	ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	12
	การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ.....	19
	ความหมายของความต้องการ.....	23
	บุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์.....	26
	ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ.....	32
	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง.....	34
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
	สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	48
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	49
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	51
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	62
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
สัญลักษณ์และอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	76
ความมุ่งหมาย สมมุติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	76
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	76
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	78
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	89
ประวัติย่อผู้วิจัย	111

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียน.....	50
2	แสดงสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ.....	68
3	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์เชิงยืนยันของแบบทดสอบ วัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	70
4	ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์หลายลักษณะหลายวิธีของ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	72
5	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปใช้ในการทดลอง.....	89
6	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปใช้ในการวิจัย.....	94
7	ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.....	97

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงการจัดระบบชั้นของบุคลิภาพ.....	15
2	แสดงลำดับขั้นการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนากำลังคน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนากำลังคนจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาการศึกษาเป็นการเตรียมกำลังคนให้แก่ประเทศชาติในอนาคต ดังเช่นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาให้เป็นการวางรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ “คน” เป็นการเตรียมและนำคนไทยให้ก้าวสู่สังคมยุคใหม่อย่างมั่นคง ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องวางแผนพัฒนากำลังคน วางแผนพัฒนาการศึกษาและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้สอดคล้องประสานงานกันโดยตลอด จึงทำให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ก้าวหน้ารวดเร็ว จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญขึ้น ทั้งนี้ ชวาล แพรัตกุล (2526 : 2) ได้กล่าวว่า การศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการสอนและส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอีกมากมาย ดังเช่น การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอน จะต้องควบคู่ไปกับการศึกษาอยู่เสมอ และอนันต์ ศรีโสภณ (2525 : บทนำ) ได้กล่าวว่า ผลที่ได้จากการวัดผลประเมินผลจะเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความก้าวหน้าของนักเรียนที่จะช่วยให้ครู นักเรียนและผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้ และอีเบล Ebel (1965 : 58) กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลว่า ในการวัดผลนั้นเป็นการตรวจสอบปริมาณคุณภาพของบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้เครื่องมือชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดเป็นหลัก ทั้งนี้ ได้กล่าวอีกว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการศึกษานั้น ถือได้ว่าแบบทดสอบเป็นเครื่องมือที่ใช้กันมากที่สุดจนนับได้ว่าเป็นเครื่องมือหลักที่สำคัญในการวัดผลในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ชวาล แพรัตกุล (2526 : 123 – 138) ที่กล่าวว่า ผลที่ได้จากการวัดจะเชื่อถือได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเป็นสิ่งสำคัญ คุณภาพที่ดีนั้นมีคุณสมบัติ 10 ประการ คือ ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ระดับความยากพอเหมาะ มีอำนาจจำแนก เป็นปรนัย ยุติธรรม มีประสิทธิภาพ ยั่วเย้า ถามลิก และจำเพาะเจาะจง นอกจากนี้ยังวัดผลคนอื่นๆ ได้แก่ เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์และเอนกกุล กริแสง (2517 : 172) บุญชม ศรีสะอาด (2521 : 126 – 129) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523 : 42 – 46) อนันต์ ศรีโสภณ (2525 : 29) สุภาพ วาดเขียน (2525 : 66) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือวัดไว้คล้ายคลึงกัน คือ อย่างน้อยจะต้องมีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า “ความเที่ยงตรง” จำเป็นและสำคัญที่สุดของเครื่องมือวัด

ทุกชนิด ซึ่งสอดคล้องกับโกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2523 : 45) ส.วาสนา ประวาลพุกษ์ (2533 : 54) ที่กล่าวว่า คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือวัดก็คือ "ความเที่ยงตรง" ซึ่ง สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2535 : 101) กล่าวว่า ความเที่ยงตรงจะเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเครื่องมือวัด ผลการศึกษาหรือแบบทดสอบว่าสามารถวัดได้ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการวัดหรือไม่มากนักน้อย เพียงใด นักวัดผลต่างประเทศและของไทย เช่น ไวส์มา และเจอร์ส (Wierma and Jurs. 1985 : 97) ฮอฟกิน แสตนเลย์และฮอฟกิน (Hopkins, Stanley and Hopkins. 1990 :76 – 111) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 177) โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2523 : 148) ต่าย เข้มยง (2526 : 139 – 142) ได้แบ่งความเที่ยงตรงออกเป็น 3 ประเภท คือ ความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และ ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ (Criterion – Related Validity) สำหรับความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ส่วนใหญ่จะใช้กับ แบบทดสอบวัดความสนใจ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งไม่เหมือนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งจะใช้ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เป็นส่วนใหญ่ ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของเครื่องมือวัด ซึ่งอังคณา สายยศ (2537 : 25 – 31) ได้กล่าวว่า ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสามารถวัดได้ตรงตามลักษณะ หรือตามทฤษฎีของโครงสร้างนั้น ในการคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ไม่ว่าจะเป็น แบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรม แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ แบบทดสอบวัดเจตคติหรือ แบบทดสอบวัดความสนใจ มีวิธีการที่เหมือนกันซึ่งได้แก่ การคำนวณจากค่าความสัมพันธ์ การ คำนวณจากหลายลักษณะหลายวิธี การวิเคราะห์องค์ประกอบและการคำนวณจากกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว

บุคลิกภาพเป็นเรื่องที่สลับซับซ้อนและมีตัวที่กำหนดบุคลิก ภาพมากมาย ซึ่งแตกต่าง ออกไปตามทัศนะของนักจิตวิทยาแต่ละคน บางคนเน้นเฉพาะลักษณะ พฤติกรรมของบุคคล เช่น ศุภางค์ แสงวานิช (2506 : 45) และ จุง (Jung) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมของบุคคล แบ่งออก เป็น 2 ลักษณะ คือ ประเภทแสดงตัว (Extrovert) และประเภทเก็บตัว (Introvert) บางคนแบ่ง ตามลักษณะรูปร่างและโครงสร้างทางร่างกาย เช่น กิลฟอร์ด (Guilford. 1959 : 7) ได้กำหนด ลักษณะต่างๆของบุคลิกภาพไว้ 7 ประการ อันได้แก่ ความสนใจ (Interest) ความต้องการ (Needs) ทัศนคติ (Attitude) อารมณ์ (Temperament) ความถนัด (Aptitude) การทำงานของ ระบบอวัยวะ (Morphology) และรูปร่างภายนอก (Physiology) กิ้นส์เบิร์ก (Ginzberg. 1965 : 255) กล่าวว่า ตัวกำหนดบุคลิกภาพที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความต้องการ (Needs) ซึ่งจะส่ง ผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป นักจิตวิทยาผู้ที่ศึกษาและตั้งทฤษฎี ความต้องการที่เด่นที่สุดคือ เมอร์เรย์ (Murray.1938) เป็นผู้ที่ศึกษาค้นคว้าเรื่องความต้องการ ของมนุษย์ได้ลึกซึ้งกว่านักจิตวิทยาคนอื่นๆ เมอร์เรย์ได้แบ่งลักษณะความต้องการของมนุษย์ไว้ 2 ประเภทใหญ่ คือ (Hillgard. 1962 : 125 – 126 อ้างอิงจาก Murray.1938)

1. ความต้องการขั้นปฐมภูมิหรือความต้องการทางกาย (Primary or Viscerogenic Needs) เป็นความต้องการทางกายโดยตรง ได้แก่ ความต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เพศ การพักผ่อน การขับถ่าย ฯลฯ

2. ความต้องการขั้นทุติยภูมิหรือความต้องการทางจิตใจ (Secondary or Psychogenic Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจหรือกระบวนการทางอินทรีย์ไม่สมดุล

ในทางจิตวิทยาความต้องการ (Needs) เป็นแรงกระตุ้นภายในของคนและสัตว์ที่ทำให้แสดงพฤติกรรมความต้องการที่เป็นสิ่งจำเป็นของชีวิต เพราะคนและสัตว์จะต้องแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการทั้งนี้เพื่อให้ชีวิตดำรงอยู่ได้และเพื่อให้ชีวิตมีความสุข จะเห็นว่าความต้องการของมนุษย์นั้น เป็นตัวจักรอันสำคัญที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นได้ ตราบใดที่มนุษย์ไม่มีความต้องการ ชีวิตมนุษย์ก็จะหยุดนิ่ง ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ตนเองและประเทศชาติ ตามคำกล่าวของ เฟรด ((Jesse.1963 : 33 , อ้างอิงมาจาก Fred. 1958 : 53) ที่ว่า “ความต้องการของมนุษย์ทำหน้าที่เป็นแรงขับ เป็นตัวกำหนดทิศทางแห่งความคิด และการกระทำของมนุษย์” และถ้ามนุษย์ปราศจากความต้องการแล้ว พฤติกรรมทุกอย่างอาจไม่เกิดขึ้น

ในต่างประเทศได้มีการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านความต้องการของนักเรียนในระดับต่างๆ รวมทั้งมีการสร้างเครื่องมือ เครื่องมือวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่มีชื่อเสียง ได้แก่ แบบฉายภาพ (Projective Technique) ซึ่งสร้างโดย เมอร์เรย์ แบบทดสอบภาพหยดหมึกของรอร์ชาช (The Rorschach Ink Blot Test) แบบทดสอบความต้องการของเอ็ดเวิร์ด (Edward Personal Preference Schedule) เป็นแบบทดสอบที่สร้างจากลักษณะความต้องการของบุคคลตามทฤษฎีของเมอร์เรย์ และแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการของแจ๊คสัน (Personality Research Form) เป็นแบบทดสอบที่สร้างจากลักษณะความต้องการของบุคคลตามทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ได้รับการรับรองจากเมอร์เรย์ว่าดีที่สุด และสามารถสนับสนุนทฤษฎีของเมอร์เรย์ได้ดีกว่าแบบทดสอบของเอ็ดเวิร์ด เป็นแบบทดสอบที่ได้รับความนิยมและนำไปใช้กันอย่างแพร่หลายรวมทั้งได้มีการศึกษาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจนเป็นที่เชื่อถือได้ สำหรับในประเทศไทยยังไม่มี การนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสันมาศึกษา รวมทั้งการศึกษาคูณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และการศึกษาคูณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านอื่นๆ ส่วนมากจะศึกษาคูณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการคำนวณจากกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีการใช้วิธีการวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบและวิธีการหลายลักษณะหลายวิธีเพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการในสองวิธีดังกล่าว โดยศึกษาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน (Personality research Form : PRF) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับในต่างประเทศ

นั้น แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ (PRF) ได้ถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยจำนวนมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแบบทดสอบฉบับนี้มาเป็นเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการศึกษาคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบอื่นๆต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทฤษฎี
2. เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี

ความสำคัญของการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้ทราบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะสอดคล้องตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์หรือไม่ นอกจากนี้ยังจะทราบถึงว่า มีความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพในด้านอื่นต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี จาก 72 โรงเรียน 334 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 12,243 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกมาจากประชากรโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยขั้นที่ 1 สุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 สุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนนักเรียน 967 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของความต้องการทางจิตใจที่มีอิทธิพลในการแสดงออกของบุคคลในการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ให้เห็นทางกายภาพ ที่มีรูปแบบที่คงตัว คงเส้นคงวา และมีลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคล

2. บุคลิกภาพด้านความต้องการ หมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากความรู้สึกทางจิตใจ และผู้อื่นสามารถสังเกตได้ ทั้งนี้ความต้องการที่เกิดขึ้นของบุคคลจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามทฤษฎีของเมอร์เรย์ พัฒนาโดย แจ็คสัน (Jackson. 1989) จำนวน 22 ด้าน ดังนี้

2.1 การยอมรับผิด (Abasement) หมายถึง ความต้องการที่ยอมรับผิด ยอมรับ การตำหนิเมื่อทำสิ่งใดพลาดไป อยากได้รับการลงโทษเมื่อทำผิด รู้สึกสบายใจเมื่อได้ยอมแพ้ หรือหลีกเลี่ยงการต่อสู้ อยากสารภาพเมื่อทำผิด และรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น

2.2 การประสบผลสำเร็จ (Achievement) หมายถึง ความต้องการทำอะไรให้ดีที่สุด ต้องการความสำเร็จ ชอบทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความชำนาญและความพยายาม ต้องการงานชิ้นสำคัญให้สำเร็จ ชอบทำอะไรให้ดีกว่าคนอื่น แข่งขันเพื่อชัยชนะ

2.3 การมีกลุ่มเพื่อน (Affiliation) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนๆ และซื่อสัตย์ต่อเพื่อนๆ ชอบทำสิ่งต่างๆ ให้เพื่อน ชอบทำงานกับเพื่อนมากกว่าทำงานตามลำพัง ชอบสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ

2.4 ความก้าวร้าว (Aggression) หมายถึง ความต้องการขัดแย้งความคิดเห็นของผู้อื่น ชอบบอกผู้อื่นว่าตนคิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวเขา ชอบวิจารณ์ผู้อื่นอย่างเปิดเผย ชอบหัวเราะเยาะผู้อื่น หรือตำหนิติเตียนผู้อื่น มักโกรธง่ายและชอบวิจารณ์เมื่อมีสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น และชอบทำลายสิ่งของของผู้อื่นเมื่อผูกใจเจ็บ

2.5 การพึ่งตนเอง (Autonomy) หมายถึง ความต้องการไปไหนมาไหนได้ตามความพอใจ ต้องการพูดได้อย่างที่คิด ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบอิสระเวลากระทำการต่างๆ ชอบทำในสิ่งที่ไม่ตรงกับประเพณีนิยม ชอบหลีกเลี่ยงสิ่งที่ผู้อื่นอยากให้ทำ

2.6 การเปลี่ยนแปลง (Change) หมายถึง ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัย สิ่งของเครื่องใช้ ชอบโยกย้ายและเปลี่ยนที่ เบื่อหน่ายต่อการกระทำที่จำเจ ซ้ำซาก

2.7 ความรู้ทางวิชาการ (Cognitive Structure) หมายถึง การมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ ตรงตามที่ศึกษา และมีประสิทธิภาพ

2.8 การป้องกันตัว (Defendence) หมายถึง ความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากการถูกตำหนิติเตียน การป้องกันตนเองอาจจะอยู่ในรูปของการทำตนตามระเบียบหรือการอ้างอิงบุคคลเพื่อป้องกันตนเองจากข้อกล่าวหาที่อาจเกิดขึ้น

2.9 การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) หมายถึง ความต้องการที่จะอยู่เหนือผู้อื่น ชอบเป็นผู้ในกลุ่ม อยากให้ผู้อื่นนับถือตนเป็นหัวหน้า ต้องการมีอิทธิพลชักจูงให้ผู้อื่นทำตามสิ่งที่ตนปรารถนา ชอบแนะนำและบงการผู้อื่น

2.10 ความอดทน (Endurance) หมายถึง การทำงานได้ในเวลานาน และรวดเร็ว มั่นคงในการทำงาน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

2.11 การแสดงออก (Exhibition) หมายถึง ความต้องการแสดงตัวให้เป็นจุดเด่น สนุกสนาน อยากให้ผู้อื่นสังเกตและกล่าวถึงรูปร่างหน้าตาของตน ชอบพูดถึงความสำเร็จของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ผู้อื่นไม่ค่อยเข้าใจ และชอบตั้งคำถามที่ผู้อื่นตอบไม่ได้

2.12 การหลบหลีกอันตราย (Harm avoidance) หมายถึง การไม่ชอบกิจกรรมที่ตื่นเต้น โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตราย หลบเลี่ยงสิ่งที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย

2.13 การใช้อารมณ์ (Impulsivity) หมายถึง การที่มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการกระทำขาดความรอบคอบ สะเพร่า การได้ระบายอารมณ์ หุนหันพลันแล่น ใจเร็ว พูดโดยไม่ยั้งคิด

2.14 การช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อน เวลาเขาเดือดร้อน ชอบมีน้ำใจต่อผู้อื่น ชอบเห็นใจเวลาผู้อื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย ชอบแสดงความรักใคร่ชอบพอต่อผู้อื่น

2.15 ความมีระเบียบวินัย (Order) หมายถึง ความต้องการทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน การเก็บจดหมายหรือเอกสารอื่นๆ มีการจัดให้เป็นระเบียบตามระบบใดระบบหนึ่ง ถือความเที่ยงตรงตามระเบียบแบบแผน แผนการทำงานต้องดำเนินการไปอย่างที่ต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

2.16 ความเพลิดเพลิน (Play) หมายถึง ความต้องการพักผ่อนทำตนให้สนุกสนาน โดยไม่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เพียงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นการพักผ่อนทางด้านจิตใจ คลายความเครียดทางสมอง

2.17 ความรู้สึกพิเศษ (Sentience) หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกทางประสาทสัมผัสได้เร็ว รู้สึกได้ เชื่อในความรู้สึกนั้นและให้ความสำคัญ

2.18 การยอมรับทางสังคม (Social Recognition) หมายถึง ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ชอบให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญ ให้ผู้อื่นยกย่องชมเชยในผลงานที่ทำ ชอบที่จะให้ผู้อื่นรู้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยการทำให้ทุกคนยอมรับในความสามารถ

2.19 การขอความช่วยเหลือ (Succorance) หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นสนใจ ช่วยเหลือเวลาเดือดร้อน ชอบให้ผู้อื่นให้กำลังใจตน ชอบให้ผู้อื่นแสดงความเมตตากรุณาต่อตน ชอบให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นใจเมื่อตนประสบปัญหา อยากให้ผู้อื่นรัก ชอบให้ผู้อื่นทำอะไรด้วยความเต็มใจ อยากให้ผู้อื่นปลอบใจเวลาตนมีความทุกข์หรือเจ็บป่วย

2.20 ความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง การรู้จักประเมินความคิดที่สามารถจินตนาการและทำให้เป็นรูปร่างได้ ความคิดที่เป็นเนื้อหาวิชาการ มีความอยากรู้อยากเห็น แยกแยะวิเคราะห์ปัญหาได้ ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้

2.21 การเกิดขึ้นน้อย (Infrequency) หมายถึง ผลที่ไม่ดีหรือลักษณะของการเกิดขึ้นโดยทั่วไปในการสอบ เช่น ความประมาท ความสะเพร่า เป็นต้น

2.22 การรับรู้ตนเอง (Desirability) หมายถึง ลักษณะของการพิจารณาตัวเองสิ่งที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นวัตถุสิ่งของหรืออื่นๆ จะเป็นสิ่งที่บ่งบอกลักษณะตัวเอง

3. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ หมายถึง ชุดของคำถามที่วัดบุคลิกภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อวัดความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ที่นิยามไว้ในข้อ 2

4. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง คุณภาพของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะหรือตามทฤษฎีต่างๆของโครงสร้างนั้น หรือวัดได้ครอบคลุมตามลักษณะของโครงสร้างนั้น ในการวิจัยนี้ จะศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบแบบยืนยัน และวิธีหลายลักษณะหลายวิธี

4.1 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบแบบยืนยัน (Factor Analysis) หมายถึง การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพิสูจน์ สนับสนุน ตรวจสอบสมมติฐาน

4.2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait Multimethod) หมายถึง การหาค่าสหสัมพันธ์จากการวัดลักษณะ (Traits) ที่เหมือนกันและต่างกัน ด้วยวิธีการที่เหมือนกันและต่างกัน ซึ่งจะได้ค่าความเที่ยงตรง 2 ชนิด คือ

4.2.1 ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) หมายถึง การวัดในลักษณะ (Traits) เดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกัน หรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันสูง ในการวิจัยครั้งนี้ค่าสหสัมพันธ์จะต้องสูงกว่า 0.50 (Shroch and Coscarelli. 1989 : 192)

4.2.2 ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) หมายถึง การวัดในลักษณะ (Traits) ต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำ ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกจะมีค่าต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Crocker. 1986 : 233)

5. รูปแบบของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะของความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งมีลักษณะของการวัดเป็น 2 แบบ ดังนี้

5.1 แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีคุณลักษณะเดียวกับฉบับที่แปล

5.2 แบบทดสอบที่แปลมาจากแบบทดสอบด้านความต้องการ (Personality Research Form : PRF) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่สร้างตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ พัฒนาแบบทดสอบโดย แจ็คสัน (Jackson.1989)

6. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำอย่างน้อยปริญญาโทสาขาวิศวกรรมการศึกษา จำนวน 3 ท่านและจิตวิทยาการศึกษาจำนวน 2 ท่าน ที่มีประสบการณ์ทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งจะเป็นผู้ประเมินแบบทดสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของ “บุคลิกภาพ”
2. การวัดบุคลิกภาพ
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ
4. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ
5. ความหมายของ “ความต้องการ”
6. บุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์
7. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ
8. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายของบุคลิกภาพ

นักจิตวิทยา และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “บุคลิกภาพ” (Personality) ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างประเทศได้ให้ความหมาย ดังนี้

กัทธรี (จิรพร ปัทมะสุคนธ์. 2543 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Guthrie. 1944 : 58) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพ คือ ลักษณะนิสัยและระบบลักษณะที่มีค ามสำคัญต่อสังคม อันมีสภาพคงตัวและยากที่จะเปลี่ยนแปลง

กิลฟอร์ด (จิรพร ปัทมะสุคนธ์. 2543 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Guilford. 1959 : 5) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพว่า คือ แบบแผนที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นๆ

แอลพอร์ต (จิรพร ปัทมะสุคนธ์. 2543 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Allport. 1961 : 28) ได้ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพเป็นระบบการเคลื่อนไหวของอินทรีย์ ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้นทั้งหมด

อนาสตาซี (เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข. 2539 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Anastasi. 1969 : 111) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันแต่อยู่ในสภาพที่ต่างกัน อาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันหรือแม้แต่ใน

สภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันได้

ไอแซนส์ (Eysenck, 1969 : 109-118) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพนั้นพิจารณาได้สองมิติ คือ มิติแรกเป็นด้านการแสดงตัวและเก็บตัว ซึ่งประกอบด้วยลักษณะย่อยๆ ได้แก่ การมีส่วนร่วม-ไม่ร่วมมือ (Participation-withdraw) เข้าสังคม-แยกตัว (Sociable-Isolated) เข้าใกล้-ถอยหนี (Approach-withdraw) กระตือรือร้น-เฉื่อยชา (Active-Inactive) มิติที่สอง เป็นลักษณะทางด้านอารมณ์ ซึ่งได้แก่ ความเป็นคนเข้มแข็ง อ่อนแอ มั่นคง ไม่มั่นคง ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ เช่น ความวิตกกังวล และอื่นๆ เป็นต้น

กู๊ด (เลกสิทธิ์ แสทวิสุ. 2539 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Good .1973 :417) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ ผลรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ทั้งหมดของบุคคล

มิเชล (จิรพร ปัทมะสุคนธ์. 2543 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Mischel. 1976 : 2) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะพิเศษแบบแผนพฤติกรรม (รวมทั้งความคิดและอารมณ์) ซึ่งเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของบุคคลที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์หรือสถานการณ์

แคทเทล (จิรพร ปัทมะสุคนธ์. 2543 : 6 ; อ้างอิงมาจาก Cattell. 1977 : 2-3) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ สิ่งที่จะช่วยให้เราทำนายได้ว่าบุคคลจะทำอะไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ บุคลิกภาพเป็นเรื่องของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคล ทั้งพฤติกรรมที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้นอยู่ภายใน ดังนั้น การศึกษาบุคลิกภาพจะต้องศึกษาพฤติกรรมทั้งหมด มิใช่ศึกษากันเพียงบางอย่าง

มอร์ริส (เลกสิทธิ์ แสทวิสุ. 2539 : 10 ; อ้างอิงมาจาก Morris .1979 : 618) ให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ หมายถึงรูปลักษณะ (Traits) ประจำตัวของบุคคลที่เกี่ยวกับพฤติกรรม อารมณ์ แรงจูงใจ ความคิดและทัศนคติ

สำหรับในประเทศไทย นักการศึกษา และนักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของคำว่า "บุคลิกภาพ" ไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ดุษฎี ชุมสาย (2508 : 348) ให้ความหมายของบุคลิกภาพ หมายถึง กระบวนการรวมหน่วยประกอบขึ้นด้วย รูปร่าง ลักษณะและพฤติกรรมที่เป็นเครื่องสื่อนิสัยของคนๆหนึ่ง ซึ่งทำให้คนอื่นกำหนดคุณค่าของคนนั้นด้วยอารมณ์ และไม่ใช่ด้วยพหุธิปัญญาหรือเชาวน์

สุโท เจริญสุข (2514 : 280 - 288) ได้ให้ความหมายบุคลิกภาพแบ่งออกเป็น 3 นัย ดังนี้

1. เพื่อความประสงค์ในการทดสอบคุณลักษณะต่างๆของบุคคล ให้ความหมายว่าบุคลิกภาพ คือ กระบวนการหรือแบบที่สลับซับซ้อนของความสามารถและลักษณะนิสัยใจคอของบุคคล

2. เพื่อความประสงค์ในด้านค้นคว้าพฤติกรรมของหมู่ชนเป็นส่วนรวม จึงให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ บทบาทของชีวิตที่แสดงออกมา และการที่คนอื่นจะประเมิน

คุณค่าหรือดีราคาคนๆนั้น

2. เพื่อความมุ่งหมายในการวัดหรือการทดสอบบุคคลตามแนวโปรเจกทีฟ (Projective) จึงให้ความหมายว่า บุคลิกภาพ คือ ผลรวมทั้งหมดของสิ่งต่างๆที่มีพลังของบุคคล อันมีลักษณะไม่ซ้ำแบบใคร

โสภา ชูพิกุลชัย (2515 : 152) ได้นิยามบุคลิกภาพเป็นแบบของอุปนิสัยของแต่ละบุคคลซึ่งบอกให้ทราบถึงการปรับตัวซึ่งเป็นเอกเทศของแต่ละบุคคลต่อสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเขา โดยมากมักจะเน้นถึงลักษณะประจำตัวของแต่ละบุคคล ซึ่งมีผลต่อตัวเองหรือการเข้ากับบุคคลอื่น

เชิดศักดิ์ โฆวสินธุ์ (2520 : 3) ได้ให้ความหมายบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลและเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งพิจารณาได้จากรูปแบบพฤติกรรมของบุคคลนั้นที่แสดงออกหรือตอบสนอง (Interaction) ต่อสิ่งแวดล้อม

บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2524 : 41) ได้ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ ทุกสิ่งทุกอย่าง อันได้แก่ ลักษณะท่าทีการแสดงออก รูปร่างหน้าตา ความรู้สึก ฯลฯ และพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออก ต้องมีความคงตัว สำหรับเป็นพฤติกรรมเฉพาะของบุคคลนั้นๆ อาจเปลี่ยนแปลงได้แต่ต้องใช้เวลาพอสมควร

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้นพอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัย (Traits) ที่รวมกันเป็นแบบฉบับของแต่ละบุคคล ซึ่งแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมที่มีความคงเส้นคงวา และสามารถสังเกตได้ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึงบุคลิกภาพอาจแสดงออกมาในรูปแบบต่างๆ เช่น ในรูปการกระทำหรือไม่กระทำ อาจได้แก่ เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนถึงลักษณะและสติปัญญา

2. การวัดบุคลิกภาพ

การวัดบุคลิกภาพเป็นเรื่องที่ซับซ้อนและวัดได้ยาก เมื่อเทียบกับการวัดในสิ่งอื่นๆ แต่นักจิตวิทยาและนักวัดผลการศึกษาก็ได้พยายามศึกษาค้นคว้า เนื้อหา วิธีวัด และสร้างเครื่องมือขึ้นมา เพื่อวัดบุคลิกภาพให้ได้ผลที่เป็นมาตรฐาน ถูกต้องแม่นยำและเชื่อถือได้ วิธีการวัดบุคลิกภาพมีหลายวิธีด้วยกัน จิตรียา ไชยศรีพรหม (2527 : 10) กล่าวว่า การวัดบุคลิกภาพที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย คือ การใช้แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพซึ่งเป็นแบบรายงานตนเอง ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 258 – 284) ได้สรุปวิธีการวัดบุคลิกภาพ 5 วิธี ดังนี้

1. การสังเกต เป็นการเฝ้ามองดูสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างมีจุดมุ่งหมาย การสังเกตเป็นการยากที่สังเกตได้ตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องวางแผนสังเกตเป็นบางเวลา ผู้สังเกตควรมีการรับรู้ที่ดี มีความแม่นยำจดจำสิ่งสังเกตได้อย่างดี การวัดโดยวิธีการสังเกตจะทำได้ดี ถ้าสิ่งที่เราสังเกตแสดงพฤติกรรมออกมาจากความเป็นจริง ถ้าการแสดงพฤติกรรมเป็นการเสแสร้ง ผลการสังเกต

เชื่อถือไม่ได้ หรือผู้ที่เราสังเกตไม่แสดงพฤติกรรม ก็ไม่สามารถวัดอะไรได้เหมือนกัน การสังเกตที่ดี ไม่ควรให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวและเฝ้าดูพฤติกรรมที่ต้องการวัด (target behaviors)

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาระหว่างบุคคลอย่างมีจุดหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมา และจดบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่วัดว่าถูกทดสอบบุคลิกภาพ การสัมภาษณ์นี้มีหลักการคล้าย ๆ กับการวิเคราะห์ตนเองต่างกันที่ผู้สัมภาษณ์มาตั้งคำถามให้เราติดตามเพื่อวิเคราะห์ตนเอง ผู้สัมภาษณ์เป็นผู้จดบันทึกและประมาณค่าบุคลิกภาพ

3. การเขียนตอบ แบบนี้จะต้องมีตัวเราอาจเป็นข้อความหรือข้อความหรือสถานการณ์ภาพ หรือสถานการณ์เป็นภาษา แล้วแต่ความเหมาะสมในการนำเสนอ ตัวเราหรือตัวกระตุ้นนี้เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะแต่ละคนจะได้รับตัวเราเหล่านี้ เขามีความรู้สึกนึกคิดอย่างไร ก็จะตอบสนองออกมาด้วยตัวของเขาเอง บางที่เรียกว่า เป็นการรายงานตนเอง (Self – report) ออกมา เครื่องมือวัดแบบนี้มีชื่อหลายอย่างบางที่เรียกว่า แบบทดสอบ (tests) เช่น

- California Test of Personality (CTP)
- Thematic Apperception Test (TAT)

ฯลฯ

บางที่เรียกว่า แบบสำรวจ (Inventory) เช่น

- Minnesota Multiphasic Personality Inventory
- Jackson Personality Inventory

ฯลฯ

บางที่เรียกว่า แบบสอบถาม (Questionnaire) เช่น

- 16 Personality Factor Questionnaire
- High School Personality Questionnaire

ฯลฯ

บางที่เรียกว่า มาตรฐานวัด (Scales) เช่น

- Piers – Harris Self - Concept Scales
- Tennessee Self - Concept Scales

ฯลฯ

นอกจากนี้ยังใช้คำอื่นๆ อีก เช่น Checklist, Profile, Record, Forms, Schedules, Technique เป็นต้น ดังนั้นการใช้ชื่อเครื่องมือวัดบุคลิกภาพ บางครั้งอาจจะใช้ลักษณะหรือวิธีการถามสิ่งเร้าของตนหนักไปในทางใด ก็ใช้ชื่อนั้นตามสะดวก

4. การใช้จินตนาการ (Projective Technique) เป็นวิธีที่ผู้วัดได้จัดสิ่งเร้าขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง ซึ่ง Lawrence Frank (1993) ให้นิยามว่า เป็นการเสนอสิ่งเร้าที่คลุมเครือ (ambiguous stimuli) เพื่อให้ผู้ตอบใช้จินตนาการอันเกิดจากสำนึกที่ซึมซับอยู่ใน

ส่วนลึกของความรู้สึกในตัวคนแต่ละคน ว่าสิ่งเร้านั้นมีความหมายอย่างไรต่อเขา ซึ่งแต่ละคนจะมีความรู้สึกต่อสิ่งเร้าที่คลุมเครือนั้นแตกต่างกัน การแสดงออกแสดงถึงโลกส่วนตัวหรือบุคลิกภาพของแต่ละคน (Aiken.1989)

เทคนิคการใช้จินตนาการ สิ่งเร้าเป็นแบบไม่มีโครงสร้างโดยตรง การตอบจึงตอบได้แบบเสรีตามความรู้สึกส่วนลึกในตัวของแต่ละบุคคล การแปลผลจึงยุ่งยากซับซ้อน แนวคิดนี้ อาศัยทฤษฎีจิตวิเคราะห์มาอธิบายในเรื่องของจิตใต้สำนึกของบุคคล

5. การใช้อุปกรณ์วัดทางกายภาพ (Physiological Measures)

เนื่องจากมีความเชื่อว่า การแสดงบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเกิดมาจากระบบของฮอร์โมน (hormones) ระบบของต่อมและระบบประสาทอัตโนมัติ (autonomic nervous system) การวัดทางกายภาพสามารถวัดอาการบางประการของระบบเหล่านั้น บางกรณีการตกใจ กลัว แรงบันดาลโทสะ ทำให้ส่วนผสมของเลือดเปลี่ยนแปลง แม้แต่อัตราการหายใจยังสามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์ได้ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายแบบนี้ทำให้นักจิตวิทยาสนใจมาวัดทางกายเพื่อทำนายด้านจิตใจ

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 219 - 238) ได้กล่าวว่าทฤษฎีบุคลิกภาพเป็นความพยายามที่จะอธิบายและสรุปลักษณะโครงสร้างและการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นระบบ แต่ละทฤษฎีจะมีหลักการ เหตุผล และความเชื่อมั่นเป็นของตนเองแตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัย (Trait Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะนิสัยนี้ต่างกับทฤษฎีแบ่งประเภท คือ จะมุ่งอธิบายบุคลิกภาพตามตำแหน่งในตาราง ซึ่งแทนแต่ละลักษณะนิสัยของบุคลิกภาพ นักจิตวิทยาทางด้านลักษณะนิสัยพยายามที่จะเสาะแสวงหารายชื่อที่สั้นๆ ที่จะสามารถใช้ในการอธิบายอุปนิสัยของคนทั่วไป ในการที่จะตั้งชื่อให้สั้น และกระชับรัดกุม ทำได้โดยวิธีการที่เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) นักจิตวิทยากลุ่มนี้ได้แก่ แคทเทล (Cattell) และแอลพอร์ต (Allport)

แอลพอร์ต (ประชา ผ่องใส.2530 : 7 อ้างอิงจาก Allport.1961 : 28) แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) คุณลักษณะร่วม (Common Trait) เป็นคุณลักษณะนิสัยที่มีลักษณะเหมือนกับคนอื่นทั่วไป สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ คือ เป็นลักษณะที่เป็นตัวร่วมของแต่ละบุคคลนั่นเอง เช่น ค่านิยมทางสังคม การเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ

2) คุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Disposition Trait) เป็นคุณลักษณะที่แสดงลักษณะเฉพาะ มีความเป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล เป็นตัวที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด

2.1 ลักษณะร่วมธรรมดา (Coordinal Traits) เป็นลักษณะเด่นของบุคคลมีลักษณะเหนือลักษณะอื่นๆ ทั้งหมด

2.2 ลักษณะศูนย์กลางร่วม (Central Traits) เป็นลักษณะที่หลายคนมีร่วมกับคนอื่น

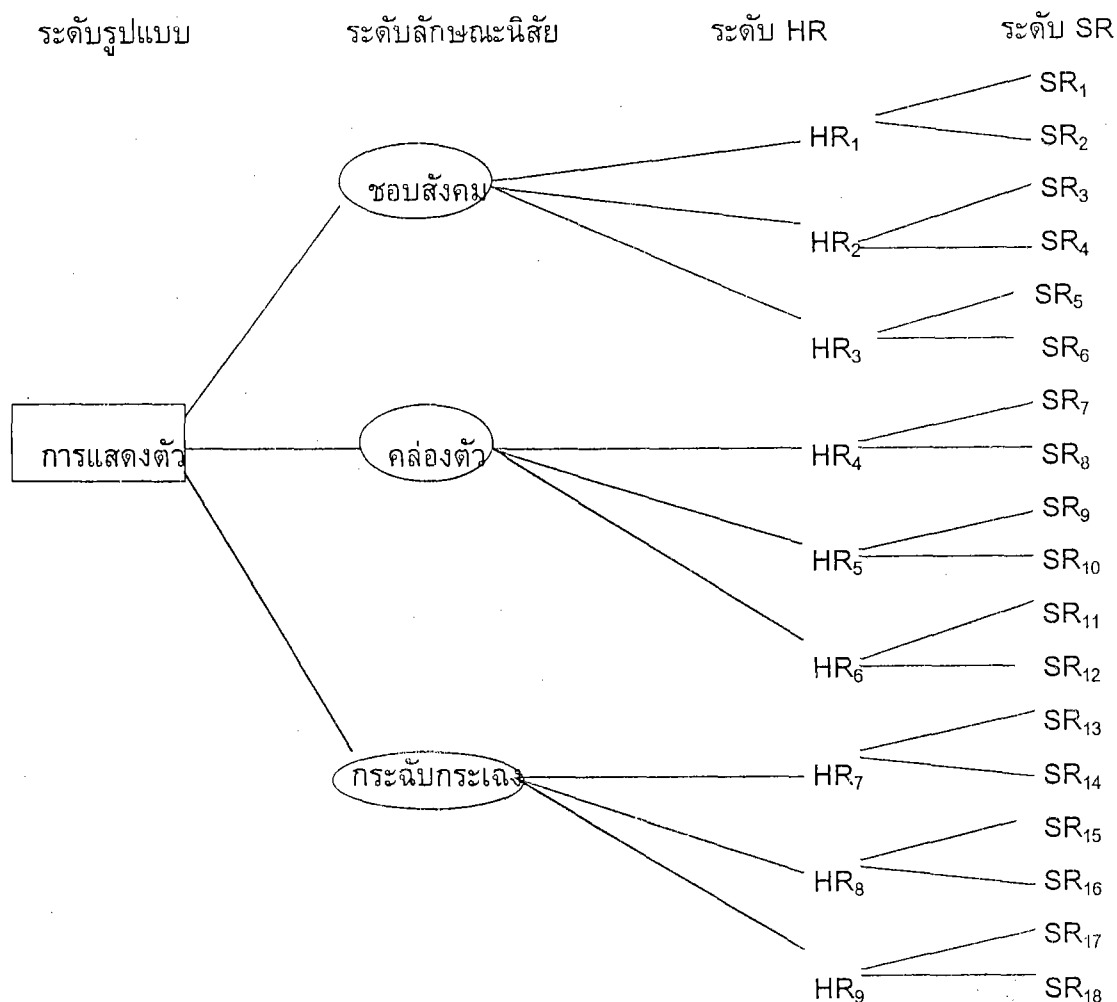
2.3 ลักษณะการตอบสนอง (Secondary Traits) เป็นทัศนคติของบุคคลในการตอบโต้สถานการณ์ต่าง ๆ กัน

ทฤษฎีพื้นที่ผิว และแหล่งของลักษณะต่าง ๆ (Surface and Source Trait Theory) ของแคทเทล (Hall and Linzey.1978 : 396 – 411 ; citing Cattell.1977) ได้แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) คุณลักษณะพื้นผิว (Surface Traits) หมายถึง ลักษณะที่เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวแปรที่แสดงพฤติกรรม ใช้การวิเคราะห์กลุ่ม ก็ทำให้เราสังเกตได้

2) คุณลักษณะมูลฐาน (Source Traits) หมายถึง ลักษณะที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบขั้นสุดท้ายซึ่งได้ควบคุมตัวแปรในคุณลักษณะ พื้นผิวแล้ว ซึ่งถือว่าลักษณะมูลฐานนี้เป็นโครงสร้างทางจิต และเป็นพื้นฐานของบุคลิกภาพ

ทฤษฎีของไอแซนค์ (Eysenck. 1970 :13 - 15) อธิบายว่า บุคลิกภาพประกอบด้วยลักษณะพฤติกรรม 4 ระดับ โดยเริ่มจากระดับการตอบสนองเฉพาะอย่างหลายๆ แบบที่คล้ายกันจะรวมกลุ่มขึ้นเป็นระดับการตอบสนองที่เป็นนิสัย แล้วการตอบสนองที่เป็นนิสัยคล้ายๆกัน จะรวมกันเป็นลักษณะนิสัย ระดับสุดท้าย คือ ลักษณะนิสัยที่รวมกลุ่มกันเป็นบุคลิกภาพต่างๆ (ดังภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 แสดงการจัดระบบระดับชั้นของบุคลิกภาพ

ตามทฤษฎีของไอแซกส์ จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ กัน ของบุคคลจะก่อรูปขึ้นเป็นบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้น และปรากฏให้บุคคลอื่นสังเกตเห็นได้

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959 : 7) ได้แบ่งลักษณะบุคลิกภาพของบุคคลตามลักษณะ (Traits) ต่าง ๆ ได้ 7 ลักษณะ และได้อธิบายความหมายของแต่ละลักษณะไว้ดังนี้

1. ทางด้านความสนใจ (Interests) เป็นความปรารถนาของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมต่างๆ เช่น การไต่คว้าที่ การทำงานด้วยมือ ฯลฯ
2. ทางด้านความต้องการ (Needs) เป็นความปรารถนาที่มีอยู่ชั่วชีวิตของมนุษย์ เช่น ความต้องการยกย่องนับถือ ต้องการความสะดวกสบาย และอื่นๆ
3. ทางด้านทัศนคติ (Attitudes) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือวัตถุสิ่งของและความคิดเห็น เช่น ทัศนคติต่อภาษีรายได้ ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด เป็นต้น

4. ทางด้านความถนัดตามธรรมชาติ (Aptitudes) เป็นเรื่องของความสามารถของบุคคลที่จะทำหรือปฏิบัติงานต่างๆ

5. ทางด้านสภาพทางอารมณ์ (Temperament) เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่แสดงออก เช่น ความเชื่อมั่นในตนเอง ร่าเริง แจ่มใส

6. ทางด้านสรีระวิทยา (Physiology) เป็นเรื่อง ของการทำงานของระบบอวัยวะต่างๆ เช่น การหายใจ การเผาผลาญอาหารในร่างกาย

7. ด้านรูปร่างภายนอก (Morphology) เป็นเรื่องของโครงสร้างหรือรูปร่างของร่างกาย เช่น ความสูง น้ำหนัก สีผิวของร่างกาย เป็นต้น

2. ทฤษฎีแบ่งประเภท (Type Theory)

ทฤษฎีแบ่งประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับการสังเกตโดยทั่วไป เพื่อมุ่งพิจารณาเกี่ยวกับด้านตัวบุคคล นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับการยอมรับเกี่ยวกับลักษณะหรือนุคลิกภาพภายนอก นักจิตวิทยากลุ่มนี้ได้แก่ จุง (Carl Jung) และเชลดอน (Sheldon)

จุง (Jung) ได้แบ่งประเภทของบุคลิกภาพไว้ 3 ประเภท คือ

1) ประเภทเก็บตัว (Introvert) คือ มีลักษณะเคร่งเครียด มีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติงาน เชื่อมั่นในตนเอง ยึดถือตัวเองเป็นใหญ่ ขี้อายชอบอยู่ตามลำพังมากกว่าอยู่ในหมู่เพื่อนฝูง เก็บความรู้สึก ชอบคิดชอบฝัน ปรับตัวยาก เห็นแก่ตัว ไม่ชอบยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น

2) ประเภทแสดงตัว (Extrovert) คือ ไม่มีกฎเกณฑ์แน่นอนตายตัวในการปฏิบัติตน มีลักษณะเปิดเผย ชอบการเข้าสังคม สนุกสนาน อารมณ์ดี มีความเป็นมิตร สนใจสิ่งแวดล้อม ชอบอยู่ในหมู่เพื่อนๆ ชอบการเปลี่ยนแปลง ปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ใหม่ๆ

3) ประเภทกลางๆ (Ambivert) มีลักษณะกลางๆ ระหว่าง 2 พวกแรก คือ ไม่เก็บตัวหรือแสดงตัวมากเกินไป

เชลดอน (Sheldon. 1924 : 299 – 301) ได้แบ่งบุคลิกภาพของบุคคลตามรูปร่างลักษณะออกเป็น 3 ประเภท คือ

1) ประเภทอ้วน (Endomorphy) เป็นพวกที่มีรูปร่างอ้วน กลมป้อม ชอบความสบาย ชอบรับประทานอาหาร สนุกสนาน สังคมดี

2) ประเภทสมส่วน (Mesomorphy) เป็นพวกที่มีรูปร่างไม่อ้วนไม่ผอมจนเกินไป ร่างกายแข็งแรงชอบออกกำลังกาย เล่นกีฬา กระฉับกระเฉง ชอบผจญภัย ตรงไปตรงมา

3) ประเภทผอมบาง (Extomorphy) เป็นพวกที่มีรูปร่างผอมบาง ไม่ชอบสังคม อารมณ์อ่อนไหว ช่างคิด อ่อนแอ และชอบอิสระเสรี

3. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory)

ทฤษฎีนี้จะเกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพในลักษณะเชื่อมโยงระหว่างสิ่งแวดล้อมทางด้านร่างกาย (Physical) และทางด้านสังคม (Social) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งในใจ ซึ่งเกิดในปัจจุบัน เป็นความขัดแย้งในใจที่เกิดขึ้นจากแนวโน้มทางบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ นักจิตวิทยาที่มองบุคลิกภาพในด้านนี้ ได้แก่

ฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า จิตใจของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

อีโด (id) คือสภาวะของจิตใจที่ต้องการแสวงหาความสุข ความพอใจ โดยปราศจากขอบเขตใดๆ

อีโก้ (ego) คือ การรู้จักตนเอง รู้ว่าตัวเองคือใคร เริ่มแยกตัวเองจากโลกภายนอกได้

ซูเปอร์อีโก้ (super ego) คือ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะได้รับการอบรม สั่งสอนให้ประพฤติตามศีลธรรม วัฒนธรรมที่ดี

ซูเปอร์อีโก้ ยังแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) มโนธรรม (Conscience) เป็นลักษณะแสดงการกระทำที่ป้องกันการทำผิดศีลธรรม หรือไม่ยอมประพฤติจริยธรรมที่เลว

2) อุดมคติ (Ego – ideal) เป็นแรงกระตุ้นที่จะประพฤติปฏิบัติจริยธรรมที่ยึดถือเฉพาะเป็นความคาดหวังที่ตึงเครียดให้ตนเองดีในสิ่งที่ประพฤติ

แอดเลอร์ (Adler, 1969) เชื่อว่า การกระทำของบุคลิกภาพเกิดจากจิตสำนึก และสังคมมีอิทธิพลต่อมนุษย์ การดำเนินชีวิตของบุคคลจะต้องเกี่ยวพันกับสังคมตลอดเวลา และแรงจูงใจเป็น สิ่งสำคัญทำให้ชีวิตสมบูรณ์ เอาชนะปมด้อยของตนเอง เช่น เด็กที่เรียนไม่เก่ง เอาชนะปมด้อยด้วยการเป็นนักกีฬา เป็นการทดแทน แอดเลอร์ได้แบ่งประเภทหรือแบบของบุคลิกภาพเป็น 4 แบบ คือ

1. ร่วมมือ – เสริมสร้าง (Active – Construction) เป็นพวกที่มีสุขภาพจิตดี มีอุดมคติ รักบ้าน เห็นคุณค่าของสิ่งทั้งหลาย สามารถเผชิญหน้าได้ทั้งสิ่งมีประโยชน์และสิ่งที่ไม่ดี มีประโยชน์ มีความมั่นคงแน่นอน รักความเป็นมนุษย์ เอาชนะความยุ่งยากด้วยความคิดสร้างสรรค์ และเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ

2. เฉยเมย – ทำลาย (Passive – Destruction) บุคลิกภาพตรงข้ามกับพวกที่ 1 มีพฤติกรรมต่อต้าน ชอบกล่าวโทษ หวังจะเอาจากคนอื่นอย่างเดียวก้าวร้าวแบบเงียบๆ ลักษณะเป็นคนเจ้าทุกข์

3. เฉยเมย – เสริมสร้าง (Passive – Construction) บุคลิกภาพพวกนี้ประพฤติตัว ทำท่าทางแบบน่ารัก แสดงความนิยมเชื่อถือแบบง่ายๆ ให้แก่ตนเองมากกว่าจะมุ่งเพื่อความสำเร็จ

4. ร่วมมือ - ทำลาย (Active – Destruction) บุคลิกภาพพวกนี้เป็นพวก กวนประสาท ชอบก่อกวน มีความโหดเหี้ยม เสเพล กดขี่ข่มเหง ชอบรบกวนชาวบ้าน

ฮอร์นีย์ (Horney.1945) ได้เสนอบุคลิกภาพไว้ 3 แบบ คือ

1. บุคลิกภาพแบบยอม (Moving toward) เกิดจากการใช้อำนาจบาตรใหญ่ มาบังคับ ทำให้เกิดบุคลิกภาพแบบไม่กล้าขัดใจใคร ตราบใดที่คนได้สิ่งพึงประสงค์ ขาดความ จงรักภักดี ทำไปเพื่อต้องการผูกขาด

2. บุคลิกภาพแบบสู้ (Moving against) เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการมา บุคคล ประเภทนี้ใช้อำนาจ โดยการรุกราน ไม่ไว้หน้าใคร อาจจะใช้อาวุธหรือกำลังกาย เป็นบุคคลประเภท ใครดีใครได้ ถือประโยชน์ตนเป็นใหญ่ คอยดักตวงประโยชน์จากผู้อื่น มักถือว่าตนเองมีอำนาจ

3. บุคลิกภาพแบบหนี (Moving away) บุคคลประเภทนี้ใช้วิธีถอยห่างจาก ปัญหาอยู่ลำพังเงียบๆ เป็นลักษณะถือตัว ซาเย็น ไม่ชอบคบค้ากับคนอื่น อยู่เงียบๆ คิดว่า ตนเองไม่ประสบความสำเร็จ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory)

บุคลิกภาพเป็นผลรวมของการตอบสนองการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมภายนอกเหตุการณ์ ภายในตัวคน เช่น ความคิด ความรู้สึกและสิ่งกระตุ้น ไม่ต้องเอามาใช้มากนัก แต่ก็ไม่ได้ปฏิเสธ ในสิ่งที่มีอยู่ภายในเสียทีเดียว ทฤษฎีการเรียนรู้กล่าวว่า จะเข้าใจบุคลิกภาพได้ดีที่สุดโดยการ มองหน้าของบุคคลในสภาพของสิ่งแวดล้อมบ้าง สกินเนอร์ (Skinner.1975) กล่าวว่า บุคลิกภาพ เป็นผลรวมของการเรียนรู้แบบอย่างของพฤติกรรม

บันดูรา (Bandura. 1977) เน้นความจริงว่า การเรียนรู้และพฤติกรรม เลียนแบบได้โดยการรับรู้และสติปัญญา คนสร้างพลังภายใน คนชอบเรียนรู้บ่อยๆ ไม่จำเป็นต้อง มีการเสริมแรงกระตุ้นทางพฤติกรรม นั่นคือไม่จำเป็นต้องมีการให้รางวัลหรือลงโทษ ความ สำคัญของการเรียนรู้ คือ กระบวนการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ (modeling) เราสามารถ ทำอะไรอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีการสังเกตการกระทำของคนอื่นแล้วสังเกตผลของการกระทำที่ ตามมา ความก้าวร้าว ความกลัว พฤติกรรมทางเพศ และอารมณ์อื่นๆอีกมากมาย บันดูรากล่าวว่า เกิดจากการเรียนรู้ได้โดยการสังเกต และเลียนแบบจากตัวแบบ

5. ทฤษฎีปรากฏการณ์ (Phenomenological Theory)

ทฤษฎีนี้มองความเป็นมนุษย์หรือตัวตน (Humanistic or Self) ผู้ที่มีชื่อเสียง ในทฤษฎีนี้ คือ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) และคาร์ล โรเจอร์ (Carl Rogers)

มาสโลว์ กล่าวว่า มนุษย์ต้องการที่จะสนอง "ตน" ในด้านความต้องการขั้นต่ำ จนถึงความต้องการสูงขึ้นตามลำดับ การที่มนุษย์จะพัฒนา "ตน" ให้สมบูรณ์นั้น จะต้องสนอง

ความต้องการตามลำดับขั้น จนถึงขั้นที่สามารถเข้าใจตนเอง และโลกอย่างถ่องแท้ (Self – Actualization) ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญข้อหนึ่งของบุคลิกภาพที่ดี อันเป็นผลให้บุคคลเป็นผู้ที่ยอมรับตนเอง เข้าใจตนเอง มองโลกในแง่ดีงาม และพร้อมที่จะเผชิญปัญหาใหม่ๆ ในชีวิต

โรเจอร์ กล่าวว่า คนจะมีปฏิกริยาโต้ตอบต่อสิ่งแวดล้อมรอบตัวตามความรู้สึกรู้สึก และการรับรู้ ซึ่งแตกต่างกันตามทัศนะของแต่ละบุคคล โรเจอร์เชื่อว่า การกระทำทุกอย่างของมนุษย์เป็นไปเพื่อรักษาภาพพจน์ของ “ตน” และพัฒนา “ตน” ให้สมบูรณ์

4. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 250 – 254) ได้กล่าวว่า เครื่องมือในการวัดบุคลิกภาพมีอยู่หลายแบบ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การรายงานตนเอง การจินตนาการ การศึกษาประวัติ และการวัดทางสรีระวิทยา เป็นต้น ในที่นี้จะเน้นเครื่องมือวัดแบบรายงานตนเองเป็นส่วนใหญ่ ในการสร้างเครื่องมือแบบนี้มีวิธีสร้างตามที่ต้องการ ดังนี้

1. โดยยึดทฤษฎีเป็นฐาน (Rational – Theoretical Approaches)

วิธีการนี้ ต้องเริ่มจากการนิยามบุคลิกภาพให้เห็นชัดตามทฤษฎีที่ยึดถือ หรือลักษณะบุคคลที่ต้องการจะวัดเมื่อนิยามสิ่งที่จะวัดชัดเจน แล้วเขียนข้อสอบตามสิ่งที่นิยามไว้ อาจจะเป็นข้อความ สถานการณ์หรือภาพก็ได้ แล้วแต่ผู้ออกข้อสอบจะสนใจ เมื่อเขียนเสร็จแล้วนำไปศึกษาคุณภาพแล้วสามารถใช้สอบวัดทางบุคลิกภาพได้ ตัวอย่างแบบทดสอบที่สร้างตามวิธีนี้ ได้แก่

1.1 มูนี พรอบเบลม เชคคิสต์ (Mooney Problem Checklist) สร้างขึ้นจากปัญหาต่างๆที่ได้จากการอภิปรายกลุ่ม จากคำปรึกษาแนะนำเป็นรายบุคคล ข้อความในแบบทดสอบนี้ ได้จากการเขียนปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมตอนปลาย จำนวน 4000 คน บันทึกคำสัมภาษณ์ เวลาให้คำปรึกษาแนะแนวและแหล่งอื่นๆที่คล้ายกัน ปัญหาที่ถามจะแตกต่างกันตามระดับต่างๆ แบบทดสอบที่ใช้ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมหาวิทยาลัย จะรวมถึงปัญหาสุขภาพและการพัฒนาทางด้านร่างกาย การเงิน สภาพความเป็นอยู่ และลักษณะการทำงาน กิจกรรมด้านสังคมและสันติภาพ การความสัมพันธ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การเลือกคู่ครอง เพศและการแต่งงาน บ้านและครอบครัว ศีลธรรมและศาสนา การปรับตัวในด้านการเรียน อนาคต วิชาชีพและการศึกษา รวมทั้งหลักสูตรและวิธีการสอน แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบที่ไม่มีการให้คะแนน ส่วนที่เน้นอยู่ที่ข้อความที่คาดว่าเป็นปัญหา ที่ผู้ตอบสามารถเลือกตอบ ได้ตรงกับปัญหาของตนเอง

1.2 แคลิฟอร์เนีย เทสต์ ออฟ เพอร์ซันนอลตี้ ดี (California Test of Personality) เป็นแบบทดสอบที่มี 5 ระดับ แต่ละระดับมี 2 รูปแบบ เหมาะสำหรับผู้ที่อยู่

ระดับอนุบาลถึงมหาวิทยาลัย และผู้ใหญ่ คะแนนที่ได้และการแปลความหมายของคะแนน มีลักษณะคล้ายกับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ฉบับอื่นๆ หลักการสร้างจะเน้นการหา ความเที่ยงตรงตามเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ โดยจะแยกคะแนนออกเป็น 12 หมวด ได้แก่ ความรู้สึกถึงคุณค่าของตน ความโน้มเอียงในการถอนตัวออกจากสังคม ทักษะทางสังคมและความสัมพันธ์ในโรงเรียน คะแนนจากหมวดต่างๆ นี้ จะนำไปเป็นคะแนนรวมในการปรับตัวและคะแนนใน 2 หมวดนี้ จะครอบคลุมบุคลิกภาพส่วนบุคคลและสังคม เกณฑ์ปกติที่ใช้ประเมินมี ทั้งหมด 15 ตาราง หาความเชื่อมั่น ชนิดความสอดคล้องภายในของคะแนนรวม และคะแนนรวมจาก 2 หมวดใหญ่นั้นเป็นที่น่าเชื่อถือ แต่ความเชื่อมั่นในแต่ละคะแนนย่อยนั้นต่ำเกินไป

1.3 เอ็ดเวิร์ด เพอร์ซันนอล พรีเฟอเรนซ์ สเกลดูล (Edwards Personal Preference Schedule : EPPS) เป็นแบบทดสอบที่สร้างจาก ลักษณะความต้องการของบุคคลตามทฤษฎีของเมอร์เรย์ มีลักษณะเป็นข้อความ 210 คู่ ซึ่งมีการจับคู่ข้อความในแต่ละมาตรา รวม 15 มาตรา กับข้อความในมาตราอื่นอีก 14 มาตรา ในแต่ละคู่ ผู้ตอบจะเลือกข้อความหนึ่งซึ่งมีลักษณะเหมือนกับตนมากกว่าอีกหนึ่งข้อความ นอกจากนี้ EPPS มีการตรวจสอบภายในอยู่หลายวิธีเพื่อความคงเส้นคงวาของผู้ตอบจึงได้มีข้อความ 15 คู่ซ้ำในแบบทดสอบเดียวกัน และอีกวิธีหนึ่ง เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อคู่กับข้อคู่ ในแบบทดสอบทั้งหมด 15 มาตรา มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการให้คำปรึกษากับบุคคลทั่วไป และงานวิจัยต่างๆ ดังนั้น จึงได้นำไปหาเกณฑ์กับนักเรียนในระดับมหาวิทยาลัย และเกณฑ์อีกชุดหนึ่งเป็นของผู้ใหญ่ทั่วไป หากความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ มีค่าตั้งแต่ 0.74 - 0.88 และแบบแบ่งครึ่งข้อสอบ มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.87

1.4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของกอร์ดอน ชื่อ แบบโครงสร้างบุคลิกภาพของกอร์ดอน (Gordon Personal Profile) เป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความสามารถในการปรับตัวและประสิทธิภาพของแต่ละบุคคล ในสถานการณ์ต่างๆโดยพิจารณาจากองค์ประกอบที่เป็นลักษณะที่เด่นชัดของบุคคล แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านการมีอำนาจอิทธิพล (Ascendancy)
2. ด้านความรับผิดชอบ (Responsibility)
3. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotion Stability)
4. ด้านความสามารถในการเข้าสังคม (Sociability)

องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ เป็นลักษณะที่มีความหมายทางด้านจิตวิทยา ซึ่งพบว่ามีสำคัญในการปรับตัว และประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ ด้านสังคม การศึกษา และอุตสาหกรรม ลักษณะของแบบทดสอบ ประกอบด้วยข้อความ 18 ชุด แต่ละชุดมี 4 ข้อความ แต่ละข้อความแทนลักษณะพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละด้านโดยจะมีสองข้อความ เป็นทางบวก และอีกสองข้อความ เป็นทางลบ ผู้ตอบจะต้องเลือกตอบว่า ข้อความใดมีลักษณะเหมือนตนมากที่สุดและข้อความใดมีลักษณะเหมือนตนน้อยที่สุด นอกนั้นไม่ต้องทำ อื่นๆแบบทดสอบนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบกันกับแบบทดสอบที่ชื่อว่า แบบสำรวจบุคลิกภาพของ

กอร์ดอน(Gordon Personal Inventory) ซึ่งใช้วัดคุณลักษณะ 4 ประการเสริมกัน คือ

1. ความรอบคอบ (Cautiousness)
2. ความคิดริเริ่ม (Original)
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation)
4. ความแข็งแรง (Vigor)

2. โดยยึดเกณฑ์จำแนกสิ่งที่รู้ได้ (Empirical Approach)

การสร้างแบบทดสอบโดยวิธีนี้ขั้นแรกสร้างตามวิธีที่ 1 แต่ต้องนำมาศึกษาเกณฑ์แต่ละข้อว่า จำแนกได้เด่นชัดหรือไม่ ดังนั้นแต่ละข้อจะต้องศึกษาจากกลุ่มที่รู้เด่นชัดว่ามีสิ่งนั้น กรณีได้คะแนนมากและไม่มีสิ่งนั้น กรณีได้คะแนนน้อยหรือน้อยกลับกัน แล้วแต่ลักษณะของคำถาม อาจจะหาโดยวิธีการทดสอบความแตกต่างของกลุ่มที่รู้ชัดอยู่แล้ว (Khonw group Technique) หรือหาความสัมพันธ์กับแบบทดสอบที่วัดสิ่งนั้นแล้วก็ได้ ดังเช่น

แบบทดสอบมินเนโซต้า (Minnesota Multiphasic Personality Inventory : MMPI) เป็นแบบทดสอบที่สร้างตามเกณฑ์จำแนกสิ่งที่รู้ชัดดังกล่าวและเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุด ในการรักษาผู้ป่วยทางโรคจิต แบบทดสอบฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความบอกเล่า จำนวน 550 ข้อ ที่ให้ผู้ตอบ ตอบว่า “จริง” “ไม่จริง” และ “ไม่แน่ใจ” ข้อคำถามจะครอบคลุมเนื้อหาต่างๆ คือ สุขภาพ อาการไซโคโซมาติก (Psychosomatic Symptoms) ความผิดปกติทางประสาท เพศ ศาสนา การเมืองและสังคม การศึกษา อาชีพ ครอบครัวและการแต่งงาน

3. โดยยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis Approach)

วิธีการนี้ บางทีเรียกว่า แบบสร้างความคงเส้นคงวภายใน (Internal Consistency Approach) ในการสร้างเริ่มจากแบบที่ 1 เหมือนกัน ผู้สร้างจะต้องเริ่มต้น จากการหาคำถามจากจำนวนมากๆ เกี่ยวกับลักษณะทางบุคลิกภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ เพื่อแยกว่า ข้อใดอยู่ในกลุ่มหรือองค์ประกอบใด เพื่อดูความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการกำหนดลักษณะขององค์ประกอบของบุคลิกภาพในแต่ละด้าน ตัวอย่างแบบทดสอบที่สร้างโดยยึดการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 กิลฟอร์ด – ซิมเมอร์แมน เซอร์เวย์ (Guilford – Zimmerman Temperament Survey) แบบทดสอบนี้แบ่งลักษณะต่างๆออกเป็น ดังนี้

1. กิจกรรมทั่วไป (G – General Activity)
2. การเคร่งครัด (R – Restraint)
3. การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (A – Ascendancy)

4. การเข้าสังคม (S – Sociability)
5. ความมั่นคงทางอารมณ์ (E – Emotional Stability)
6. ความเป็นปรนัย (O – Objectivity)
7. การมีไมตรี (F – Friendly)
8. การมีความคิด (T – Thoughtfulness)
9. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (P – Personal Relation)
10. ความเป็นชาย (M – Masculinity)

ข้อคำถามในแบบทดสอบนี้จะเป็นประโยคบอกเล่าเกี่ยวกับผู้ตอบโดยตรง ใช้กับนักเรียนระดับ เกรด 12 – 16 และผู้ใหญ่ มีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.75 ถึง 0.85

3.2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพของ แคทเทล (Cattell) ชื่อ The Sixteen Personal Factor Questionnaire (16 PF) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยอาศัยวิธีการทางสถิติประกอบกับการวิเคราะห์องค์ประกอบทางลักษณะนิสัย แยกแยะออกเป็นลักษณะนิสัยประเภทผิวเผินของบุคคลที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมภายนอก เช่น หัวดี ชอบ อิสระ อดทน ซึ่งเป็นชุดลักษณะนิสัยประเภทผิวเผินที่เข้ากลุ่มกัน และมีค่าสหสัมพันธ์สูงในกลุ่มเดียวกัน จากนั้น แคทเทล ได้รวบรวมลักษณะนิสัยประเภทผิวเผินที่ศึกษา นำมาจัดหมวดหมู่ให้ แคลงไปอีก โดยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบลักษณะส่วนผิวเผินหลายๆ ลักษณะ ที่เกาะกลุ่มกัน รวมกันสรุป เรียกว่า ลักษณะซ่อนเร้น อันได้แก่ ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นต้นตอจริง ซึ่งมีอยู่ เพียง 16 ประเภท ได้แก่

- องค์ประกอบ A คือ สำรวมกับชอบออกสังคม (Reserve VS Outgoing)
- องค์ประกอบ B คือ สติปัญญา (Intelligence)
- องค์ประกอบ C คือ อารมณ์อ่อนไหวกับอารมณ์มั่นคง (Affected Feeling VS Emotional Stability)
- องค์ประกอบ E คือ ถ่อมตนกับถือตนเป็นใหญ่ (Submissiveness VS Domiance)
- องค์ประกอบ F คือ ระเบิดระว่างกับทำตัวตามสบาย (Impulsiveness VS Prudence)
- องค์ประกอบ G คือ ไม่ทำตามกฎกับซื่อตรงต่อหน้าที่ (Expedience VS Consciectiousness)
- องค์ประกอบ H คือ ขี้อายกับกล้าสังคม (Shy VS Venturesome)
- องค์ประกอบ I คือ ใจอ่อนกับใจแข็ง (Tough-Mindedness VS Tender- Mindedness)
- องค์ประกอบ L คือ ไว้ใจคนกับหวาดระแวง (Trusting VS Suspicious)
- องค์ประกอบ M คือ เพ้อฝันกับจริงจัง (Imsginative VS Practical)

องค์ประกอบ N คือ ตรงไปตรงมากับมีเล่ห์เหลี่ยม (Forthrightness VS Shrewdness)

องค์ประกอบ O คือ ประสาหมั่นคงกับหวาดกลัว (Placidness VS Apprehensiveness)

องค์ประกอบ Q₁ คือ ชอบของใหม่กับนักอนุรักษ์ (Conservatism VS Radicalism)

องค์ประกอบ Q₂ คือ พึ่งตนเองกับตามกลุ่ม (Self – Sufficiency VS Group Adherence)

องค์ประกอบ Q₃ คือ ควบคุมตนเองกับปล่อยปละละเลย (high Self – Concept Control VS Low Self Discipline)

องค์ประกอบ Q₄ คือ เคร่งเครียดกับสบายๆ (Tense VS Relaxed)

แบบทดสอบนี้ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจาก 3 ตัวเลือก โดยให้ตรงกับลักษณะนิสัยของผู้ตอบมากที่สุด โดยจะมีคะแนน 0, 1, 2 แบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

5. ความหมายของความต้องการ

ความต้องการ (Needs) เป็นความคิดรวบยอดที่ซับซ้อนชนิดหนึ่ง นักวิจัยและนักการศึกษาได้พยายามหาแนวทางต่างๆ เพื่ออธิบายและนิยามความต้องการ ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2526 : 25) ได้ให้นิยามความต้องการ คือ ความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เป็นจริงกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ หรือความต้องการเป็นความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น

โมฮัมหมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร สร้อยสุริยา (2520 : 3) ให้นิยามว่า ความต้องการ คือ สิ่งซึ่งเมื่อได้มาก็ช่วยให้รู้สึกดีใจ ชื่นใจ พอใจ และอาจช่วยให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และปรียานุช จริยวิทยานนท์ (2526 : 36-37) ให้ความหมายว่า ความต้องการ คือ สภาวะความต้องการของสิ่งที่จะมาบำบัดความอยาก อันจะทำให้เกิดความพอใจ เช่น คนหิวทำให้เกิดภาวะที่อยากและความอยากจะพาไปสู่การกิน เมื่ออิ่มแล้วก็เกิดความพอใจ ภาวะความต้องการก็จะหมดไป ความต้องการเป็นสาเหตุของความไม่พอใจ คือ การที่คนเราเกิดความต้องการ แต่ขาดสิ่งที่จะมาบำบัด ความต้องการจึงเกิดความไม่พอใจขึ้น แต่ถ้าได้รับสิ่งที่จะมาบำบัดความต้องการก็เกิดความพอใจ ดังนั้น ความต้องการ เป็นการให้ความหมายทางธรรมชาติของความพอใจและไม่พอใจ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 221) ได้ให้ความหมายว่า ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่จะต้องได้รับเพื่อการดำรงชีวิตของอินทรีย์ ความต้องการนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ

คือ ความต้องการด้านร่างกาย (Physiological or Physical Need) ซึ่งเกิดขึ้นจากภายในร่างกาย ได้แก่ ความต้องการอากาศ อาหาร น้ำ ฯลฯ และความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychological Need) ซึ่งเกิดจากสังคม ได้แก่ ความรัก ความมีชื่อเสียง ฯลฯ

ฮูล (Houle. 1972 : 35) ได้นิยามความต้องการว่า เป็นเงื่อนไขหรือสภาพซึ่งจำเป็นต้องได้รับการตอบสนองในบางสิ่ง และมักจะใช้เพื่อแสดงถึงความขาดแคลนในบางสิ่งของบุคคลและประชาชน ความต้องการนี้บุคคลอาจรู้สึกแสดงออกถึงความต้องการของตนเองได้ ซึ่งเรียกความต้องการชนิดนี้ว่า “ความต้องการที่ตนเองบอกได้” (Felt Needs) หรืออาจมาจากบุคคลอื่นเกิดความรู้สึกว่าบุคคลที่เขาสนใจมีความต้องการในบางสิ่ง ความต้องการชนิดนี้เรียกว่า “ความต้องการที่คนอื่นบอก” (Ascribed Needs)

บอยและแจนส์ (Boyle and Jahns. 1970 : 61) ได้ให้คำจำกัดความว่า ความต้องการ คือ สภาพที่ปรากฏระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่กับสิ่งที่จะให้เป็นไป ส่วน ไนท์ (Knight. 1975 : 3) ได้อธิบายสิ่งที่จะให้เป็นไป หมายถึง การค้นหาพฤติกรรมของบุคคลที่ทำการสำรวจนั้นว่า ปัจจุบันเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ต้องการที่จะให้เป็นไปในอนาคต

กินเบิร์ก (Ginzberg. 1965 : 255) ให้ความหมายว่า ความต้องการ คือ ตัวกำหนดบุคลิกภาพที่สำคัญประการหนึ่ง ความต้องการ (Needs) จะส่งผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรมของบุคคลให้แตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงมากในด้านทฤษฎีความต้องการ คือ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 370 - 396) ให้ความหมายว่า ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ถ้าความต้องการต่าง ๆ เกิดขึ้นพร้อมกัน จะมีความต้องการที่มีความสำคัญกว่าความต้องการอีกอันหนึ่ง อันหนึ่งจะเลือกตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญกว่าเสมอ และมาสโลว์ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้นที่สำคัญ 7 ขั้นตอน โดยเริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐาน คือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ อาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค เป็นต้น เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองความต้องการประเภทนี้แล้วจึงแสวงหาความต้องการระดับต่อไป

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) การป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ แสวงหาความมั่นคง ปราศจากความหวาดกลัว

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging Needs) การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อนในกลุ่ม ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ

ขั้นที่ 4 ความต้องการได้รับการยกย่อง มีชื่อเสียงและเกียรติยศ (Self - Esteem Needs) ได้แก่ การได้รับความเคารพ ความเชื่อถืออื่น ๆ และความมีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ความต้องการได้กระทำตามความสามารถที่เป็นจริง (Self - Actualization) ต้องการเป็นตัวของตัวเอง เป็นการพัฒนาเพื่อความสำเร็จของตัวเอง

ขั้นที่ 6 ต้องการรู้และเข้าใจ โดยไม่คาดหวังจากการเรียนรู้ว่าจะต้องได้ประโยชน์รวมทั้งการเรียนรู้เพื่อรู้ เพื่อเข้าใจ

ขั้นที่ 7 ความต้องการทางด้านสุนทรียศาสตร์เป็นความต้องการสูงสุดทางด้านจิตใจ ความต้องการของมาสโลว์มีข้อสังเกตอยู่ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง แต่ละขั้นตอนของความต้องการจะต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของบุคคลและมีอยู่ตลอดไป ประการที่สอง คือ บุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นต้นหรือขั้นที่สองเสียก่อน จึงจะเกิดความต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไป ซึ่งแต่ละบุคคลอาจจะไม่เกิดความต้องการครบทั้ง 7 ขั้น

โนลส์ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.2533 : 104 ; อ้างอิงมาจาก Knowles.1972) นักการศึกษา ผู้ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์แยกออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นความต้องการเพื่อกองอยู่ของร่างกาย เช่น การได้แลเห็น ได้ยินเสียง ความสะดวกสบาย การพักผ่อน ฯลฯ
2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งตรงกับความต้องการกระทำตนตามความสามารถ (Self – Actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง เป็นความต้องการมองเห็นความก้าวหน้าหรืออนาคตของตนเอง
3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นความต้องการความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการความมั่นคงไม่ได้รับการตอบสนองจะเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง
4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ต้องการเพื่อนฝูงใหม่ๆ วิธีการดำเนินการใหม่ๆ รวมถึงแนวความคิดใหม่ๆ ด้วย
5. ความต้องการทางด้านจิตใจและอารมณ์ (The Needs for Affection) ต้องการความรัก ความสำเร็จ เป็นความต้องการทางด้านสังคมมีโอกาสแสดงความคิดเห็นประสบการณ์ต่างๆ ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนอง อาจเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่มหรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู
6. ความต้องการได้รับการยกย่อง (The Needs for Recognition) ต้องการได้รับความรู้สึกว่ามีคุณค่า ได้รับการยกย่อง ยอมรับนับถือจากผู้อื่น ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสวงหาสถานภาพ ความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

จากนิยามความหมายหลายๆท่าน พอสรุปได้ว่า ความต้องการ (Needs) คือ ภาวะที่เกิดความไม่พอใจ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ จึงทำให้เกิดความสมดุล หรือแสวงหา

สิ่งที่ทำให้พอใจ ความต้องการก็จะลดลงหรือหมดไป ความต้องการที่เกิดจากทางร่างกาย สิ่งที่ต้องการจะเป็นในรูปของรูปธรรม แต่ความต้องการที่เกิดขึ้นทางด้านจิตใจหรือทางสังคมจะอยู่ในรูปของนามธรรม และสามารถสังเกตเห็นได้จากพฤติกรรมแสดงออก

บุคลิกภาพด้านความต้องการ จึงหมายถึง ลักษณะของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากความรู้สึกทางด้านจิตใจ ในรูปนามธรรม เป็นลักษณะที่สามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคล ความต้องการที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลนั้นแตกต่างจากบุคคลอื่น

6. บุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทางทฤษฎีของเมอร์เรย์

เมอร์เรย์ (Hillgard. 1962 : 125 –126 ; citing Murray. 1938) เป็นนักจิตวิทยาที่ศึกษาและตั้งทฤษฎีความต้องการที่เด่นที่สุด เมอร์เรย์ได้แบ่งลักษณะความต้องการของมนุษย์ไว้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ความต้องการขั้นปฐมภูมิหรือความต้องการทางกาย (Primary or Viscerogenic Needs) เป็นความต้องการทางร่างกายโดยตรง ได้แก่ ความต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เพศ การพักผ่อน การขับถ่าย ฯลฯ
2. ความต้องการขั้นทุติยภูมิหรือความต้องการทางจิตใจ (Secondary or Psychogenic Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจ หรือขบวนการของอินทรีย์ไม่สมดุลกัน เมอร์เรย์ได้จำแนกความต้องการทางจิตใจที่จะสร้างบุคลิกภาพออกเป็น 6 กลุ่ม 28 ด้าน ดังนี้

2.1 กลุ่มความต้องการที่เกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต (Needs associated chiefly with inanimate) ได้แก่ ด้านต่อไปนี้

2.1.1 การถือสิทธิ (Acquisition) หมายถึง ความต้องการเป็นเจ้าของ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุสิ่งของหรือการครอบครองที่ดิน ทรัพย์สิน เงินทอง จะมีการแสดงความเป็นเจ้าของในสิ่งที่ได้มา

2.1.2 การอนุรักษ์ (Conservation) หมายถึง ความต้องการที่จะเก็บรักษาสินของไว้ให้คงเดิมมากที่สุด มีการซ่อมแซมสิ่งต่างๆให้อยู่ในสภาพเดิมหรือดีขึ้น

2.1.3 ความมีระเบียบวินัย (Orderliness) หมายถึง ความต้องการทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน การเก็บจดหมายหรือเอกสารอื่นๆ มีการจัดให้เป็นระเบียบตามระบบใดระบบหนึ่ง ถือความเที่ยงตรงตามระเบียบแบบแผน แผนการทำงานต้องดำเนินการไปอย่างที่ต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

2.1.4 การรักษาไว้ (Retention) หมายถึง ความต้องการที่จะเก็บสิ่งของมิให้เกิดความเสียหาย รู้จักประหยัดในการใช้จ่าย มัธยัสถ์สิ่งของเงินทอง

2.1.5 การสร้าง (Construction) หมายถึง ความต้องการที่จะประดิษฐ์

สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการก่อสร้างด้วยตนเอง

2.2 กลุ่มความต้องการที่แสดงถึงความทะเยอทะยาน มีอำนาจ ปรารถนาความสำเร็จและความมีชื่อเสียง (Needs expressing ,will power desire for accomplishment, and prestige) ได้แก่ ด้านต่อไปนี้

2.2.1 ความมีอำนาจที่จะอยู่เหนือผู้อื่น (Superiority) หมายถึง ความต้องการอยากเด่นในกลุ่มที่ตนเองเป็นสมาชิก ทำตัวให้ทุกคนยอมรับในความสามารถ ทำงานทุกอย่าง คาดหวังว่าต้องได้รับความสำเร็จและการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน

2.2.2 การประสบผลสำเร็จ (Achievement) หมายถึง ความต้องการทำอะไรให้ดีที่สุด ต้องการความสำเร็จ ชอบทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความชำนาญและความพยายาม ต้องการงานชิ้นสำคัญให้สำเร็จ ชอบทำอะไรให้ดีกว่าคนอื่น แข่งขันเพื่อชัยชนะ

✓ 2.2.3 การยอมรับ (Recognition) หมายถึง ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ชอบให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญ ให้ผู้อื่นยกย่องชมเชยในผลงานที่ทำ ชอบที่จะให้ผู้อื่นรู้ว่า ตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยการทำให้ทุกคนยอมรับในความสามารถ

2.2.4 การแสดงออก (Exhibition) หมายถึง ความต้องการแสดงตัวให้เป็นจุดเด่น สนุกสนาน อยากให้ผู้อื่นสังเกตและกล่าวถึงรูปร่างหน้าตาของตน ชอบพูดถึงความสำเร็จของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ผู้อื่นไม่ค่อยเข้าใจ และชอบตั้งคำถามที่ผู้อื่นตอบไม่ได้

2.2.5 การรักษาสิทธิของตนเอง (Inviolacy) หมายถึง ความต้องการที่ไม่ถูกฝ่าฝืนสิทธิของตนเอง ไม่ต้องการใครดูถูกเหยียดหยามได้ รู้จักที่จะป้องกันชื่อเสียงและเห็นคุณค่าของตนเอง

2.2.6 การหลีกเลี่ยงสิ่งที่บดบังพร่อง (Invidance of inferiority) หมายถึง ความต้องการหลบหลีกจากสิ่งที่ตนเองเห็นว่าไม่ดี พยายามหาวิธีการกลบเกลื่อนเพื่อไม่ให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเองล้มเหลวจากการเรียนด้วยการทำอย่างอื่นทดแทน มีการแสดงออกเพื่อลบปมด้อย โดยการสร้างปมเด่นเช่น เก่งด้านกีฬา ชดเชยการสอบตกในวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.2.7 การป้องกันตัว (Defensiveness) หมายถึง ความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากการถูกตำหนิติเตียน การป้องกันตนเองอาจจะอยู่ในรูปของการทำตนตามระเบียบหรือการอ้างอิงบุคคลเพื่อป้องกันตนเองจากข้อกล่าวหาที่อาจเกิดขึ้น

2.2.8 การตอบโต้ผลักดัน (Counteraction) หมายถึง ความต้องการต่อต้านเมื่อมีการแข่งขัน ไม่ยอมแพ้ แม้ว่าตนเองเองจะแพ้ก็จะหาวิธีการเพื่อแก้แค้นผู้ที่ทำให้ตนพ่ายแพ้เป็นลักษณะของคนขี้น้ำใจ

2.3 กลุ่มความต้องการที่จะทำให้สิ่งที่เกี่ยวกับอำนาจของตน การใช้อำนาจหน้าที่หรือการยอมรับเพื่อผลประโยชน์ (Needs having to do with human power exerted, resisted or yielded to) ได้แก่ด้านต่อไปนี้

2.3.1 การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) หมายถึง ความต้องการที่จะอยู่เหนือผู้อื่น ชอบเป็นผู้นำกลุ่ม อยากให้ผู้อื่นนับถือตนเป็นหัวหน้า ต้องการมีอิทธิพลชักจูงให้ผู้อื่นทำตามสิ่งที่ตนปรารถนา ชอบแนะนำและบงการผู้อื่น

2.3.2 การยกย่องผู้อื่น (Deference) หมายถึง ความต้องการรับคำแนะนำจากผู้อื่น ชอบทำตามคำชี้แจงหรือความคาดหวังของผู้อื่น ชอบยกย่องเคารพผู้อื่น ชอบชมผู้อื่นว่าทำงานได้ดี ยอมรับความเป็นผู้นำของผู้อื่น ชอบทำตามประเพณีนิยม

2.3.3 การเลียนแบบ (Similance) หมายถึง ความต้องการเลียนแบบบุคคลที่ตนชื่นชอบหรือพึงพอใจ ชอบที่จะทำตนเพื่อให้ทัดเทียมกับผู้อื่นเพื่อให้คนอื่นมองตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมหรือเท่ากับผู้อื่นที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

2.3.4 การพึ่งตนเอง (Autonomy) หมายถึง ความต้องการไปไหนมาไหนได้ตามความพอใจ ต้องการพูดได้อย่างที่คิด ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบอิสระเวลากระทำสิ่งต่างๆ ชอบทำในสิ่งที่ไม่ตรงกับประเพณีนิยม ชอบหลีกเลี่ยงสิ่งที่ผู้อื่นอยากให้ทำ

2.3.5 ความเป็นอิสระ (Contrariness) หมายถึง ความต้องการที่จะทำตนให้แตกต่างจากผู้อื่น มีเอกลักษณ์ ชอบทำสิ่งใหม่ๆ แปลกๆ ชอบท่องเที่ยว ชอบค้นคว้าสิ่งใหม่ๆ ชอบทดลองทำงานที่ใหม่และไม่ซ้ำกัน ชอบเปลี่ยนที่อยู่ไปตามที่ต่างๆ

2.4 กลุ่มความต้องการที่จะก้าวร้าวบุคคลอื่นๆ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (Needs having to do with injuring others oneself) ได้แก่ด้านต่อไปนี้

2.4.1 ความก้าวร้าว (Aggression) หมายถึง ความต้องการขัดแย้งความคิดเห็นของผู้อื่น ชอบบอกผู้อื่นว่าตนคิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวเขา ชอบวิจารณ์ผู้อื่นอย่างเปิดเผย ชอบหัวเราะเยาะกับผู้อื่น หรือตำหนิติเตียนผู้อื่น มักโกรธง่ายและชอบวิจารณ์เมื่อมีสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น และชอบทำลายสิ่งของของผู้อื่นเมื่อผูกใจเจ็บ

2.4.2 การยอมรับผิด (Abasement) หมายถึง ความต้องการที่ยอมรับผิด ยอมรับการทำผิดเมื่อทำสิ่งใดผิดพลาดไป อยากได้รับการลงโทษเมื่อทำผิด รู้สึกสบายใจเมื่อได้ยอมแพ้ หรือหลีกเลี่ยงการต่อสู้ อยากสารภาพเมื่อทำผิด และรู้สึกว่าการยอมรับผิดดีกว่าผู้อื่น

2.4.3 การหลีกเลี่ยงการถูกตำหนิ (Avoidance of Blame) หมายถึง ความต้องการหลบเลี่ยงจากการถูกตำหนิหากมีงานที่ทำผิดพลาดไป หรือโยนความผิดให้ผู้อื่น หากมีการทำงานเป็นกลุ่ม การวิจารณ์งานที่เกิดผิดพลาดเพราะบุคคลอื่นทำ ประพฤติตามกฎเกณฑ์และระเบียบเพื่อหลีกเลี่ยงจากการตำหนิหากผิดพลาด ทั้งนี้เพราะได้ทำตามระเบียบทุกอย่างแล้ว

2.5 กลุ่มความต้องการเป็นมิตรกับผู้อื่น (Needs having to do with affection between people) ได้แก่ ด้านต่อไปนี้

2.5.1 การมีกลุ่มเพื่อน (Affiliation) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อน ๆ และซื่อสัตย์ต่อเพื่อน ๆ ชอบทำสิ่งต่างๆ ให้เพื่อน ชอบทำงานกับเพื่อนมากกว่าทำงานตามลำพัง ชอบสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

2.5.2 การไม่ยอมรับผู้อื่น (Rejection) หมายถึง ความต้องการแยกตัวเองจากผู้อื่น เพิกเฉยต่อสิ่งทั้งปวง เป็นลักษณะของการเลือกที่รักมักที่ชัง ต้องการที่จะพบปะสังสรรค์กับผู้ที่ตนคุ้นเคยเท่านั้นหรือบอกปฏิเสธงานหากไม่พอใจสมาชิกในกลุ่ม

2.5.3 การช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนเวลาเขาเดือดร้อน ชอบมีน้ำใจต่อผู้อื่น ชอบเห็นใจเวลาผู้อื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย ชอบแสดงความรักใคร่ชอบพอต่อผู้อื่น

2.5.4 การขอความช่วยเหลือ (Succorance) หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นสนใจ ช่วยเหลือเวลาเดือดร้อน ชอบให้ผู้อื่นให้กำลังใจตน ชอบให้ผู้อื่นแสดงความเมตตา กรุณาต่อตน ชอบให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นใจเมื่อตนประสบปัญหา อยากให้ผู้อื่นรัก ชอบให้ผู้อื่นทำอะไรให้ด้วยความเต็มใจ อยากให้ผู้อื่นปลอบใจเวลาตนมีความทุกข์หรือเจ็บป่วย

2.6 กลุ่มความต้องการที่เกี่ยวข้องทางด้านสังคม (Additional socially relevant needs) ได้แก่ด้านต่อไปนี้

2.6.1 ความเพลิดเพลิน (Play) หมายถึง ความต้องการพักผ่อนทำตนให้สนุกสนาน โดยไม่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เพียงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นการพักผ่อนทางด้านจิตใจ คลายความเครียดทางสมอง

2.6.2 ความต้องการที่จะรู้หรือเข้าใจสิ่งต่าง ๆ (Cognizance) หมายถึง ความต้องการเพื่อให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นโดยไม่คาดหวังหวังว่าสิ่งที่เรารู้จักนั้นจะนำมาใช้ประโยชน์หรือไม่ เรารู้ไว้เพื่อความอยากรู้เท่านั้น เช่น การเรียนอย่างอื่นที่นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน

2.6.3 การเผยแพร่ความรู้ (Exposition) หมายถึง ความต้องการแสดงชี้แจง สาริตให้เกิดความรู้ บรรยาย อธิบาย ตีความหมายเรื่องราวต่าง ๆ เป็นลักษณะของการให้ความรู้เป็นวิทยาทาน บรรยายความรู้ตามสถานที่ต่าง ๆ ของวิทยาการในหลายๆหน่วยงาน
เมอร์เรย์ได้เสนอนิยามของบุคลิกภาพไว้มากมาย แต่องค์ประกอบหลักของนิยามต่างๆ เหล่านี้ พอสรุปได้ คือ

1. บุคลิกภาพของแต่ละคนเป็นการแยกแยะเชิงนามธรรม โดยนักทฤษฎีเป็นเพียงแค่อธิบายพฤติกรรมที่แสดงออกของแต่ละบุคคลเท่านั้น

2. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอ้างถึงเหตุการณ์ในอดีต (Thema) ซึ่งเป็นรูปแบบของชีวิตของแต่ละบุคคล ประวัติศาสตร์ของบุคคล ก็คือบุคลิกภาพ

3. นิยามของบุคลิกภาพควรสะท้อนพฤติกรรมที่มีความคงทน และการเกิดพฤติกรรมเล็กๆขึ้นใหม่ เป็นบุคลิกภาพจะต้องรวบรวมเอาความขัดแย้ง และการบังคับยับยั้งซึ่งบุคคลนั้นแสดงออก (ความพึงพอใจ) ในความต้องการของแต่ละคน และสร้างแบบแผนสำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ในอนาคตเหมือนนิยายเรื่องเดียว

4. บุคลิกภาพ คือ การจัดการ หรือการปกครองของแต่ละบุคคล หน้าที่ของ

5. บุคลิกภาพตั้งอยู่ในสมอง ซึ่งก็หมายถึงว่า ไม่มีสมองก็ไม่มีบุคลิกภาพ แนวคิดในทางบุคลิกภาพของเมอร์เรย์นั้น พยายามที่จะอธิบายบุคลิกภาพโดยเน้นในเชิงนามธรรม ในความคิดรวบยอดของบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการทางกายภาพซึ่งอยู่ภายใต้จิตใจ

ลักษณะของบุคลิกภาพทางด้านความต้องการ บุคลิกภาพที่เกิดขึ้นจากความต้องการจะมีข้อสังเกตได้ คือ

1. ผลสุดท้ายของพฤติกรรมที่มีความคงที่
2. รูปแบบของพฤติกรรมที่มีความคงเส้นคงวา
3. การให้ความสนใจอย่างจริงจัง
4. การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก
5. ความพึงพอใจ

จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ หมายถึง ลักษณะทางพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้สึกของอารมณ์ ความสนใจและความพึงพอใจที่แสดงออกต่อสิ่งแวดล้อมที่มีความคงที่ คงเส้นคงวา

ต่อมา แจ็คสัน (Jackson, 1989) ได้นำแนวคิดของเมอร์เรย์เกี่ยวกับบุคลิกภาพด้านความต้องการทั้ง 28 ด้าน มาสร้างเป็นแบบทดสอบเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อค้นหา จนสามารถได้ข้อสรุปเป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย แบบทดสอบนี้เรียกว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ (Personality Research Form : PRF) ซึ่งประกอบด้วยบุคลิกภาพด้านความต้องการรวม 22 ด้าน ดังนี้

1. การยอมรับผิด (Abasement) หมายถึง ความต้องการที่ยอมรับผิด ยอมรับ การตำหนิเมื่อทำสิ่งใดพลาดไป อยากได้รับการลงโทษเมื่อทำผิด รู้สึกสบายใจเมื่อได้ยอมแพ้ หรือหลีกเลี่ยงการต่อสู้ อยากสารภาพเมื่อทำผิด และรู้สึกว่าตนเองด้อยกว่าผู้อื่น
2. การประสบผลสำเร็จ (Achievement) หมายถึง ความต้องการทำอะไรให้ดีที่สุด ต้องการความสำเร็จ ชอบทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยความชำนาญและความพยายาม ต้องการงานชิ้นสำคัญให้สำเร็จ ชอบทำอะไรให้ดีกว่าคนอื่น แข่งขันเพื่อชัยชนะ
3. การมีกลุ่มเพื่อน (Affiliation) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น และซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น ชอบทำสิ่งต่างๆ ให้เพื่อน ชอบทำงานกับเพื่อนมากกว่าทำงานตามลำพัง ชอบสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ
4. ความก้าวร้าว (Aggression) หมายถึง ความต้องการขัดแย้งความคิดเห็นของผู้อื่น ชอบบอกผู้อื่นว่าตนคิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวเขา ชอบวิจารณ์ผู้อื่นอย่างเปิดเผย ชอบ

หัวเราะเยาะกับ ผู้อื่น หรือตำหนิติเตียนผู้อื่น มักโกรธง่ายและชอบวิจารณ์เมื่อมีสิ่งใดผิดพลาดเกิดขึ้น และชอบทำลายสิ่งของผู้อื่นเมื่อผูกใจเจ็บ

5. การพึ่งตนเอง (Autonomy) หมายถึง ความต้องการไปไหนมาไหนได้ตามความพอใจ ต้องการพูดได้อย่างที่คิด ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบอิสระเวลากระทำการต่างๆ ชอบทำในสิ่งที่ไม่ตรงกับประเพณีนิยม ชอบหลีกเลี่ยงสิ่งที่ผู้อื่นอยากให้เราทำ

6. การเปลี่ยนแปลง (Change) หมายถึง ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงที่อยู่อาศัยสิ่งของเครื่องใช้ ชอบโยกย้ายและเปลี่ยนที่ เพื่อหนีจากการกระทำที่จำเจ ซ้ำซาก

7. ความรู้ทางวิชาการ (Cognitive Structure) หมายถึง การมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้ ตรงตามที่ได้ศึกษา และมีประสิทธิภาพ

8. การป้องกันตัว (Defendence) หมายถึง ความต้องการที่จะป้องกันตนเองจากการถูกตำหนิติเตียน การป้องกันตนเองอาจจะอยู่ในรูปของการทำตนตามระเบียบหรือการอ้างอิงบุคคลเพื่อป้องกันตนเองจากข้อกล่าวหาที่อาจเกิดขึ้น

9. การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) หมายถึง ความต้องการที่จะอยู่เหนือผู้อื่น ชอบเป็นผู้นำกลุ่ม อยากให้ผู้อื่นนับถือตนเป็นหัวหน้า ต้องการมีอิทธิพลชักจูงให้ผู้อื่นทำตามสิ่งที่ตนปรารถนา ชอบแนะนำและบงการผู้อื่น

10. ความอดทน (Endurance) หมายถึง การทำงานได้ในเวลานาน และรวดเร็ว มั่นคงในการทำงาน แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

11. การแสดงออก (Exhibition) หมายถึง ความต้องการแสดงตัวให้เป็นจุดเด่น สนุกสนาน อยากให้ผู้อื่นสังเกตและกล่าวถึงรูปร่างหน้าตาของตน ชอบพูดถึงความสำเร็จของตนเอง ชอบใช้คำพูดที่ผู้อื่นไม่ค่อยเข้าใจ และชอบตั้งคำถามที่ผู้อื่นตอบไม่ได้

12. การหลบหลีกอันตราย (Harm avoidance) หมายถึง การไม่ชอบกิจกรรมที่ตื่นเต้นโดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตราย หลบเลี่ยงสิ่งที่ทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย

13. การใช้อารมณ์ (Impulsivity) หมายถึง การที่มีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการกระทำขาดความรอบคอบ สะเพร่า การได้ระบายอารมณ์ หุนหันพลันแล่น ใจเร็ว พูดโดยไม่ยั้งคิด

14. การช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนเวลาเขาเดือดร้อน ชอบมีน้ำใจต่อผู้อื่น ชอบเห็นใจเวลาผู้อื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย ชอบแสดงความรักใคร่ชอบพอต่อผู้อื่น

15. ความมีระเบียบวินัย (Order) หมายถึง ความต้องการทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ชอบวางแผนก่อนลงมือทำงาน การเก็บจดหมายหรือเอกสารอื่นๆ มีการจัดให้เป็นระเบียบตามระบบใดระบบหนึ่ง ถือความเที่ยงตรงตามระเบียบแบบแผน แผนการทำงานต้องดำเนินการไปอย่างที่ต้องการ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง

16. ความเพลิดเพลิน (Play) หมายถึง ความต้องการพักผ่อนทำตนให้สนุกสนาน โดยไม่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เพียงเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด แต่เป็นการพักผ่อนทางด้านจิตใจ คลายความเครียดทางสมอง

17. ความรู้สึกพิเศษ (Sentience) หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกทางประสาทสัมผัสได้เร็ว ระลึกรู้ได้ เชื่อในความรู้สึกนั้นและให้ความสำคัญ

18. การยอมรับทางสังคม (Social Recognition) หมายถึง ความต้องการได้รับการยกย่องจากผู้อื่น ชอบให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญ ให้ผู้อื่นยกย่องชมเชยในผลงานที่ทำ ชอบที่จะให้ผู้อื่นรู้ว่าเป็นสมาชิกของกลุ่ม โดยการทำให้ทุกคนยอมรับในความสามารถ

19. การขอความช่วยเหลือ (Succorance) หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นสนใจ ช่วยเหลือเวลาเดือดร้อน ชอบให้ผู้อื่นให้กำลังใจตน ชอบให้ผู้อื่นแสดงความเมตตากรุณาต่อตน ชอบให้ผู้อื่นเข้าใจและเห็นใจเมื่อตนประสบปัญหา อยากให้ผู้อื่นรัก ชอบให้ผู้อื่นทำอะไรให้ด้วยความเต็มใจ อยากให้ผู้อื่นปลอบใจเวลาตนมีความทุกข์หรือเจ็บป่วย

20. ความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง การรู้จักประเมินความคิดที่สามารถจินตนาการและทำให้เป็นรูปร่างได้ ความคิดที่เป็นเนื้อหาวิชาการ มีความอยากรู้อยากเห็น แยกแยะวิเคราะห์ปัญหาได้ ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้

21. เกิดขึ้นน้อย (Infrequency) หมายถึง ผลที่ไม่ดีหรือลักษณะของการเกิดขึ้นโดยทั่วไปในการสอบ เช่น ความประมาท ความสะเพร่า เป็นต้น

22. การรับรู้ตนเอง (Desirability) หมายถึง ลักษณะของการพิจารณาตัวเอง สิ่งที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์ของหรืออื่นๆ จะเป็นสิ่งที่บ่งบอกลักษณะตัวเองการ

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่สร้างตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์เพื่อใช้ในการวิจัย (Personality Research Form : PRF) ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่เมอร์เรย์รับรองว่าเป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ตรงตามทฤษฎีมากที่สุด ในการศึกษาผู้วิจัยได้ยึดแนวคิดของแจ๊คสัน (Jackson : 1989) ที่พัฒนาแบบทดสอบมาจากบุคลิกภาพด้านความต้องการของเมอร์เรย์ที่มีความต้องการทั้งหมด 22 ด้าน

7. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

7.1 ความหมายของความเที่ยงตรง

ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของเครื่องมือวัดทุกชนิด ซึ่งได้มีนักวัดผลการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

อนาสตาซี (Anastasi. 1967 : 29) ให้ความหมายว่า ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ คือ ระดับที่แบบทดสอบนั้นวัดได้จริงในสิ่งที่ตั้งใจจะวัด

สแตนเลย์ (Stanley. 1972 : 101) ให้นิยามว่า ความเที่ยงตรงของการวัด หมายถึง การวัดนั้นตรงตามหน้าที่ที่จะวัดได้ดีเพียงใด หรือระดับที่การวัดสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายบางอย่าง

อัลเลนและเยน (Allen and Yen. 1979 : 95) ให้ความหมายว่า แบบทดสอบจะมีความเที่ยงตรงถ้าแบบทดสอบนั้นวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่จะวัด

โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สันธูเวชญ์ (2523 : 145) ให้ความหมายว่า ความเที่ยงตรงเป็นลักษณะของเครื่องมือวัดที่ให้ค่าตัวเลขที่ได้จากการวัดแทนสิ่งที่เครื่องมือวัดนั้นต้องการจะวัดอย่างแท้จริง

อนันต์ ศรีโสภ (2525 : 43) ให้นิยามว่า แบบทดสอบใดมีความเที่ยงตรง หมายถึง แบบทดสอบนั้นสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการจะให้วัดได้อย่างถูกต้อง

เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์ (2526 : 40 - 41) ให้ความหมายว่า ความเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติหรือความสามารถของเครื่องมือในการวัดสิ่งที่ต้องการจะวัดนั้น ไม่ว่าจะเป็ไปในขอบเขตของเนื้อหา นิยามหรือโครงสร้างของสิ่งนั้น

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536 : 177) ให้ความหมายว่า ความเที่ยงตรงของเครื่องมือวัด หมายถึง เครื่องมือนั้นสามารถได้ตามสิ่งที่ต้องการจะวัด หรือวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่จะวัด

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2542 : 246) ให้ความหมายว่า ความเที่ยงตรงเป็นคุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะหรือจุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด

ความเที่ยงตรงเป็นคุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะ (Traits) หรือ จุดประสงค์ที่ต้องการจะวัด และความเที่ยงตรงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญมากที่สุดสำหรับการวัดบุคลิกภาพ เพราะจะต้องใช้ประโยชน์ในการทำนายหรือคาดคะเนได้ว่า จะมีการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์อื่นๆต่อไป และสามารถวัดคุณสมบัติ พฤติกรรม (Traits) ของบุคคลได้ จากความหมายของความเที่ยงตรงที่บุคคลต่างๆ กล่าวมาพอสรุปได้ว่า ความเที่ยงตรง หมายถึง คุณสมบัติของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่จะวัด

7.2 ประเภทของความเที่ยงตรง (Validity)

ความเที่ยงตรง ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539 : 246-265) ได้จำแนกประเภทตามลักษณะหรือจุดประสงค์ที่ต้องการวัดได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นความเที่ยงตรงที่จะต้องให้การวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เพื่อต้องการทราบว่าแบบทดสอบสามารถวัดได้ตรงตามตารางวิเคราะห์หรือไม่ แบ่งเป็น 2 ชนิด ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเหตุผล (Logical Validity) เป็นความเที่ยงตรงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงตามตารางวิเคราะห์รายละเอียดหรือไม่

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) เป็นคุณภาพของแบบทดสอบที่พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดได้ตรงคุณลักษณะที่นิยามไว้หรือไม่ ซึ่งเหมาะสำหรับแบบทดสอบวัดความรู้สึก เช่น การวัดทางบุคลิกภาพ ค่านิยม เป็นต้น

2. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์สัมพันธ์ เป็นคุณภาพของเครื่องมือที่เอาผลการวัดของแบบทดสอบไปหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ที่ต้องการ แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 ความเที่ยงตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) เป็นความเที่ยงตรงที่นำผลการวัดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ในสภาพปัจจุบัน

2.2 ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เป็นความเที่ยงตรงที่นำผลการวัดของแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปหาความสัมพันธ์กับเกณฑ์ในอนาคต เพื่อที่จะนำผลการสอบไปพยากรณ์ผลสำเร็จในอนาคต

3. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) เป็นคุณภาพของเครื่องมือที่สามารถวัดได้ตรงตามลักษณะหรือตมทฤษฎีต่างๆของโครงสร้างนั้น เช่น แบบทดสอบความเป็นผู้นำ แบบทดสอบวัดความเป็นชาย-หญิง เป็นต้น ซึ่งความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างนี้เหมาะสำหรับแบบทดสอบทางด้านความถนัดทางการเรียน หรือแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

8. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างเป็นคุณภาพของแบบทดสอบที่สามารถวัดได้ตามลักษณะหรือตามทฤษฎีต่างๆของโครงสร้างนั้น ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ (2539 : 246-265) ได้กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้วความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างไม่นิยมที่จะหาจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เพราะแบบทดสอบชนิดนี้มีเนื้อหาและพฤติกรรมที่จะวัดชัดเจนอยู่แล้ว ส่วนแบบทดสอบทางด้านความสนใจ หรือแบบทดสอบวัดด้านบุคลิกภาพ วัดคุณธรรมจริยธรรมนี้ เป็นแบบทดสอบที่ไม่มีเนื้อหาและพฤติกรรมที่ชัดเจน จึงเหมาะที่จะหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง วิธีการคำนวณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างมี 4 วิธี ดังนี้

8.1 ความเที่ยงตรงแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factorial Validity)

การวิเคราะห์องค์ประกอบ หมายถึง การค้นหารูปแบบของความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือความสัมพันธ์ระหว่างคนหรือวัตถุ เพื่อให้ได้เนื้อแท้ที่ซ่อนอยู่หรือให้ได้ตัวประกอบแยกออกจากกันเป็นกลุ่ม การวิเคราะห์องค์ประกอบมักจะทำใน 2 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์เชิงสำรวจ (Exploratory Analysis Model) คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อบรรยายหรือค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อให้ได้สิ่งที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ เหล่านั้น

2. การวิเคราะห์เชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis Model)

คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพิสูจน์ สนับสนุนตรวจสอบสมมติฐานหรือข้อค้นพบของผู้อื่น (อุทุมพร จามรมาน.2523 : 1-105)

จุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์องค์ประกอบ

1. ช่วยบรรยายเกี่ยวกับโดเมน (Domain) ที่ต้องการศึกษา
2. ช่วยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา
3. ช่วยจัดประเภทของตัวแปร
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ร่วม (Functional Relations) ระหว่างตัวแปร
5. วิเคราะห์โครงสร้างองค์ประกอบ (Factorial Structures) ของตัวแปรที่

เป็นเกณฑ์ และระบุตัวแปรที่เป็นประโยชน์ในสมการถดถอย

6. เป็นการพิสูจน์ข้อค้นพบของตนเองกับของผู้อื่น
7. ลดข้อมูลให้น้อยลงเพื่อให้ได้ลักษณะร่วมที่ซ่อนอยู่
8. ใช้ในการทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)
9. ช่วยในการสร้างแบบวัดลักษณะต่างๆ
10. ช่วยทดสอบความเป็นมิติเดียวของข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2535 : 1 - 56) กล่าวถึงขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเตรียมข้อมูล
2. การสร้างเมตริกซ์สหสัมพันธ์ หรือเมตริกซ์ความแปรปรวน และความแปรปรวนร่วม
3. การสกัดตัวประกอบ
4. การหมุนแกน
5. การสร้างมาตราองค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

วิธีดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นจะต้องมีลักษณะเป็นตัวแปรต่อเนื่องหลายๆ ตัวแปร ที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มหนึ่งเสนอข้อมูลในลักษณะของเมตริกซ์ เรียกว่า “เมตริกซ์ของข้อมูล” (Data Matrix)

2. การสกัดตัวประกอบ (Extracting initial factors) จุดมุ่งหมายของการสกัดองค์ประกอบ เพื่อหาจำนวนแฟกเตอร์ร่วมที่น้อยที่สุดระหว่างตัวแปร วิธีการสกัดองค์ประกอบมีหลายวิธี เช่น

1.1 Principal Component Analysis (PC)

1.2 Least Square Analysis (LS)

1.3 Maximum Likelihood

1.4 Alpha Factorial

1.5 Image

การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยวิธีคอมพิวเตอร์มักจะใช้วิธีที่ 1 หรือ 2 ในขั้นนี้ ผู้วิเคราะห์ยังไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับแฟกเตอร์ที่ได้ว่าจะเป็นออร์โธโกนอล (Orthogonal) หรือ โอบลิค (Oblique) ซึ่งในการวิเคราะห์ครั้งแรกนี้ แต่ละแฟกเตอร์จะไม่สัมพันธ์กัน นอกจากนี้ ยังไม่ต้องสนใจเกี่ยวกับการตีความหมาย หรือการแปลความหมายของแฟกเตอร์ที่วิเคราะห์ออกมาได้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ องค์ประกอบจำนวนน้อยกว่าที่จะได้มาจากตัวแปรจำนวนมากที่นำมาวิเคราะห์ ในการกำหนดจำนวนองค์ประกอบรวมนั้น ค่าการจัดอันดับของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแล้ว จะเท่ากับค่าของจำนวนองค์ประกอบรวม แต่ในทางปฏิบัติจริงจะทำเช่นนั้นไม่ได้ เพราะข้อมูลจากการสังเกตมีความคลาดเคลื่อน และค่าเปอร์เซ็นต์ความแปรปรวนที่อยู่เป็นกลุ่ม (Communality) ที่อยู่ที่เส้นทแยงมุมของเมตริกซ์สหสัมพันธ์ที่ปรับแล้วนั้นเป็นค่าโดยประมาณ ไม่ใช่ค่าที่แท้จริง

3. การหมุนแกน (Rotation) วิธีหมุนแกนมีจุดมุ่งหมาย เพื่อหาวิธีที่ง่ายในการอธิบายองค์ประกอบ โดยคงจำนวนองค์ประกอบ และค่าเปอร์เซ็นต์ความแปรปรวนที่อยู่เป็นกลุ่ม (Communalities) ไว้คงเดิม ในการศึกษาเพื่อหาจำนวนองค์ประกอบรวมนั้น จะหมุนแกนโดยวิธีใดก็ได้และไม่ต้องคำนึงว่าแฟกเตอร์จะมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ในบางตำราจะบอกว่าควรใช้ออร์โธโกนอล (Orthogonal) มากกว่า โอบลิค (Oblique) นั้นเพราะว่า ออร์โธโกนอล (Orthogonal) เข้าใจง่ายกว่าและแปลผลได้ง่ายกว่า วิธีหมุนแกนมี 2 วิธี คือ

3.1 ออร์โธโกนอล (Orthogonal) องค์ประกอบรวมต่างๆ ไม่สัมพันธ์กันมี 3 วิธี คือ

3.1.1 ควอดติแมกซ์ (Quartimax) หมุนแกนโดยเน้นการเปลี่ยนแถวให้ง่ายขึ้น

3.1.2 แวริแมกซ์ (Varimax) หมุนแกนโดยการเปลี่ยนคอลัมน์ให้ง่ายขึ้น คือ ให้เกิดความแปรผันของคอลัมน์ในเมตริกซ์ของแบบองค์ประกอบ (Factor Pattern Matrix)

3.1.3 อีควอแมกซ์ (Equamax) ใช้วิธีประนีประนอมระหว่างควอดติแมกซ์ (Quartimax) กับ แวริแมกซ์ (Varimax)

3.2 โอบลิค (Oblique) มี 2 วิธี คือ

3.2.1 โอบลิมิน (Oblimin) หมุนแกนโดยยึด reference axes

1) Quartimin $r = 0$ most oblique

2) Biquartimin $r = 0$ least oblique

3) Covarimax $r = 0$ least oblique

3.2.2 โอบลิแมกซ์ (Oblimax) หมุนแกนโดยไม่ใช้

reference axes แต่ใช้ แพทเทอร์นเมตริกซ์ (Pattern Matrix) หมุนแกนเช่นเดียวกับควอติแมกซ์ ออโธโกนอล (Quartimax orthogonal)

4. การสร้างมาตราองค์ประกอบ (Factor Scale) จุดประสงค์ในการสร้างมาตราองค์ประกอบมี 2 ประการ คือ

4.1 เพื่อค้นหามิติของข้อมูลสังเกต

4.2 เพื่อนำองค์ประกอบรวมบางองค์ประกอบไปใช้ในการค้นคว้าต่อไป

โดยทั่วไปการวิเคราะห์องค์ประกอบจะใช้การสร้างมาตราองค์ประกอบ เพื่อจะศึกษาโครงสร้างองค์ประกอบต่อไป วิธีการสร้างองค์ประกอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น

- 1) ใช้การถดถอย (Regression)
- 2) ใช้เกนส์ (Least Squares)
- 3) วิธีของบาร์เลท (Bartless)
- 4) ใช้หลักของออร์โธโกนอล (Orthogonal Constraints)
- 5) ใช้ผลรวมของค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าสูงในตัวแปร
- 6) สร้างส่วนประกอบสำคัญ (Principal Component Scale)

8.2 ความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait – Multimethod)

การวิเคราะห์แบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait – Multimethod) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการวัดลักษณะต่าง ๆ ด้วยวิธีต่าง ๆ โดยถือหลักการว่า ถ้าวัดลักษณะเดียวกันในตัวมนุษย์ด้วยวิธีวัดหลาย ๆ วิธีแล้วผลการวัดด้วยวิธีเหล่านั้นย่อมมีความสัมพันธ์กันสูง แต่ถ้าวัดลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ด้วยวิธีการที่ต่างกัน ผลจากการวัดเหล่านั้นย่อมไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

นักวัดผลพยายามสร้างเครื่องมือหรือพัฒนาเทคนิควิธีการวัดลักษณะต่างๆ อยู่เสมอ เพื่อจะได้รู้สภาพลักษณะต่างๆ ของมนุษย์ เมื่อสร้างเครื่องมือวัดแล้ว ก็ต้องตรวจสอบวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของเครื่องมือนั้นว่ามีความเที่ยงตรงมากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ปัญหาเช่นนี้แคมป์เบลและฟิสค์ เป็นผู้เสนอการวิเคราะห์แบบหลายลักษณะหลายวิธี โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1) ถ้าแบบทดสอบต่างชนิดกัน ต่างก็วัดลักษณะเดียวกันแล้ว สหสัมพันธ์จากผลการสอบด้วยแบบทดสอบเหล่านี้จะต้องสูง เรียกลักษณะของแบบทดสอบเช่นนี้ว่า มีความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (convergent validity)

2) ถ้าแบบทดสอบต่างชนิด ต่างก็วัดลักษณะซึ่งต่างกันแล้ว ผลการ

ทดสอบด้วยแบบทดสอบเหล่านั้นจะไม่มีสหสัมพันธ์กัน หรือมีสหสัมพันธ์กันต่ำ เรียกแบบทดสอบเช่นนี้ว่ามีความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) นอกจากนี้ความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีนั้น แคมป์เบลและฟิสต์ (Crocker and Algina.1986 : 232-233 ; citing Campbell and Fiske.1959) ได้อธิบายว่า เป็นการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะที่วัดและวิธีวัดของแบบทดสอบโดยแบ่งเป็น 3 แบบดังนี้

1. ค่าสหสัมพันธ์ที่อยู่ในรูปความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 2. ค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน ซึ่ง
- เป็นค่าสหสัมพันธ์ที่เกิดจากการวัดลักษณะเดียวกัน วิธีเดียวกันหรือต่างวิธีกันก็ตามจะมีค่าสหสัมพันธ์สูง
3. ค่าสหสัมพันธ์ที่เป็นค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ซึ่ง
- เป็นค่าสหสัมพันธ์ที่วัดลักษณะต่างกันถึงแม้จะใช้วิธีวัดแบบเดียวกันหรือต่างวิธีกันจะมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่าค่าสหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

จากค่าสหสัมพันธ์แบบหลายลักษณะหลายวิธี สามารถสรุปเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบได้ ดังนี้

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบจะสูงกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน
 2. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่ามากกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก
 3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่าสูง และมีนัยสำคัญทางสถิติ
 4. ค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกจะมีค่าต่ำ และค่านั้นใกล้เคียงกับศูนย์
- หรือเป็นศูนย์

โดยสรุป ความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait – Multimethod Validity) เป็นความเที่ยงตรงหนึ่งของความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ซึ่งมีความคิดพื้นฐานมาจากการตรวจสอบกระบวนการของค่าสหสัมพันธ์ระหว่างแบบวัดทั้งหลายที่วัดลักษณะต่าง ๆ (traits) ด้วยวิธีที่ต่างกัน แบบวัดต่าง ๆ ที่วัดในลักษณะเดียวกันควรจะมีความสัมพันธ์สูงมาก ในทางตรงกันข้ามแบบวัดต่าง ๆ ที่วัดลักษณะที่ต่างกันควรจะมีความสัมพันธ์ต่ำ นอกจากนี้ยังไม่ควรมีอคติอันเนื่องมาจากการใช้วิธีที่แตกต่างกัน

8.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่คำนวณจากค่าความสัมพันธ์

เป็นการคำนวณค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบที่ต้องการหาความเที่ยงตรง โดยเอาคะแนนที่ได้จากการทดสอบกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบแบบทดสอบมาตรฐานที่วัดในลักษณะเดียวกัน ไปคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากสูตรของเพียร์สัน (r_{xy}) ค่าสหสัมพันธ์ที่ได้จะเป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

นอกจากนี้ความเที่ยงตามโครงสร้างที่คำนวณจากค่าสหสัมพันธ์ยังหาโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละส่วน (Parts) หรือแต่ละจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรมกับคะแนนรวมของแบบทดสอบ แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในแต่ละส่วนกับคะแนนรวม เป็นค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

8.4 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่คำนวณจากกลุ่มที่รู้จัก (Known – group technique)

เป็นวิธีเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มที่รู้ว่ามีลักษณะที่ต้องการวัดกับกลุ่มที่รู้ว่ามีลักษณะที่ต้องการวัด เช่น ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบคณิตศาสตร์ทำได้โดยนำแบบทดสอบคณิตศาสตร์ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เรียนวิชาเอกคณิตศาสตร์ (กลุ่มที่รู้ทางคณิตศาสตร์) กับกลุ่มที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย (กลุ่มที่ไม่รู้หรือรู้ทางคณิตศาสตร์) แล้วคำนวณคะแนนเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม มาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

9.1 งานวิจัยต่างประเทศ

9.1.1 งานวิจัยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบ มีผู้วิจัยหลายท่าน ดังนี้

มาร์ช และโอนีล (March and O'Neil. 1984 : 153 - 174) ได้ศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติ โดยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบซึ่งประกอบด้วยมโนภาพแห่งตน 13 ด้าน คือ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา ด้านกิจกรรมโรงเรียน ด้านการแก้ปัญหา ด้านความสามารถทางกาย ด้านความพอใจในรูปร่าง ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ด้านศาสนาและคุณค่าทางจิตใจ ด้านความซื่อสัตย์และความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความมั่นคงในอารมณ์ และด้านมโนภาพแห่งตนโดยทั่วไป กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 11 และ เกรด 12 ในออสเตรเลีย จำนวน 296 คน ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบพบว่า มี 13 องค์ประกอบ ตามที่นิยามไว้ และมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบตั้งแต่ 0.39 – 0.91

ฮาโลเต (Halote, Barry Allan. 1984 : Unpage) ได้ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนแบบเน้นมิติ (Dimensions of Self – Concept : DOSC) ฉบับ H ซึ่งวัดใน 5 องค์ประกอบ คือ การออกเสียง ความวิตกกังวล ความสนใจในทางวิชาการ ความเป็นผู้นำและความคิดริเริ่ม ความคล้อยคลึง และความแตกต่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในระดับวิทยาลัย 202 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. แบบทดสอบ DOSC สามารถวัดมโนภาพแห่งตนได้ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. แบบทดสอบ DOSC จะวัดในลักษณะเป็นหนึ่ง มิติ (Unidimensions)

3. แบบทดสอบ DOSC มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าวัดใน 5 องค์ประกอบตามที่นิยามไว้

การาคอสตา (Caracosta, 1986 : 3364) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนแบบเน้นมิติ (The Dimensions of Self – Concept : DOSC) ฉบับ H และแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนด้านวิชาการ (An Academic Self – Concept Measure) ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับมหาวิทยาลัย 239 คน ผลจากการศึกษาพบว่า

1. แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนแบบเน้นมิติ ฉบับ H จะวัดได้ 5 องค์ประกอบ
2. แบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนแบบเน้นมิติ ฉบับ H จะวัดเป็นมิติเดียว

(Unidimensions)

3. แบบทดสอบ DOSC ทั้ง 5 องค์ประกอบมีสหสัมพันธ์ภายในระหว่างองค์ประกอบด้วยกัน

เฟอร์นันเดซ และเมธัว (Fernandez and Meteor, 1993 : 425 – 435) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบทดสอบถามการประเมินวิชาการ (The Academic Setting Evaluation Questionnaire : ASEQ) ที่ได้สร้างขึ้นกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับมหาวิทยาลัยในประเทศสเปน จำนวน 748 คน ผลการศึกษาพบว่าแบบทดสอบ ASEQ จะวัดใน 3 องค์ประกอบ และมีความเที่ยงตรงตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านความพอใจกับสภาวะในการทำงาน มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .32 - .71
2. ด้านสภาวะสิ่งแวดล้อม มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .64 - .80
3. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน มีน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .31 - .62

แอดดีโอ และกรีน (Addeo and Greene, 1994 : 439 - 446) ได้ศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความภาคภูมิใจในตนเองของรอบสัน หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 307 คน ผลการศึกษาพบว่าแบบทดสอบวัดความภาคภูมิใจของรอบสันฉบับนี้วัดใน 3 องค์ประกอบ คือ ความขัดแย้งในตนเอง ความดึงดูดใจ ความนับถือและเชื่อถือในตนเอง มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากการวิเคราะห์องค์ประกอบตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.87

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศพบว่า การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบนั้นส่วนใหญ่จะใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งค่าน้ำหนักองค์ประกอบจะแสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นวิธีหนึ่งที่จะหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบในการทำวิจัยในครั้งนี้

9.1.2 งานวิจัยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี มีผู้วิจัยหลายท่าน ดังนี้

เซนทรา (Centra.1971 : 675 - 683) ได้ศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบ IFI (Institutional Functioning Inventory) ได้สร้างโดยปีเตอร์สันและคณะ โดยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธีซึ่งวัดในด้านสติปัญญาและการแสดงพฤติกรรมในชั้นเรียน ความเป็นอิสระ ความแตกต่างระหว่างบุคคล การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การเรียนในระดับปริญญาตรี ความเป็นประชาธิปไตย ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การรับรู้ตนเองและการวางแผน การกระตือรือร้น ความเป็นคนทันสมัย ความมีปฏิภาณไหวพริบ โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนิสิต กลุ่มละ 17 คน ผลการศึกษาพบว่าในกลุ่มผู้บริหารมีความเชื่อมั่น 0.77 ถึง 0.88 กลุ่มครูผู้สอนมีความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.04 ถึง 0.84 และกลุ่มนิสิตมีความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.18 ถึง 0.85 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าตั้งแต่ 0.20 ถึง 0.98 และมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

บาทเทลสมิท (Bajtelsmit.1977) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดผู้รับประกันชีวิตตามกฎหมาย ลักษณะที่วัดมี 4 ลักษณะในเรื่องเกี่ยวกับการประกันชีวิต คือ กฎหมายประกันชีวิต และการทำงานในบริษัท โครงการเงินบำนาญ การลงทุน และการจัดระบบการเงินในครอบครัวและเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีวัด 2 วิธี คือ แบบทดสอบฉบับที่เป็นปรนัยและฉบับที่เป็นอัตนัย ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน และความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

คาน (Khan. 1978 : 53 – 56) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี โดยใช้แบบประเมินเจตคติต่อโรงเรียนของนักเรียนใน 4 ด้าน คือ เจตคติต่อโรงเรียน เจตคติต่อครู เจตคติต่อสิ่งอื่นๆ ใช้วิธีวัด 2 วิธี คือให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้ครูเป็นผู้ประเมินเจตคติของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 8 ปี จำนวน 387 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่อมั่นของแบบประเมินที่นักเรียนเป็นผู้ประเมินมีค่าอยู่ระหว่าง 0.70 ถึง 0.84 ส่วนแบบประเมินโดยครู มีค่าอยู่ระหว่าง .78 ถึง .93 และความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

อาร์ลีน (Arlin.1982 : 1077 – 1089) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดความคิดของเด็ก ใน 6 ด้าน คือการสนทนา (Volume Conversation) การรวมกัน (Combinations) การจำแนกตัวแปร (Isolation of Variables) สัดส่วน (Proportions) ความน่าจะเป็น (Probability) และระบบการอ้างอิง (Systems of Reference) โดยใช้วิธีวัด 2 วิธี คือ ให้นักเรียนเขียนในกระดาษคำตอบและครูพูดคุยกับนักเรียนเป็นรายบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีอายุเฉลี่ย 18 ปี จำนวน 38 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรง

เชิงเหมือนมีค่าอยู่ระหว่าง 0.55 ถึง 0.74 ซึ่งมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง 0.52 ถึง 0.79

ทรีจันโควสกี (Tryjankowski, E.M. 1986 : 516) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบประเมินระบบอาชีพของชาวยิว ใน 5 ด้าน คือ การจำแนกทางการไต่ขึ้น การจำแนกทางการเห็น การจดจำในสิ่งที่เห็น การจำภาพการประสานกันของทักษะการเห็น และการประสานสัมพันธ์ของทักษะ เครื่องมือที่ใช้วัดมี 2 แบบ คือ แบบทดสอบวัดสติปัญญาของเวสเลอร์ฉบับปรับปรุง (WISC – R) และแบบทดสอบวัดความบกพร่องในการเรียน (SLDT) ซึ่งวัดลักษณะพิเศษของการรับรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่สุ่มมาจากศูนย์ประเมินอาชีพในรัฐนิวเจอร์ซีย์จำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

โมเชอร์ (Crocker and Algina. 1986 : 233 – 234 ; citing Mosher. 1968 : 690 - 695) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี กำหนดลักษณะที่วัด 3 ลักษณะ คือ ความรู้สึกผิดทางเพศ ความรู้สึกผิดในการเป็นปรับักษ์ และความมีสติทางศีลธรรม โดยใช้วิธีวัด 3 วิธี คือ แบบทดสอบถูก-ผิด (True – False) แบบบังคับให้เลือกตอบ (Forced choice) และแบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Incomplete Sentences) กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิง จำนวน 62 คน ผลการศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในรูปของความเชื่อมั่นมีค่าตั้งแต่ 0.41 ถึง 0.95 ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนมีค่าตั้งแต่ 0.52 ถึง 0.90 และความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

ไนมีเน็น (Nieminen.G.S. 1987 : 173) ได้ศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความซึมเศร้า (CDI) แบบทดสอบวัดความซึมเศร้าของเรย์โนลด์ (RASS) แบบสำรวจพฤติกรรมและแบบประเมินสารสนเทศทางพฤติกรรม ซึ่งเกี่ยวกับความผิดปกติในการปฏิบัติ ความซึมเศร้าและความวิตกกังวลของนักเรียนที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรม โดยทำการวิเคราะห์หลายลักษณะหลายวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีความผิดปกติทางพฤติกรรม 95 คน เป็นหญิง 15 คน และชาย 80 คน ซึ่งมีอายุ 10 ถึง 18 ปี จากโรงเรียนในแถบชานเมืองชิคาโก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบ 4 ฉบับ ใช้วิธีประเมิน 2 วิธี คือ ให้ครูประเมิน และนักเรียนประเมินตนเอง ผลการศึกษาพบว่า ความซึมเศร้าและความผิดปกติในการปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันสูงและความซึมเศร่ายังมีความสัมพันธ์กันสูงกับความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญ

แทรนท์ (Trant, 1987 : 104) ได้หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดลักษณะการเป็นผู้นำ (LST) โดยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้วิธีวัด 2 วิธี คือ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบประเมินตนเอง และให้ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับเกรด 11 และเกรด 12 จำนวน 94 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของแบบทดสอบ มีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก เป็นไปตามที่แคมป์เบล และฟิลล์ เสนอไว้

ฮูเวอร์ (Hoover, 1987 : 113) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีเกี่ยวกับความเครียดในวัยเด็ก ลักษณะที่วัดประกอบด้วย ความเครียด ความวิตกกังวล มโนภาพแห่งตน ครูประเมินและให้ผู้ปกครองประเมิน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 5 จำนวน 59 คน ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กันน้อยระหว่างการประเมินในกลุ่มของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน แต่สัมพันธ์สหสัมพันธ์ภายในจากการประเมินของครูพบว่ามีค่าสูงในกลุ่มของผู้ปกครองพบว่ามีค่าปานกลาง และพบว่ามีค่าต่ำจากการประเมินของนักเรียน

ชอย ฮี ชุก (Choi, 1990 : 104) ได้ศึกษาคูณภาพของแบบทดสอบ The Grimly Personality Scale for Children : GPSC) โดยศึกษากับแบบทดสอบอีก 4 ฉบับ คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพของแคลิฟอร์เนีย (The California Test of Personality : COI) แบบทดสอบมโนภาพแห่งตนสำหรับเด็กของเพียร์-แฮร์ริส (The Piers – Harris Children ' s Self Concept Scale : PHCSCS) แบบทดสอบ The Paired Hand Test (PHT) และแบบทดสอบสำรวจคุณลักษณะของเด็ก (The Personal Attribute Inventory for Children : PAIC) โดยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 4, 5 และ 6 จำนวน 177 คน แบบทดสอบ GPSC มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ กับแบบทดสอบ GIP , PHCSCS และ PHT ส่วนแบบทดสอบ GPSC กับแบบทดสอบ CTP มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของแบบทดสอบ The Grimly Personality Scale for Children (GPSC) มีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

บาร์เบอร์ (Barbour, 1990 : 172) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบหลายลักษณะหลายวิธี เพื่อประเมินพฤติกรรมสำหรับพวกที่ไม่อยู่นิ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของพวกที่ไม่อยู่นิ่ง ความก้าวร้าว ความไม่สนใจในการเรียน และความวิตกกังวล โดยให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทำแบบประเมิน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีอายุระหว่าง 11 – 18 ปี จากศูนย์สุขภาพจิตชุมชน จำนวน 447 คน ผลการศึกษาพบว่าเป็นไปตาม แคมป์เบล และฟิสิกส์ เสนอไว้ คือ ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่าสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

มาร์แชลล์ (Marshall, 1991 : 115) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการเบื้องต้นทางวิทยาศาสตร์ (BAPS) สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยใช้เครื่องมือ 4 ชนิด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 จำนวน 151 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของแบบทดสอบข้อเขียน BAPS มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .80 ส่วนค่าสหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของแบบทดสอบ BAPS จะมีค่าต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

แอนเน (Anne, 1993 : 3505) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีเกี่ยวกับพฤติกรรมของวัยรุ่น พฤติกรรมที่ศึกษาได้แก่ การใช้ยาเสพติด เช่น อัลกอฮอล์ บุหรี่ กล้วยา ยาผิดกฎหมาย การปรับตัว และการแสดงออกในพฤติกรรมทางเพศ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นวัยรุ่น จำนวน 349 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรงของแบบประเมินพฤติกรรมของวัยรุ่นมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือนสูงกว่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก

9.2 งานวิจัยในประเทศ

9.2.1 งานวิจัยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ มีผู้วิจัยหลายท่านดังนี้

บุญเชิด ภิญโญนนท์พงษ์ (2517 : 73 – 74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพสมองด้านการคิดเอกนัยทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ปีการศึกษา 2517 จำนวน 461 คน ผลจากการศึกษาพบว่าแบบทดสอบสมรรถภาพสมองด้านการคิดเอกนัยทั้ง 6 ฉบับ คือการคิดเอกนัยทางภาษาแบบหน่วย การคิด เอกนัยทางภาษาแบบกลุ่ม การคิดเอกนัยทางภาษาแบบความสัมพันธ์ การคิดเอกนัยทางภาษาแบบระบบ การคิดเอกนัยทางภาษาแบบแปลงรูป การคิดเอกนัยทางภาษาแบบประยุกต์ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างซึ่งหาโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ ตั้งแต่ 0.6174 ถึง 0.6896 โดยแบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาแบบความสัมพันธ์มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงสุด และแบบทดสอบการคิด เอกนัยทางภาษาแบบแปลงรูปมีค่าต่ำสุด

บังอร พุ่มสะอาด (2517 : 41 – 42) ได้ศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพสมองด้านการคิดเอกนัยทางภาษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 395 คน โดยใช้แบบทดสอบวัดสมรรถภาพสมองด้านการคิดเอกนัย 6 ฉบับ คือ แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูปหน่วย แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูปจำพวก แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูปความสัมพันธ์ แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูประบบ แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูปการแปลงรูป แบบทดสอบการคิดเอกนัยทางภาษาในรูปการประยุกต์ มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างซึ่งหาโดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบตั้งแต่ 0.3277 ถึง 0.6646 โดยแบบทดสอบเอกนัยทางภาษาในรูปของจำพวกมีค่าสูงสุด และแบบการแปลงรูปมีค่าต่ำสุด

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539 : 84) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 514 คน ผลการศึกษาพบว่าแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติพบว่ามี 7 องค์ประกอบ และมีความเที่ยงตรงตามองค์ประกอบ ซึ่งพิจารณาจาก ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความสามารถทางคณิตศาสตร์ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.44689 ถึง 0.72443

องค์ประกอบที่ 2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเพศเดียวกัน มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบระหว่าง 0.30908 ถึง 0.64084

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความซื่อสัตย์และคุณค่าทางจิตใจ มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบระหว่าง 0.31278 ถึง 0.70067

องค์ประกอบที่ 4 ด้านความสามารถทางร่างกาย มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบระหว่าง 0.30178 ถึง 0.77880

องค์ประกอบที่ 5 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบระหว่าง 0.34076 ถึง 0.77852

องค์ประกอบที่ 6 ด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ระหว่าง 0.31307 ถึง 0.72310

องค์ประกอบที่ 7 ด้านความสามารถทางภาษา มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบระหว่าง 0.31728 ถึง 0.68983

จิรพร ปัทมะสุคนธ์ (2543 : 42 – 43) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง
ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหาร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทหาร ในโรงเรียน
พระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ จำนวน 505 คน ผลการศึกษา
พบว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารมี 9 องค์ประกอบ ซึ่งพิจารณาจากค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านความอดทน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง
0.486 ถึง 0.698

องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรับผิดชอบ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ระหว่าง 0.465 ถึง 0.666

องค์ประกอบที่ 3 ด้านความยุติธรรม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง
0.380 ถึง 0.694

องค์ประกอบที่ 4 ด้านความไม่เห็นแก่ตัว มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ระหว่าง 0.343 ถึง 0.858

องค์ประกอบที่ 5 ด้านความจงรักภักดี มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
ระหว่าง 0.340 ถึง 0.697

องค์ประกอบที่ 6 ด้านความเด็ดขาด มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง
0.308 ถึง 0.661

องค์ประกอบที่ 7 ด้านความคิดริเริ่ม มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง
0.350 ถึง 0.761

องค์ประกอบที่ 8 ด้านความกล้าหาญ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง
0.364 ถึง 0.761

องค์ประกอบที่ 9 ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ระหว่าง 0.353 ถึง 0.608

9.2.2 งานวิจัยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี มีผู้วิจัยหลายท่าน ดังนี้

บรรทม มณีโชติ (2530 : 60-61) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละแบบหลายลักษณะหลายวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 83 คน ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบข้อความ และแบบสถานการณ์ใน 4 ด้าน คือ การให้ปัน การเห็นแก่ส่วนรวม ความมีน้ำใจ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น ฉบับข้อความมี 40 ข้อ โดยให้ผู้สอบอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วให้เลือกตอบว่า ใช่ หรือ ไม่ใช่ ส่วนฉบับสถานการณ์ จะกำหนดสถานการณ์มาให้ 25 สถานการณ์ แล้วให้ผู้สอบเลือกตอบตัวเลือก ก หรือ ข ผลจากการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรงเหมือนมีค่าตั้งแต่ 0.4116 ถึง 0.6104 มีนัยสำคัญทางสถิติทุกค่า ส่วนความเที่ยงตรงเชิงจำแนก มีค่าตั้งแต่ -0.0270 ถึง 0.2155 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมสรร วงศ์อยู่น้อย (2532 : 113) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดความซื่อสัตย์แบบหลายลักษณะหลายวิธี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 1,396 คน จากทุกเขตการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า แบบทดสอบวัดคุณลักษณะด้านความซื่อสัตย์ทั้ง 3 ชุด มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนอยู่ระหว่าง 0.1415 ถึง 0.2249 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกอยู่ระหว่าง -0.1074 ถึง -0.27 โดยทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พรรณี เทพสูตร (2537 : 68) ได้หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดความวิตกกังวลในการเรียนคณิตศาสตร์ ซึ่งวัดความวิตกกังวลใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาวิชา (Math Content) ด้านวิธีการเรียน (Math Studying) ด้านผู้สอน (Math Instructure) และด้านการสอบ (Math Test) ลักษณะของแบบทดสอบมี 2 ลักษณะ คือแบบทดสอบชนิดข้อความและแบบทดสอบชนิดสถานการณ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 563 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของแบบทดสอบย่อยทั้ง 8 ฉบับ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.5961 ถึง 0.7769 ส่วนความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง -0.3602 ถึง 0.4218

เบญจวรรณ แยมละมูล (2538 : 113) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียน ของนักเรียนและครูในระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยเจตคติที่มีต่อโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านครูในโรงเรียน ด้านนักเรียนในโรงเรียนและด้านการบริหารในโรงเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดเจตคติแบบลิเคิร์ท และแบบวอลสทูด ซึ่งแบบทดสอบทั้งสองฉบับสร้างจากนิยามเดียวกัน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในจังหวัดนครปฐม จำนวน 769 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบ่งชั้น และครูสุ่มจากโรงเรียนที่สุ่มนักเรียนมา เป็นครูจำนวน 390 คน ผลการศึกษาปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนของแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียนทั้งกลุ่มนักเรียนและกลุ่มครูทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านครูในโรงเรียน ด้านนักเรียนในโรงเรียนและด้านการบริหารในโรงเรียน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.7091 ถึง 0.9378 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.50 และทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง -0.3325 ถึง 0.4783 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและเกือบทุกค่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน และ ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ที่วิเคราะห์ระหว่างนักเรียนกับครูของแบบทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียน มีค่าค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงเหมือน ด้านนักเรียนในโรงเรียน และด้านอาคารสถานที่ มีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนด้านครูในโรงเรียนและด้านการบริหารในโรงเรียนมีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก ด้านการบริหารในโรงเรียนวิเคราะห์ระหว่างนักเรียนและครูมีค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอาคารสถานที่ ด้านครูในโรงเรียนและด้านนักเรียนในโรงเรียนมีค่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประภัสสร สุขชื่น (2539 : 51-54) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเอง ที่มีรูปแบบมาตราต่างกัน 2 รูปแบบ คือ ชนิดทางเลือกเดียว และชนิดทางเลือก 2 ทาง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 750 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเชื่อมั่นในตนเอง ระหว่างรูปแบบมาตราชนิดทางเลือกเดียว และชนิดทางเลือกสองทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539 : 85 – 86) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติที่เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 514 คน ผลการศึกษาพบว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนซึ่งเป็นการวัดในลักษณะเดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์สูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .5211 ถึง .7982 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกซึ่งเป็นการวัดในลักษณะต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิด

เดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -2179 ถึง .4762 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

จิรพร ปัทมะสุคนธ์ (2543 : 45 - 46) ได้ศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นทหารของนักเรียนทหาร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนทหารในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า โรงเรียนนายเรือ โรงเรียนนายเรืออากาศ ชั้นปีที่ 4 และ 5 จำนวน 514 คน ผลการศึกษาพบว่า ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนซึ่งเป็นการวัดในลักษณะเดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์สูงโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .532 ถึง .639 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกซึ่งเป็นการวัดในลักษณะต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -.091 ถึง .673 ซึ่งมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ในต่างประเทศส่วนใหญ่ใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิธีหลายลักษณะหลายวิธี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียน สำหรับในประเทศไทยใช้วิธีหาค่าความสัมพันธ์ วิธีคำนวณจากกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ส่วนวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิธีหลายลักษณะหลายวิธีในประเทศไทยยังมีการศึกษาน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่หาโดยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ และวิธีหลายลักษณะหลายวิธี โดยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบที่หาคุณภาพโดยความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้วมีความสอดคล้องตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์
2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ที่วิเคราะห์ด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธีแล้วมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือนสูงกว่า 0.50 และความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 12,243 คน จาก 72 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชายและหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2545 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ซึ่งประมาณนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ ($\alpha = .05$) เทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ควรเลือกจากประชากรแล้ว ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 385 คน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 260 ; อ้างอิงมาจาก Yamane .1967 : 886-887) แต่ในการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบควรใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 500 คนขึ้นไป (ส.วาสนา ประवालพฤกษ์. ม.ป.ป. : 11) และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 967 คน ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มสหวิทยาเขตมาประมาณ 60 เปอร์เซนต์ ของจำนวนสหวิทยาเขต 11 สหวิทยาเขต โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้จำนวนสหวิทยาเขตทั้งหมด 7 สหวิทยาเขต

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนในแต่ละสหวิทยาเขตมาประมาณ 50 เปอร์เซนต์ โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีสหวิทยาเขตเป็นชั้น โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม ได้จำนวนโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นที่ 3 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ด้วยอัตราส่วน 1 : 3 จะได้จำนวนห้องเรียนทั้งสิ้น 27 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 967 คน ดังแสดงในตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนโรงเรียนและจำนวนนักเรียน จำแนกตามสหวิทยาเขต

สหวิทยาเขต	โรงเรียน	ประชากร จำนวนห้อง(จำนวนนักเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง จำนวนห้อง(นักเรียน)
เดชอุดม	นาสง้ววิทยา	5(149)	2(76)
	บัวงามวิทยา	3(131)	1(33)
	นากระแซงศึกษา	4(156)	1(37)
	นาเยี่ยศึกษา	4(152)	1(33)
	รัชมิ่งคลาภิเษก		
ศรีเมืองโขง	ศรีเมืองวิทยาคาร	6(232)	2(75)
	โขงเจียมวิทยาคม	3(106)	1(33)
เขมราฐ	พะลานวิทยาคม	3(75)	1(40)
	แก้งเหนือพิทยาคม	3(63)	1(23)
	โนนสว่างประชาสรรค์	2(80)	1(32)
	ชุมคำวิทยาคาร	2(98)	1(40)
ปทุมพิทยาคม	ประทุมวรราชวิทยา	6(215)	2(71)
	เชียงแก้วพิทยาคม	2(71)	1(32)
	ดอนมดแดงวิทยาคม	3(130)	1(36)
	หกลีบพรรษาวิทยาคม	5(161)	2(71)
ม่วง - นารี	นารีนุกูล 2	2(82)	1(40)
	ศรีน้ำคำศึกษา	3(127)	1(35)
	ไผ่ใหญ่ศึกษา	4(154)	1(38)
เขื่องใน	ชีทวนวิทยาสามัคคี	2(66)	1(45)
	นาคำวิทยา	3(96)	1(32)
	เสียมทองพิทยาคม	4(138)	2(65)
เบ็ญจะมะ	หนองบ่อสามัคคีวิทยา	3(94)	1(50)
	หนองขอนวิทยา	3(86)	1(30)
	รวม	2662	967

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

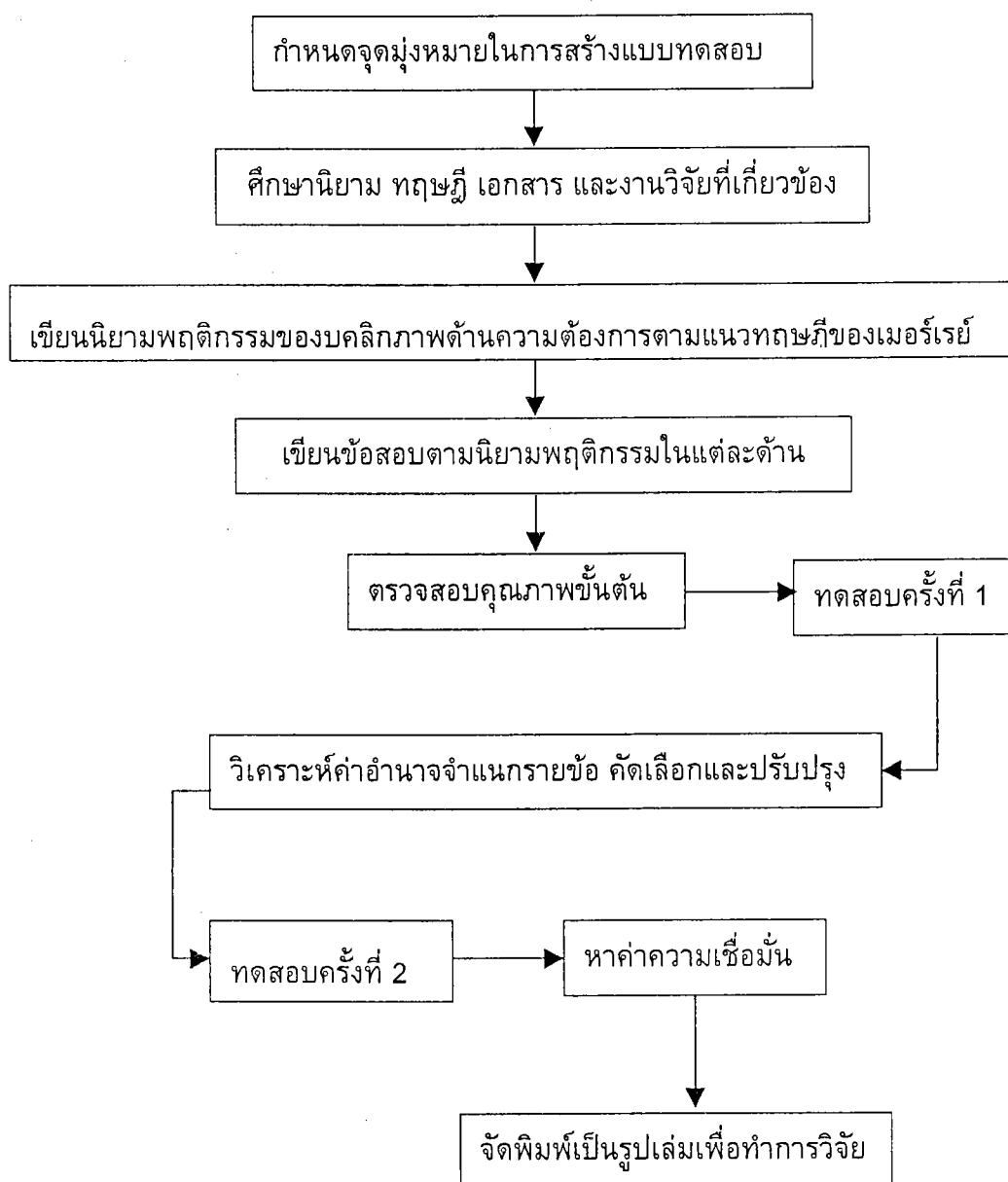
ฉบับที่ 1 แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของแบบทดสอบทฤษฎีของเมอร์เรย์ มีคุณลักษณะความต้องการจำนวน 22 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อความ รวมทั้งหมด 220 ข้อความ

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แปลมาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน (Jackson.1989) เพื่อใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบประเมินลักษณะตนเองโดยมีมาตราเป็นแบบ ใช่ – ไม่ใช่ จำนวน 22 ด้าน ๆละ 16 ข้อ รวมทั้งสิ้น 352 ข้อ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การยอมรับผิด
2. การประสบผลสำเร็จ
3. การมีกลุ่มเพื่อน
4. ความก้าวร้าว
5. การพึ่งตนเอง
6. การเปลี่ยนแปลง
7. ความรู้ทางวิชาการ
8. การป้องกันตัว
9. การมีอำนาจเหนือผู้อื่น
10. ความอดทน
11. การแสดงออก
12. การหลบหลีกอันตราย
13. การใช้อารมณ์
14. การช่วยเหลือผู้อื่น
15. ความมีระเบียบวินัย
16. ความเพลิดเพลิน
17. ความรู้สึกพิเศษ
18. การยอมรับทางสังคม
19. การขอความช่วยเหลือ
20. ความเข้าใจ
21. การเกิดขึ้นน้อย
22. การรับรู้ตนเอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

การสร้างเครื่องมือสำหรับศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังภาพประกอบ 2 ดังนี้

ภาพประกอบ 2 ลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

จากภาพประกอบ 2 เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ

1.1 เพื่อสร้างแบบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 เพื่อนำผลการทดสอบมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์หลายลักษณะหลายวิธี

2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแบบทดสอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ เช่น แบบวัดบุคลิกภาพส่วนตัวของเอ็ดเวิร์ด (Edwards Personal Preference Schedule) เทคนิคการใช้จินตนาการ (Projective Technique) แบบตรวจสอบปัญหาของมูนี (Mooney Problem Checklist) แบบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการสำหรับวัยรุ่น (STS Youth Inventory) และแบบวัดบุคลิกภาพในการปรับตัวตามรูปแบบของกอร์ดอน (Gordon Personal Profile)

3. เขียนนิยามตามคุณลักษณะ (Traits) ของความต้องการตามพฤติกรรมตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์

4. เขียนข้อสอบตามคำนิยาม รายละเอียดของการเขียนข้อสอบ มีดังนี้

4.1 ลักษณะของข้อสอบที่สร้างขึ้นเป็นแบบข้อความ (Statement) โดยให้ตอบตามความคิดเห็น และความรู้สึกของผู้ตอบ

4.2 สร้างคำถามให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านต่าง ๆ 22 ด้าน ละ 15 ข้อ รวมทั้งหมด 330 ข้อ

5. ตรวจสอบคุณภาพขั้นต้น โดยให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาสิทธิ์ตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบกับนิยามศัพท์เฉพาะที่สร้างขึ้น หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษาจำนวน 3 ท่าน และด้านจิตวิทยาทางการศึกษาจำนวน 2 ท่าน พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงพื้นิจ (Face Validity) ของแบบทดสอบ แล้วคัดเลือกข้อที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) สูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ไว้เป็นแบบทดสอบ ปรากฏผล ดังนี้

5.1 ด้านการยอมรับผิด จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.2 ด้านการประสบผลสำเร็จ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.3 ด้านการมีกลุ่มเพื่อน จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.4 ด้านความก้าวร้าว จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.5 ด้านการพึ่งตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.6 ด้านการเปลี่ยนแปลง จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.7 ด้านความรู้ทางวิชาการ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.8 ด้านการป้องกันตัว จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.9 ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.10 ด้านความอดทน จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.11 ด้านการแสดงออก จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8- 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.12 ด้านการหลบหลีกอันตราย จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.13 ด้านการใช้อารมณ์ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.14 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.15 ด้านความมีระเบียบวินัย จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.16 ด้านความเพลิดเพลน จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.17 ด้านความรู้ลึกพิเศษ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 13 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.18 ด้านการยอมรับทางสังคม จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.19 ด้านการขอความช่วยเหลือ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ทั้ง 15 ข้อ

5.20 ด้านความเข้าใจ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.21 ด้านการเกิดขึ้นน้อย จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

5.22 ด้านการรับรู้ตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0 คัดเลือกไว้ 14 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.0

6. นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่คัดเลือกได้จากข้อที่ 5 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 จากโรงเรียน โคกสว่างคุ้มวิทยานุสรณ์ จำนวน 87 คน โรงเรียนบ้านค้อน้อย จำนวน 32 คน โรงเรียนสำโรง วิทยาการ จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 200 คน ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 19 – 23 สิงหาคม 2545 แล้วนำผลการสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม รายข้อ (Item Analysis) โดยใช้เทคนิค 25 % ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้ววิเคราะห์ด้วย t-test เพื่อคัดเลือกข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏผล ดังนี้

6.1 ด้านการยอมรับผิด จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.34 – 2.53 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.86 – 2.53

6.2 ด้านการประสบผลสำเร็จ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.96 – 3.65 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.13 – 3.65

6.3 ด้านการมีกลุ่มเพื่อน จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.65 – 3.58 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.34 – 3.58

6.4 ด้านความก้าวร้าว จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.89 – 4.52 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.64 – 4.52

6.5 ด้านการพึ่งตนเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.58 – 5.12 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.56 – 5.12

6.6 ด้านการเปลี่ยนแปลง จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .25 – 4.62 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.41 – 4.62

6.7 ด้านความรู้ทางวิชาการ จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.32 – 5.03 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.65 – 5.03

6.8 ด้านการป้องกันตัว จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.65 – 4.86 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.54 – 4.86

6.9 ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.05 – 3.54 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.15 – 3.54

6.9 ด้านความอดทน จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.42 – 5.46 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.21 – 5.46

- 6.11 ด้านการแสดงออก จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.68 – 6.28 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.22 – 6.28
- 6.12 ด้านการหลบหลีกอันตราย จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .25 – 3.67 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.10 - 3.67
- 6.13 ด้านการใช้อารมณ์ จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.92 – 4.16 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.03 – 4.16
- 6.14 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.74 - 6.05 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.58 – 6.05
- 6.14 ด้านระเบียบวินัย จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.53 – 6.14 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.89 – 6.14
- 6.16 ด้านความเพลิดเพลิน จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.84 – 5.23 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 3.14 – 5.23
- 6.17 ด้านความรู้สึพิเศษ จำนวน 13 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .64 – 3.26 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.87 – 3.26
- 6.18 ด้านการยอมรับทางสังคม จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.01 – 4.68 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.51 – 4.68
- 6.19 ด้านการขอความช่วยเหลือ จำนวน 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.95 – 4.18 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.36 – 4.18
- 6.20 ด้านความเข้าใจ จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.85 – 3.65 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.93 - 3.65
- 6.21 ด้านการเกิดขึ้นน้อย จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .69 – 3.98 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 1.84 - 3.98
- 6.22 ด้านการรับรู้ตนเอง จำนวน 14 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .51 – 4.12 คัดเลือกไว้ 10 ข้อ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 2.27 – 4.12
7. นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกตามข้อ 6 ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2545 สังกัดกรมสามัญศึกษา จากโรงเรียนน้ำยันทวิทยา จำนวน 200 คน นำผลการสอบมาตรวจให้คะแนน และคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร α - Coefficient เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.812 เมื่อแยกเป็นรายด้าน มีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้
- 7.1 ด้านการยอมรับผิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .876
- 7.2 ด้านการประสบผลสำเร็จ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .690

- 7.3 ด้านการมีกลุ่มเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .940
- 7.4 ด้านความก้าวร้าว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .882
- 7.5 ด้านการพึ่งตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .625
- 7.6 ด้านการเปลี่ยนแปลง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .779
- 7.7 ด้านความรู้ทางวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .701
- 7.8 ด้านการป้องกันตัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .962
- 7.9 ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .793
- 7.10 ด้านความอดทน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .707
- 7.11 ด้านการแสดงออก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .886
- 7.12 ด้านการหลบหลีกอันตราย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .953
- 7.13 ด้านการใช้อารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .769
- 7.14 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .891
- 7.15 ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .856
- 7.16 ด้านความเพลิดเพลน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .915
- 7.17 ด้านความรู้ลึกพิเศษ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .971
- 7.18 ด้านการยอมรับทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .924
- 7.19 ด้านการขอความช่วยเหลือ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .791
- 7.20 ด้านความเข้าใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .630
- 7.21 ด้านการเกิดขึ้นน้อย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .674
- 7.22 ด้านการรับรู้ตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .829

สำหรับแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ที่ผู้วิจัยแปลมาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ (Personality Research Form : PRF) ซึ่งพัฒนาโดย แจ็คสัน (Jackson.1989) แล้วให้ประธานกรรมการและกรรมการผู้ควบคุมปริญาานิพนธ์ ผู้เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษและผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลการศึกษาจำนวน 3 ท่านและด้านจิตวิทยาการศึกษาจำนวน 2 ท่านตรวจสอบความถูกต้อง และนำแบบทดสอบไปสอบกับนักเรียนโรงเรียนโคกสว่างคุ้มวิทยานุสรณ์ จำนวน 87 คน โรงเรียนบ้านค้อน้อย จำนวน 32 คน โรงเรียนสำโรงวิทยาคาร จำนวน 81 คน รวมทั้งสิ้น 200 คนแล้วได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.712 และแยกเป็นรายด้าน ดังนี้

- 1. ด้านการยอมรับผิด มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .672
- 2. ด้านการประสบผลสำเร็จ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .695
- 3. ด้านการมีกลุ่มเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .741
- 4. ด้านความก้าวร้าว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .752
- 5. ด้านการพึ่งตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .638

6. ด้านการเปลี่ยนแปลง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .674
 7. ด้านความรู้ทางวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .718
 8. ด้านการป้องกันตัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .864
 9. ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .734
 10. ด้านความอดทน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .721
 11. ด้านการแสดงออก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .812
 12. ด้านการหลบหลีกอันตราย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .851
 13. ด้านการใช้อารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .744
 14. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .842
 15. ด้านความมีระเบียบวินัย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .853
 16. ด้านความเพลิดเพลิน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .814
 17. ด้านความรู้ลึกพิเศษ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .825
 18. ด้านการยอมรับทางสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .824
 19. ด้านการขอความช่วยเหลือ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .731
 20. ด้านความเข้าใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .638
 21. ด้านการเกิดขึ้นน้อย มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .624
 22. ด้านการรับรู้ตนเอง มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .759
8. แล้วจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

ลักษณะของแบบทดสอบ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์

ฉบับที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่แปลมาจากแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยของแจ๊คสัน (Jackson, 1989) ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างแบบทดสอบ

ฉบับที่ 1 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ (ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น) ดังตัวอย่าง
คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นเรื่องความต้องการของตนเองในด้านต่างๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนหลังจากอ่านแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก เพราะไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับระดับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย
ความต้องการด้านการแสดงออก			
(0) ข้าพเจ้าต้องการเป็นนักกีฬาของโรงเรียน			
ความต้องการด้านการประสบผลสำเร็จ			
ข้าพเจ้าต้องการสอบให้ได้ทีหนึ่งของห้อง			
ความต้องการด้านความก้าวร้าว			
(0) ข้าพเจ้าต้องการทำลายคนอื่นเมื่อไม่พอใจ			
ความต้องการด้านการยอมรับผิด			
(0) ข้าพเจ้าต้องการถูกลงโทษเมื่อทำผิด			
ความต้องการด้านการช่วยเหลือผู้อื่น			
(0) ข้าพเจ้าต้องการช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนประสบปัญหา			
ความต้องการด้านความเพลิดเพลิน			
(0) ข้าพเจ้าต้องการพักผ่อน ฟังเพลงที่บ้านในวันหยุด			
สุดสัปดาห์			

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบแต่ละข้อ มี 3 ตัวเลือก โดยในแต่ละตัวเลือก ให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก

มาก	ให้	3	คะแนน
ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	1	คะแนน

ข้อความด้านลบ

มาก	ให้	1	คะแนน
ปานกลาง	ให้	2	คะแนน
น้อย	ให้	3	คะแนน

การแปลความหมายคะแนน มีดังนี้

การแปลความหมายระดับคะแนนมากกว่า 2.50 แสดงว่า มีความต้องการ มาก

การแปลความหมายระดับคะแนนตั้งแต่ 1.50 - 2.49 แสดงว่า มีความต้องการ

ปานกลาง

การแปลความหมายระดับคะแนนน้อยกว่า 1.50 แสดงว่า มีความต้องการ น้อยหรือ
ไม่ต้องการ

ฉบับที่ 2 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ (ฉบับแปลจาก PRF)

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นเรื่องความต้องการของตนเองในด้านต่าง ๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนหลังจากอ่านแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก เพราะไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับระดับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อความ	ระดับความจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านการยอมรับผิด		
(0) ฉันเป็นฝ่ายขอโทษก่อน หลังจากทะเลาะกัน		
ด้านการประสบผลสำเร็จ		
(0) บุคคลควรควรจะให้ความสำคัญกับงาน		
ด้านการมีกลุ่มเพื่อน		
(0) ฉันเป็นคนอิสระ ไม่อยากพึ่งใคร		
ด้านความก้าวร้าว		
(0) เมื่อฉันเดินชนสิ่งของ ฉันจะไม่รู้สึกโมโห		
ด้านการพึ่งตนเอง		
(0) ฉันพบว่าฉันคิดได้ดีกว่าคำแนะนำของคนอื่น		

ข้อความ	ระดับความจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านการเปลี่ยนแปลง (0) ความสุขในชีวิตฉันคือการได้ไปสถานที่แปลกใหม่และได้เห็นสิ่งใหม่ๆ ด้านความรู้ทางวิชาการ (0) ไม่บ่อยนักที่ฉันจะวางแผนอย่างรอบคอบ ด้านการป้องกันตัว (0) ฉันมักจะยอมรับความผิดของตนเองได้ ด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (0) ฉันรู้สึกมั่นใจ เวลาร่วมกิจกรรมกับคนอื่น ด้านความอดทน ข้าพเจ้าใช้เวลาอนน้อยที่สุดในแต่ละคืน เพื่อทำงาน ด้านการแสดงออก (0) ในงานเลี้ยง ฉันชอบทำให้คนอื่นบันเทิงใจ ด้านการหลบหลีกอันตราย (0) ฉันไม่เคยเดินเข้าไปในสถานที่ที่อาจมีงูพิษ ด้านการใช้อารมณ์ (0) บ่อยครั้งที่ฉันหยุดทำงานกลางคัน แล้วไปทำงานอย่างอื่น ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (0) ฉันไม่สนใจในความทุกข์ของคนอื่น ด้านระเบียบวินัย (0) ฉันใช้เวลามากในการเก็บรักษาสิ่งของ ด้านความเพลิดเพลน (0) ใครๆ ว่าฉันเป็นคนจริงจัง เป็นคนเก็บตัว ด้านความรู้สึกพิเศษ (0) การไหลของน้ำเกือบจะสะกดจิตฉันได้ ด้านการยอมรับทางสังคม (0) ฉันจะไม่ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่สมควรจะเป็น ด้านการขอความช่วยเหลือ (0) ฉันไม่ชอบให้ใครมาช่วยเหลือ		

ข้อความ	ระดับความจริง	
	ใช่	ไม่ใช่
ด้านความเข้าใจ		
(0) มีกิจกรรมมากมายที่ฉันชอบทำมากกว่าการอ่าน		
ด้านการเกิดขึ้นน้อย		
(0) ฉันไม่เคยซื้อของในร้านค้า		
ด้านการรับรู้ตนเอง		
ฉันสามารถตัดสินใจถูกต้องกับปัญหาใดๆได้		

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบทดสอบแต่ละข้อ มี 2 ตัวเลือก โดยในแต่ละตัวเลือก ให้คะแนนดังนี้

ข้อความด้านบวก

ใช่ ให้ 1 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ 0 คะแนน

ข้อความด้านลบ

ใช่ ให้ 0 คะแนน

ไม่ใช่ ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายคะแนน มีดังนี้

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับหรือมากกว่า 0.50 แปลว่า มีความต้องการมาก

ถ้าคะแนนเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่า 0.50 แปลว่า มีความต้องการน้อยหรือไม่ต้องการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อกำหนดหมายเวลาในการสอบ ผู้วิจัยต้องสอบซ้ำ 2 ครั้ง โดยสอบครั้งแรกในวันที่ 6 - 10 มกราคม 2546 สอบทั้งฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและฉบับแปลมา และนำไปสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มเดิมในระหว่างวันที่ 27 - 31 มกราคม 2546 ทั้งสองฉบับ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบซ้ำ ในการหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี

2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยและคณะเป็นผู้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. อธิบายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ของการทำแบบทดสอบ

4. อธิบายให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีการทำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้าน

ความต้องการและวิธีการตอบก่อนให้ลงมือทำ โดยนักเรียนแต่ละคนได้ทำแบบทดสอบทั้งสองฉบับ แต่ละฉบับใช้เวลา 10 นาที

5. ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้
6. นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และหาค่าความเชื่อมั่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 248-249 ; อ้างอิงจาก Rowinelli & Hambleton. 1977)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 185) (อ้างอิงจาก Edwards, 1957 : 152-154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

s_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

s_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

1.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

วิธีใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อสอบ

s_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนข้อหนึ่งๆ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนทั้งฉบับ

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.2 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบแบบยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ for Window version 10.0

3.3 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยวิธีวิเคราะห์หลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait Multimethod) ใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson Product Moment Correlation Coefficient (ลัวน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539 : 265)

$$r_{tt} = \frac{N \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[N \sum x^2 - (\sum x)^2][N \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนสอบตอนแรก (x)

$\sum y$ แทน ผลรวมของคะแนนสอบตอนหลัง (y)

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนน x แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum y^2$ แทน ผลรวมของคะแนน y แต่ละตัวยกกำลังสอง

$\sum xy$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง x กับ y ทุกคู่

N แทน จำนวนนักเรียน

2.4 ทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการทดสอบ t-test (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2537 : 325)

$$t = \frac{r\sqrt{N-2}}{\sqrt{1-r^2}} ; df = N - 2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจง t-distribution

r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

N แทน จำนวนนักเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

K	แทน	คะแนนเต็มเป็นรายข้อ
$\bar{X}, \bar{Y}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
S_x, S_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อ
b	แทน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ
R^2	แทน	ความแปรปรวนสหสัมพันธ์
X	แทน	คะแนนแบบทดสอบด้านความต้องการฉบับที่ 1 (ผู้วิจัยสร้างขึ้น)
X_1	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การยอมรับผิด
X_2	แทน	คะแนนด้านความต้องการการประสบผลสำเร็จ
X_3	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การมีกลุ่มเพื่อน
X_4	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความก้าวร้าว
X_5	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การพึ่งตนเอง
X_6	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การเปลี่ยนแปลง
X_7	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความรู้ทางวิชาการ
X_8	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การป้องกันตนเอง
X_9	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น
X_{10}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความอดทน
X_{11}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การแสดงออก
X_{12}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การหลบหลีกอันตราย
X_{13}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การใช้อารมณ์
X_{14}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การช่วยเหลือผู้อื่น
X_{15}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ด้านระเบียบวินัย
X_{16}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความเพลิดเพลิน
X_{17}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ด้านความรู้ลึกพิเศษ
X_{18}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การยอมรับทางสังคม
X_{19}	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การขอความช่วยเหลือ

X ₂₀	แทน	คะแนนด้านความต้องการด้านความเข้าใจ
X ₂₁	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การเกิดขึ้นน้อย
X ₂₂	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การรับรู้ตนเอง
Y	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบด้านความต้องการ ฉบับที่ 2 (ฉบับแปล)
Y ₁	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การยอมรับผิด
Y ₂	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การประสบผลสำเร็จ
Y ₃	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การมีกลุ่มเพื่อน
Y ₄	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความก้าวร้าว
Y ₅	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การพึ่งตนเอง
Y ₆	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การเปลี่ยนแปลง
Y ₇	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความรู้ทางวิชาการ
Y ₈	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การป้องกันตนเอง
Y ₉	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การมีอำนาจเหนือผู้อื่น
Y ₁₀	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความอดทน
Y ₁₁	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การแสดงออก
Y ₁₂	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การหลบหลีกอันตราย
Y ₁₃	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การใช้อารมณ์
Y ₁₄	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การช่วยเหลือผู้อื่น
Y ₁₅	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ด้านระเบียบวินัย
Y ₁₆	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ความเพลิดเพล็น
Y ₁₇	แทน	คะแนนด้านความต้องการด้านความรู้สึกพิเศษ
Y ₁₈	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การยอมรับทางสังคม
Y ₁₉	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การขอความช่วยเหลือ
Y ₂₀	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ด้านความเข้าใจ
Y ₂₁	แทน	คะแนนด้านความต้องการ ด้านการเกิดขึ้นน้อย
Y ₂₂	แทน	คะแนนด้านความต้องการ การรับรู้ตนเอง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและแปลจากแบบทดสอบภาษาอังกฤษ

2. การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
(Factor Analysis)
3. การหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์หลายลักษณะหลายวิธี
(Multitrait Multimethod)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม
แนวทฤษฎีของเมอร์เรย์และฉบับแปลจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนว
ทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน (Jackson.1989) ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน
967 คน แล้วนำแบบทดสอบแต่ละฉบับมาคำนวณหาค่าสถิติพื้นฐาน ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตาม
แนวทฤษฎีของเมอร์เรย์และฉบับแปลจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตาม
แนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ็กสัน

X				Y			
ด้าน	K	$\bar{X}$	S_x	ด้าน	K	$\bar{Y}$	S_y
X ₁	3	2.31	0.717	Y ₁	1	0.22	0.237
X ₂	3	2.34	0.641	Y ₂	1	0.27	0.203
X ₃	3	2.27	0.729	Y ₃	1	0.30	0.255
X ₄	3	2.66	0.641	Y ₄	1	0.27	0.254
X ₅	3	2.33	0.678	Y ₅	1	0.31	0.271
X ₆	3	2.29	0.732	Y ₆	1	0.36	0.235
X ₇	3	2.27	0.718	Y ₇	1	0.26	0.197
X ₈	3	2.36	0.673	Y ₈	1	0.23	0.214
X ₉	3	2.45	0.683	Y ₉	1	0.28	0.280
X ₁₀	3	2.35	0.699	Y ₁₀	1	0.24	0.248
X ₁₁	3	2.33	0.694	Y ₁₁	1	0.30	0.258
X ₁₂	3	2.38	0.736	Y ₁₂	1	0.32	0.264
X ₁₃	3	2.43	0.617	Y ₁₃	1	0.34	0.272
X ₁₄	3	2.19	0.762	Y ₁₄	1	0.29	0.283
X ₁₅	3	2.14	0.740	Y ₁₅	1	0.35	0.274
X ₁₆	3	2.31	0.705	Y ₁₆	1	0.33	0.229
X ₁₇	3	2.29	0.704	Y ₁₇	1	0.34	0.266
X ₁₈	3	2.29	0.701	Y ₁₈	1	0.28	0.226
X ₁₉	3	2.38	0.641	Y ₁₉	1	0.36	0.247
X ₂₀	3	2.23	0.743	Y ₂₀	1	0.26	0.186
X ₂₁	3	2.41	0.681	Y ₂₁	1	0.20	0.213
X ₂₂	3	2.41	0.644	Y ₂₂	1	0.32	0.227
รวม	3	2.34	0.724	รวม	1	0.3	0.244

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านความก้าวร้าว (X_4) มีค่าเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 2.66 แสดงว่า มีความต้องการด้านความก้าวร้าวอยู่ในระดับมาก ส่วนความต้องการด้านอื่นๆ อยู่ระหว่าง 2.14 – 2.45 แสดงว่ามีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนแบบทดสอบที่ผู้วิจัยแปลมา เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.36 แสดงว่ามีความต้องการทั้ง 22 ด้านอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนในรูปคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบทดสอบฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและผู้วิจัยแปลมา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.617 - 0.762 และ 0.186 – 0.283 ตามลำดับ แสดงว่ามีการกระจายรายข้อน้อยและกระจายคะแนนใกล้เคียงกัน

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการแบบวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปทดสอบกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำคะแนนจากการทดสอบมาหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อจะศึกษาว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีองค์ประกอบที่สอดคล้องกับแนวคิดของเมอร์เรย์ โดยการพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) ตลอดจนค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่ามากกว่า 0.30 และค่าความสัมพันธ์ภายในมีค่าสัมพันธ์กันได้ผลดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง แบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ลักษณะที่วัด	X	
	b	R ²
การยอมรับผิด	0.812	0.559
การประสบผลสำเร็จ	0.695	0.413
การมีกลุ่มเพื่อน	0.686	0.370
ความก้าวร้าว	0.552	0.324
การพึ่งตนเอง	0.626	0.352
การเปลี่ยนแปลง	0.790	0.524
ความรู้ทางวิชาการ	0.833	0.563
การป้องกันตนเอง	0.741	0.649
การมีอำนาจเหนือผู้อื่น	0.632	0.389
ความอดทน	0.554	0.316
การแสดงออก	0.772	0.585
การหลบหลีกอันตราย	0.718	0.525
การใช้อารมณ์	0.748	0.529
การช่วยเหลือผู้อื่น	0.604	0.384
ระเบียบวินัย	0.702	0.482
ความเพลิดเพลิน	0.796	0.623
ความรู้สึพิเศษ	0.536	0.267
การยอมรับทางสังคม	0.863	0.644
การขอความช่วยเหลือ	0.577	0.342
ความเข้าใจ	0.706	0.468
การเกิดขึ้นน้อย	0.664	0.460
การรับรู้ตนเอง	0.535	0.296
GFI	0.872	
AGFI	0.862	

จากตาราง 3 ปรากฏว่า รูปแบบโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แต่ละด้านมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.535 – 0.863

ค่าความแปรปรวนสหสัมพันธ์ของแบบทดสอบทั้ง 22 ด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.296 – 0.649 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.872 ส่วนค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.862 ซึ่งมีค่าไม่ถึง 1 แสดงว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วัดได้สอดคล้องตามโครงสร้างตามแนวคิดทฤษฎีของเมอร์เรย์

3. ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการ (Multitrait - Multimethod)

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยเจ็คสัน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนและความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี ได้ผลดังตาราง 4 ดังนี้

จากตาราง 4 ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ซึ่งเป็นการวัดในลักษณะเดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง คือ มีค่าระหว่าง 0.54 - 0.83 (ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้) ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.50 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ซึ่งเป็นการวัดในลักษณะต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ คือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.01 - 0.49 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.50 และต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน นั่นคือ แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทฤษฎี
2. เพื่อศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธี

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันแล้วมีความสอดคล้องตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์
2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ที่วิเคราะห์ด้วยวิธีหลายลักษณะหลายวิธีแล้วมีความเที่ยงตรงเชิงเหมือนสูงกว่า 0.50 และความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 ในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 22 โรงเรียน 27 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 967 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์มี 22 ด้านๆละ 10 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 220 ข้อความ ส่วนฉบับที่ 2 ผู้วิจัยแปลมาจากแบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน (Jackson, 1989) มี 22 ด้านๆละ 16 ข้อความ รวมทั้งสิ้น 352 ข้อความ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การยอมรับผิด
2. การประสบผลสำเร็จ
3. การมีกลุ่มเพื่อน
4. ความก้าวร้าว
5. การพึ่งตนเอง
6. การเปลี่ยนแปลง
7. ความรู้ทางวิชาการ
8. การป้องกันตัว
9. การมีอำนาจเหนือผู้อื่น
10. ความอดทน
11. การแสดงออก
12. การหลบหลีกอันตราย
13. การใช้อารมณ์
14. การช่วยเหลือผู้อื่น
15. ความมีระเบียบวินัย
16. ความเพียรพยายาม
17. ความรู้สึกพิเศษ
18. การยอมรับทางสังคม
19. การขอความช่วยเหลือ
20. ความเข้าใจ
21. การเกิดขึ้นน้อย
22. การรับรู้ตนเอง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างดำเนินการสอบ 2 ครั้ง โดยสอบครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 6 – 10 มกราคม 2546 และสอบครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 27 – 31 มกราคม 2546 นักเรียนแต่ละคนได้ทำแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ แต่ละฉบับเว้นช่วงเวลา 10 นาที แล้วนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามจุดมุ่งหมายในการวิจัย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการทั้งสองฉบับ
2. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)
3. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait Multimethod)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. คะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าอยู่ระหว่าง 2.14 – 2.66 แสดงว่า นักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฉบับที่แปลจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 – 0.36 แสดงว่า นักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนในรูปคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อของแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.724 เมื่อจำแนกตามรายด้าน มีค่าตั้งแต่ 0.617 - 0.762 ส่วนแบบทดสอบฉบับที่แปลจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์ซึ่งพัฒนาโดยแจ๊คสัน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.244 เมื่อจำแนกตามรายด้านมีค่าตั้งแต่ 0.186 – 0.283 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแบบทดสอบทั้งสองฉบับ พบว่าแบบทดสอบทั้งสองฉบับมีการกระจายคะแนนน้อย

2. แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.872 และ 0.862 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าไม่ถึง 1 แสดงว่า แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์เชิงยืนยัน วัดได้สอดคล้องตามโครงสร้างตามแนวทฤษฎีของเมอร์เรย์

3. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี (Multitrait - Multimethod) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือน (Convergent Validity) ซึ่งเป็นการวัดในลักษณะเดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง คือ มีค่าระหว่าง 0.54 - 0.83 (ตัวเลขที่ขีดเส้นใต้) ซึ่งสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.50 ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนก (Discriminant Validity) ซึ่งเป็นการวัดในลักษณะต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ คือ มีค่าอยู่ระหว่าง 0.01 - 0.49 ซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำกว่า 0.50 และต่ำกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน ดังนั้น

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีโครงสร้างสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของเมอร์เรย์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 แสดงว่าแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่สร้างขึ้น มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ (2542 : 45 – 46) ที่ทำการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางสมองขึ้นพื้นฐานตามแนวแบบทดสอบ พี เอ็ม เอ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และผลงานวิจัยของดวงใจ บุญญะภาส (2543 : 45) ที่ทำการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพตามแนวทฤษฎีของไอแซงค์ สอดคล้องด้วยวิธีการ ซึ่งก็คือ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลงานวิจัยของพรรณฉวี ประยูรพรหม พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีลักษณะสอดคล้องกับโครงสร้างทฤษฎี พี เอ็ม เอ ส่วนผลงานวิจัยของดวงใจ บุญญะภาส พบว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีโครงสร้างสอดคล้องกับโครงสร้างของไอแซงค์ คือแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นมีจำนวนองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ สอดคล้องกับแนวคิดของไอแซงค์และทุกด้านวัดในแนวคิดเดียวกัน

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือนสูงกว่า 0.50 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนกต่ำกว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงเหมือนทุกค่า ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 แสดงว่าแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างแบบหลายลักษณะหลายวิธี และสอดคล้องกับงานวิจัยของแคมป์เบลและฟิสก์ (Campbell & Fiske.1959 : 56) ที่กำหนดไว้ว่า ความเที่ยงตรงเชิงเหมือนคือ การวัดลักษณะเดียวกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันสูงกว่า 0.50 และค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก คือ การวัดลักษณะต่างกันด้วยแบบทดสอบชนิดเดียวกันหรือต่างกัน จะมีค่าสหสัมพันธ์กันต่ำ โดยค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือนจะมีค่าสูงกว่าค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบุคคลอื่นในลักษณะของวิธีการคือ การหาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธี แต่จะแตกต่างกันที่เครื่องมือที่ใช้ เช่น ผลงานวิจัยของเสกสิทธิ์ แสนทวีสุข (2539 : 84) ที่ทำการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพแห่งตนหลายมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แบบทดสอบฉบับที่แปลมาจากแบบทดสอบ SDQ II ของมาร์ช และแบบทดสอบที่สร้างขึ้นที่ค่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน

สูงกว่า 0.50 ส่วนค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนกมีค่าต่ำกว่าความเที่ยงตรงเชิงเหมือน และ การศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อโรงเรียนของ นักเรียนและครูในระดับประถมศึกษา สร้างโดยเบญจวรรณ แยมละมูล (2538 : 62) ซึ่งหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบ หาโดยวิเคราะห์แบบหลายลักษณะหลายวิธี พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงตรงเชิงจำแนก เมื่อสอบกับกลุ่มนักเรียนมีค่าอยู่ ระหว่าง .0306 - .4543 และเมื่อสอบกับกลุ่มครูมีค่าอยู่ระหว่าง - 0.3325 ถึง 0.4783

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

เนื่องจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้ได้กับ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนั้น ก่อนที่จะนำแบบทดสอบนี้ไปใช้กับนักเรียนแต่ละ ระดับชั้น ควรนำไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่นก่อนที่จะนำไปใช้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ด้านความต้องการตามแนวทฤษฎีอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์แบบหลาย ลักษณะหลายวิธีของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ โดยศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัด บุคลิกภาพด้านความต้องการในรูปแบบอื่นๆ เช่น แบบออสกูต แบบสถานการณ์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์.(2528).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์.(2523). สันธูเวชญ์.การประเมินในชั้นเรียน.วัฒนาพานิช.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2539).สำนักงานแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
(พ.ศ.2540-2544).สำนักนายกรัฐมนตรี,กรุงเทพฯ.โรงพิมพ์อรรถพลการพิมพ์
- จิรพร ปัทมสุคนธ์.(2543).การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดบุคลิกภาพความเป็น
นักรบของนักเรียนทหาร.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร,ถ่ายเอกสาร
- จิตรียา ไชยศรีพรหม.(2527).ลักษณะบุคลิกภาพการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
(ม.1-6) ในกรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- ชวาล แพรัตกุล.(2526).เทคนิคการวัดผล.กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ชูศรี วงศ์รัตน์.(2537).เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย.พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เชิดศักดิ์ โฉวสินธุ์.(2520).การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ.สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- .(2526).“ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ”,วารสารการวัดผลการศึกษา 5(1) : 40-41 ;
พฤษภาคม – สิงหาคม 2526.
- ณรงค์ จริยวิทยานนท์ และปรียานุช จริยวิทยานนท์.(2526).จิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่.
อุบลราชธานี : อีสานการพิมพ์.
- ต๋อย ชุมสาย..(2508).จิตวิทยาทั่วไป.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ต่าย เชียงฉิน.(2526).ทฤษฎีการทดสอบและการวัดผลการศึกษา.คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.(2517).การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพทาง
สมองด้านการคิดเอกละเอียดทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- บรรทม มณีโชติ.(2530).การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละ
ชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ.ปริญญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร

- บังอร พุ่มสะอาด.(2517).การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถภาพทางสมองด้าน
การคิดอเนกนัยทางภาษาตามทฤษฎีของกิลฟอร์ดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- บังอร ภาวภิรมย์ขวัญ.(2524)."บุคลิกภาพแห่งบุคคล",วิจัย 81.1(1) : 41-53 ; พฤษภาคม
เบญจวรรณ แยมละมูล.(2538).การศึกษาความเที่ยงตรงแบบหลายลักษณะหลายวิธีของแบบ
ทดสอบวัดเจตคติที่มีต่อโรงเรียนและครูในระดับประถมศึกษา.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,ถ่ายเอกสาร
- ประภัสสร สุขชื่น.(2539).การศึกษาคุณภาพของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเชื่อมั่นใน
ตนเอง ระหว่างรูปแบบมาตราฐานทิศทางเลือกทางเดียว (Unipolar) และมาตราฐานทิศทางเลือก
สองทาง(Bipolar).ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- ประชา ผ่องใส.(2530).การวิเคราะห์องค์ประกอบบุคลิกภาพความเป็นไทยนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรุงเทพมหานคร.ปริญญาานิพนธ์.กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- พรรณี เทพสูตร..(2538).การสร้างแบบทดสอบวัดความวิตกกังวลในการเรียนวิชา
คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ถ่ายเอกสาร
- ไม้อัมหมัด อับดุลกาเดร์ และสมจิตร์ สร้อยสุริยา.(2520).การจัดทำโครงการและการประเมินผล
การศึกษานอกโรงเรียน.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.(2536).เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- .(2539).เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้.กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- .(2542).การวัดด้านจิตพิสัย.กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ศุภางค์ แสงวณิช.(2506)."บุคลิกภาพ",ศูนย์ศึกษา. 4 : 37-45 ;เมษายน.
- ส.วาสนา ประवालพฤษ์.(2533)."การพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบทดสอบภาคปฏิบัติ,"
วารสารการวัดผลการศึกษา.12(34) ;พฤษภาคม-สิงหาคม 2533.
- .(2535).เอกสารประกอบการเรียนวิชาวัดผล 522 การวิเคราะห์องค์
ประกอบ.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,อัดสำเนา

- สมสรร วงศ์อยู่น้อย.(2532).การพัฒนาเทคนิควิธีเปรียบเทียบคู่เพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะด้านจิตพิสัย.
 ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 ถ่ายเอกสาร
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.(2523)."หลักในการเขียนข้อสอบแบบเลือกตอบ,"พัฒนาการสอน.
 คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ถ่ายเอกสาร
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ และอเนกกุล กริแสง.(2517).หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา.
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์.(2528)."ความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรงเชิงจำแนกของแบบทดสอบวัด
 ลักษณะนิสัยของการเป็นพยาบาล จากการสอบนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์,"
 วารสารการวัดผลการศึกษา.7(19) ; พฤษภาคม-สิงหาคม 2528
- สุโท เจริญสุข.(2514).หลักจิตวิทยาสำหรับครู.กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- สุภาพ วาดเขียน.(2525).มาตรฐาน และประเมินผลพฤติกรรม.คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2533).หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สุนทร โคตรบรรเทา.(2526).การศึกษานอกระบบโรงเรียน.กรุงเทพฯ : อักษรสยามการพิมพ์.
- เสกสิทธิ์ แสนทวีสุข.(2539).การศึกษาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดมโนภาพ
 แห้งตนหลายมิติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาโท กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,ถ่ายเอกสาร
- อังคณา สายยศ.(2537)."ความเที่ยงตรง" เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิชาการวัดผลและ
 วิจัยสัมพันธ์ ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อนันต์ ศรีโสภณ.(2525).ทฤษฎีการทดสอบ.กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- อุทุมพร จามรมาน.(2523).วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- Addeo, R.R., Greene, A.F. and Geisser, M.E.(April,1994) "Construct Validity of the
 Robon Self – Esteem Questionnaire in a College Sample," *Education and
 Psychological Measurement*.54(2) : 439-446 ;
- Adler,A.(1969). *The Science of Living*. Garden City NY : Doubleday Anchor.
- Aiken,L.R. (1989). *Assessment of Personality*. Boston : Allyn and Bacon.
- Anastasi, Anne. (1969) *Psychological Testing*. Newyork : Macmillan.

- Anne, T.E. (1993) "A Multitrait – Multimethod Model of Adolescent Deviance, Drug Use, Academic and Sexual Behavior," *Dissertation Abstracts International*. 53(10) : 3505 – A ;
- Arlin, Patricia K. (1982) "A Multitrait – Multimethod Validity Study of a Test of Formal Reasoning," *Education and Psychological Measurement*. 42 : 1077 – 1088
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood cliffs, NJ : Prentice – Hall.
- Bajelsmit, John W. (1979) "Convergent and Discriminant Validation of Chartered Life Underwriter (CLU) Examination By the Multitrait – Multimethod Matrix," *Education and Psychological Measurement*. 39 : 1038 – 1046.
- Babour, J.D. (1990) "A Multitrait – Multimethod Study of the Construct validity of Frequently Used Behavior Rating Scales for Hyperactivity," *Dissertation Abstracts International*. 50(7) .
- Bernard, H.W. (1974). *Personality : Applying Theory*. Boston : Holbrook Press.
- Boyle, Patrick C. and Irwin R. Jahns. (1970). *Program development and Evaluation*. New York : AEA Macmillan Co.
- Campbell, D.T. and Fiske D.W. (1959) "Convergent and discriminant Validation by the Multitrait- Multimethod," *Psychological Bulletin*. 56 .
- Cattell, R.B. and Eber. (1970). *Handbook for the Sixteen Personality Factor Questionnaire (16 PF)*. Institute for Personality and Ability Testing.
- Caracosta, R. (1986). "The Construct and Concurrent Validity of Measure of Academic Self – Concept and One of Locus – of – Control for A Sample of University Students," *Dissertation Abstracts International*. 47(9) : 3364 – A .
- Centra, John A. (1971) "Validation by Multigroup – Multiscale Matrix : An Adaptation of Campbell and Fiskes Convergent and Discriminant Validational Procedure". *Educational and Psychological Measurement*. 31(3) : 675-683.
- Choi, Hee – Sook. (1990) "A Validation Study of the Grimley Personality Scale For Children (Personality)," *Dissertation Abstracts International*. 51(5) : 1549-A .

- Crocker, Linda and Algina, Jame.(1986).*Introduction to Classical and Modern Test Theory*. Florida : Harcourt Brace Jovanovich,Inc., P 233
- Ebel, Robert L.(1965). *Measuring Education Achievement*. New Jersey Prentice – Hall Inc.
- Eysenck, Han J.(1970). *The Structure of Human Personality*. London : Methuen & Co.Ltd.
- Fred, Dackinney.(1958). *Counseling for Personal Adjustment*. Boston : Houghton Mifflin.Co.
- Fernandaz, J. and Mateo, M.(1993).“The development and Factorial Validation of The Academic Setting Evaluation Questionnaire,” *Educational and Psychological Measurement*. 53 : 425 .
- Ginzberg, S.N. and J.L. Herma.(1965). “Occupational Choice in Values and Occupational Preference of Junior High School Girl,” *The Personal and Guidance Journal*. 44 : 254-257 ;November.
- Good, G.V.(1973).*Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill.
- Guilford, Joy Paul.(1959). *Personality*. New York : McGraw – Hill.
- Halote, B.A. (1984).“The Construct and Concurrent Validity of Two College – Level Academic Self–Concept Measure For A Sample of Primarily Hispanic Community College Student,”*Dissertation Abstracts International*. 45(7):2039 – A
- Hilgard, Ernest R.(1962). *Introduction to Psychology*. 2nd ed New York : Harcourt, Brance and World.
- Hoover, J.C.(1987) “Using A Multitrait – Multimethod Matrix to Examine Childhood Stress,”*Dissertation Abstracts International*. 49(7) : 1703 ; January .
- Hopkins, D. and R.L. Antes.(1985). *Classroom Measurement and Evaluation*.2nd ed. Illinois : F.E. Peacock Publisher,Inc.
- Hophins, K.D.,J.C. Stanley and B.R. Hopkins.(1990). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, Inc.
- Houle, Cyril O.(1972). *The Design of Education*. San Francisco : Jersey Base.
- Jackson,D.N. (1989). *Basic Personality Inventory Manual*. LA : Sigma Assessment Systems.
- Khan, S.B.(1978). “A Comparative Study of Assessing Children's School – Related Attitudes, *Journal of Education Measurement*. 1 : 59 – 66.
- Kleinmuniz, Benjamin.(1967). *Personality Measurement, An Introduction*. Illinois : Dorsey Press.

- Knowles Malcolm. S.(1972). *The Modern Practice of Adult Education Andragogy Versus Pedagogy*. New York ; Association Press.
- Lannon,R.I. and Goodstein,L.D.(1971). *Personality Assessment*. New York :John Wileywood Sons.
- March, H.W. and O' Niell, R.(1984). "Self – Discription Questionnaire III(SDQ III) :The Construct Validity of Multidimensional Self – Concept Ration by late – Adolescents",*Journal of Educational Measurement*. 21(2) : 153-174 ; May.
- Mashall, J.E.(1991) "An Investigation of the Construct Validity of the Test of Basic Process Skills in Science : A Multitrait – Multimethod Analysis (Science Process Skills)," *Dissertation Abstracts International*, 51(11) : 3691 ;May.
- Maslow,A.H.(1978). *Motivation and Personality*. New York : Knopf.
- Morris, C.G.(1979). *Psychology*.3rd ed. New York : Prentice – Hill,Inc.,1979.
- Murray, H.A.(1943). *Manual of the Thematic Apperception Test*. Cambridge, Mass : Harvard University Press.
- Murray, H.A. and others.(1938) *Explorations in Personality*. New York : Oxford.
- Nieminen, Gayla Smith.(1987). "Multitrait- Multimethod Investiga tion of Conduct Depression,And Anxiety Among Behavior-Disordered Students," *Dissertation Abstracts International*. 47(9) : 3396 .
- Stanley, Julian C. and Hopkins, Kenneth D. (1972). *Educational and Psychological Measurement and Evaluation*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall, Inc.,
- Trant, Timothy James.(1987).Convergent And Discriminant Validation of The Leadership Skills Inventory," *Dissertation Abstracts International*.47(11) : 403 .
- Tryjankowski, E.M. (1986). "Convergent – Discriminant Validity of the Jewish Evaluation and Vacation System," *Dissertation Abstracts International*. 47(2) : 516 – A ;August.
- Wiersma, W. and S.G. Jurs(1985). *Education Measurement and Testing*. Massachusetts Allyn and Becon, Inc.

ภาคผนวก

ตาราง 5 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปทดลองใช้

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	0.8	26	0.8	51	0.8
2	1.0	27	1.0	52	0.8
3	0.8	28	1.0	53	1.0
4	1.0	29	0.8	54	0.8
5	0.8	30	1.0	55	1.0
6	0.8	31	0.8	56	1.0
7	1.0	32	0.8	57	1.0
8	0.8	33	0.8	58	1.0
9	1.0	34	1.0	59	1.0
10	1.0	35	0.8	60	0.8
11	0.8	36	0.8	61	1.0
12	0.8	37	1.0	62	1.0
13	0.8	38	1.0	63	1.0
14	0.8	39	1.0	64	1.0
15	0.8	40	1.0	65	0.8
16	0.8	41	1.0	66	0.8
17	0.8	42	1.0	67	1.0
18	0.8	43	1.0	68	0.8
19	0.8	44	0.8	69	0.8
20	0.8	45	0.8	70	0.8
21	0.8	46	0.8	71	0.8
22	1.0	47	0.8	72	0.8
23	0.8	48	0.8	73	1.0
24	0.8	49	1.0	74	1.0
25	0.8	50	0.8	75	1.0

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดลอก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44, ... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
76	1.0	102	0.8	128	1.0
77	1.0	103	0.8	129	0.8
78	1.0	104	1.0	130	0.8
79	1.0	105	0.8	131	0.8
80	1.0	106	0.8	132	1.0
81	1.0	107	0.8	133	0.8
82	1.0	108	0.8	134	0.8
83	0.8	109	1.0	135	0.8
84	0.8	110	1.0	136	0.8
85	1.0	111	0.8	137	1.0
86	1.0	112	1.0	138	0.8
87	1.0	113	1.0	139	0.8
88	1.0	114	1.0	140	0.8
89	1.0	115	1.0	141	0.8
90	1.0	116	1.0	142	1.0
91	0.8	117	0.8	143	0.8
92	1.0	118	0.8	144	1.0
93	0.8	119	0.8	145	0.8
94	1.0	120	0.8	146	1.0
95	0.8	121	1.0	147	1.0
96	0.8	122	1.0	148	1.0
97	0.8	123	0.8	149	0.8
98	1.0	124	(0.6)	150	1.0
99	0.8	125	1.0	151	0.8
100	1.0	126	0.8	152	0.8
101	1.0	127	1.0	153	0.8

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
154	1.0	180	0.8	206	0.8
155	0.8	181	0.8	207	1.0
156	1.0	182	1.0	208	1.0
157	1.0	183	1.0	209	1.0
158	0.8	184	1.0	210	0.8
159	1.0	185	0.8	211	1.0
160	0.8	186	0.8	212	0.8
161	1.0	187	0.8	213	0.8
162	0.8	188	0.8	214	0.8
163	1.0	189	1.0	215	1.0
164	0.8	190	0.8	216	1.0
165	1.0	191	0.8	217	1.0
166	0.8	192	0.8	218	1.0
167	0.8	193	0.8	219	1.0
168	1.0	194	0.8	220	1.0
169	0.8	195	1.0	221	(0.6)
170	1.0	196	1.0	222	(0.6)
171	0.8	197	1.0	223	0.8
172	1.0	198	0.8	224	0.8
173	0.8	199	1.0	225	0.8
174	1.0	200	0.8	226	1.0
175	1.0	201	0.8	227	1.0
176	1.0	202	1.0	228	0.8
177	0.8	203	1.0	229	0.8
178	1.0	204	1.0	230	1.0
179	1.0	205	0.8	231	0.8

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
232	1.0	258	0.8	284	0.8
233	1.0	259	0.8	285	0.8
234	0.8	260	1.0	286	1.0
235	0.8	261	0.8	287	0.8
236	0.8	262	0.8	288	1.0
237	0.8	263	0.8	289	(0.6)
238	1.0	264	0.8	290	(0.6)
239	1.0	265	0.8	291	0.8
240	0.8	266	1.0	292	1.0
241	0.8	267	0.8	293	(0.6)
242	0.8	268	0.8	294	0.8
243	0.8	269	0.8	295	0.8
244	0.8	270	0.8	296	0.8
245	0.8	271	0.8	297	0.8
246	0.8	272	0.8	298	(0.6)
247	1.0	273	1.0	299	(0.6)
248	1.0	274	0.8	300	1.0
249	0.8	275	0.8	301	0.8
250	1.0	276	0.8	302	0.8
251	1.0	277	0.8	303	(0.6)
252	1.0	278	1.0	304	0.8
253	0.8	279	1.0	305	0.8
254	0.8	280	1.0	306	1.0
255	0.8	281	0.8	307	1.0
256	0.8	282	1.0	308	1.0
257	1.0	283	1.0	309	0.8

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
310	0.8	317	0.8	324	0.8
311	(0.6)	318	(0.6)	325	(0.6)
312	0.8	319	0.8	326	(0.6)
313	0.8	320	(0.6)	327	0.8
314	(0.6)	321	(0.6)	328	(0.6)
315	(0.6)	322	1.0	329	(0.6)
316	(0.6)	323	(0.6)	330	(0.6)

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 6 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปใช้ในการวิจัย

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	0.8	26	0.8	51	0.8
2	1.0	27	1.0	52	1.0
3	0.8	28	1.0	53	1.0
4	1.0	29	0.8	54	0.8
5	1.0	30	1.0	55	1.0
6	0.8	31	1.0	56	1.0
7	1.0	32	0.8	57	1.0
8	0.8	33	0.8	58	1.0
9	1.0	34	1.0	59	1.0
10	1.0	35	0.8	60	1.0
11	0.8	36	1.0	61	1.0
12	1.0	37	1.0	62	1.0
13	0.8	38	1.0	63	1.0
14	1.0	39	1.0	64	1.0
15	1.0	40	1.0	65	1.0
16	0.8	41	1.0	66	0.8
17	1.0	42	1.0	67	1.0
18	1.0	43	1.0	68	1.0
19	1.0	44	0.8	69	1.0
20	1.0	45	1.0	70	1.0
21	0.8	46	1.0	71	1.0
22	1.0	47	1.0	72	0.8
23	1.0	48	0.8	73	1.0
24	1.0	49	1.0	74	1.0
25	0.8	50	0.8	75	1.0

หมายเหตุ ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44, ... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 6 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำไปใช้ในการวิจัย

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
1	0.8	26	0.8	51	0.8
2	1.0	27	1.0	52	1.0
3	0.8	28	1.0	53	1.0
4	1.0	29	0.8	54	0.8
5	1.0	30	1.0	55	1.0
6	0.8	31	1.0	56	1.0
7	1.0	32	0.8	57	1.0
8	0.8	33	0.8	58	1.0
9	1.0	34	1.0	59	1.0
10	1.0	35	0.8	60	1.0
11	0.8	36	1.0	61	1.0
12	1.0	37	1.0	62	1.0
13	0.8	38	1.0	63	1.0
14	1.0	39	1.0	64	1.0
15	1.0	40	1.0	65	1.0
16	0.8	41	1.0	66	0.8
17	1.0	42	1.0	67	1.0
18	1.0	43	1.0	68	1.0
19	1.0	44	0.8	69	1.0
20	1.0	45	1.0	70	1.0
21	0.8	46	1.0	71	1.0
22	1.0	47	1.0	72	0.8
23	1.0	48	0.8	73	1.0
24	1.0	49	1.0	74	1.0
25	0.8	50	0.8	75	1.0

หมายเหตุ ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44, ... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
76	1.0	102	1.0	128	1.0
77	1.0	103	1.0	129	1.0
78	1.0	104	1.0	130	1.0
79	1.0	105	0.8	131	0.8
80	1.0	106	0.8	132	1.0
81	1.0	107	0.8	133	0.8
82	1.0	108	0.8	134	1.0
83	0.8	109	1.0	135	1.0
84	0.8	110	1.0	136	0.8
85	1.0	111	0.8	137	1.0
86	1.0	112	1.0	138	0.8
87	1.0	113	1.0	139	0.8
88	1.0	114	1.0	140	0.8
89	1.0	115	1.0	141	0.8
90	1.0	116	1.0	142	1.0
91	0.8	117	1.0	143	0.8
92	1.0	118	1.0	144	1.0
93	0.8	119	0.8	145	0.8
94	1.0	120	0.8	146	1.0
95	0.8	121	1.0	147	1.0
96	0.8	122	1.0	148	1.0
97	0.8	123	0.8	149	0.8
98	1.0	124	0.8	150	1.0
99	0.8	125	1.0	151	1.0
100	1.0	126	0.8	152	1.0
101	1.0	127	1.0	153	1.0

หมายเหตุ ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC	ข้อ	ค่า IOC
154	1.0	177	0.8	200	1.0
155	0.8	178	1.0	201	1.0
156	1.0	179	1.0	202	1.0
157	1.0	180	0.8	203	1.0
158	0.8	181	0.8	204	1.0
159	1.0	182	1.0	205	0.8
160	0.8	183	1.0	206	0.8
161	1.0	184	1.0	207	1.0
162	0.8	185	0.8	208	1.0
163	1.0	186	1.0	209	1.0
164	0.8	187	1.0	210	0.8
165	1.0	188	0.8	211	1.0
166	1.0	189	1.0	212	1.0
167	1.0	190	0.8	213	1.0
168	1.0	191	0.8	214	0.8
169	0.8	192	0.8	215	1.0
170	1.0	193	1.0	216	1.0
171	1.0	194	0.8	217	1.0
172	1.0	195	1.0	218	1.0
173	1.0	196	1.0	219	1.0
174	1.0	197	1.0	220	1.0
175	1.0	198	0.8		
176	1.0	199	1.0		

หมายเหตุ ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 7 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (t) ของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
1	2.13	26	2.64	51	3.95
2	3.49	27	4.12	52	3.96
3	3.01	28	3.19	53	3.54
4	3.85	29	2.65	54	5.46
5	3.67	30	4.86	55	3.60
6	2.68	31	2.98	56	2.10
7	4.08	32	4.62	57	2.91
8	4.21	33	3.22	58	4.26
9	3.26	34	2.81	59	2.89
10	4.16	35	3.62	60	3.87
11	4.15	36	3.58	61	2.56
12	2.65	37	2.95	62	3.71
13	3.54	38	5.23	63	2.36
14	3.94	39	3.26	64	3.51
15	3.02	40	3.58	65	3.26
16	4.65	41	3.94	66	3.72
17	2.05	42	2.95	67	2.24
18	2.64	43	2.78	68	3.65
19	3.25	44	2.93	69	2.96
20	1.98	45	2.18	70	2.91
21	2.91	46	2.67	71	3.98
22	2.71	47	3.51	72	2.41
23	1.86	48	2.75	73	4.16
24	3.11	49	4.25	74	4.27
25	2.87	50	3.58	75	2.74

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44, ... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
76	5.39	102	6.05	128	4.56
77	4.71	103	4.87	129	3.90
78	3.25	104	4.25	130	3.29
79	4.09	105	2.19	131	2.27
80	5.19	106	4.28	132	1.84
81	3.98	107	3.52	133	1.98
82	4.90	108	2.08	134	2.98
83	3.01	109	3.47	135	2.34
84	2.96	110	2.90	136	4.52
85	2.91	111	2.51	137	5.12
86	1.93	112	2.58	138	4.37
87	3.59	113	2.49	139	3.87
88	3.98	114	3.06	140	3.54
89	1.95	115	4.35	141	2.15
90	3.27	116	3.93	142	4.75
91	3.58	117	5.03	143	5.29
92	3.12	118	3.91	144	3.67
93	3.56	119	3.32	145	4.16
94	2.31	120	3.91	146	5.64
95	4.98	121	5.62	147	6.14
96	3.86	122	3.59	148	3.14
97	2.68	123	3.67	149	2.48
98	3.21	124	5.48	150	2.51
99	6.28	125	3.91	151	4.18
100	2.94	126	3.79	152	3.65
101	2.03	127	1.87	153	3.96

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
154	2.26	180	2.99	206	4.10
155	2.35	181	4.27	207	3.26
156	3.15	182	4.62	208	3.56
157	3.47	183	2.91	209	4.65
158	2.73	184	3.82	210	3.53
159	4.86	185	3.41	211	2.96
160	3.90	186	4.58	212	5.10
161	3.69	187	5.49	213	5.06
162	3.67	188	3.40	214	4.97
163	3.09	189	3.85	215	2.95
164	4.98	190	5.63	216	(2.30)
165	6.03	191	5.48	217	2.74
166	3.26	192	4.02	218	2.56
167	3.92	193	2.34	219	3.62
168	3.92	194	4.68	220	3.61
169	5.73	195	2.95	221	(0.34)
170	3.61	196	2.48	222	(1.92)
171	1.97	197	3.95	223	(0.65)
172	3.29	198	3.59	224	(0.89)
173	4.03	199	2.53	225	(2.95)
174	2.74	200	2.35	226	(1.56)
175	4.12	201	2.68	227	(2.56)
176	2.38	202	4.18	228	(2.61)
177	2.26	203	4.63	229	(1.05)
178	1.96	204	3.85	230	(3.16)
179	3.55	205	3.25	231	(2.95)

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (t)
232	(1.95)	258	(3.11)	284	(1.09)
233	(1.91)	259	(0.64)	285	(0.51)
234	(2.79)	260	(2.01)	286	(1.32)
235	(2.75)	261	(2.35)	287	(1.71)
236	(2.91)	262	(1.86)	288	(1.74)
237	(1.72)	263	(1.95)	291	(3.21)
238	(2.48)	264	(0.69)	292	(2.67)
239	(2.27)	265	(1.30)	293	(0.6)
240	(1.74)	266	(1.96)	294	(1.95)
241	(2.14)	267	(1.96)	295	(2.09)
242	(1.79)	268	(2.31)	296	(2.86)
243	(1.68)	269	(3.49)	297	(3.06)
244	(1.65)	270	(1.98)	300	(3.17)
245	(2.11)	271	(1.98)	301	(2.03)
246	(2.51)	272	(2.42)	302	(2.98)
247	(3.27)	273	(1.97)	305	(1.95)
248	(0.25)	274	(2.42)	306	(0.85)
249	(1.32)	275	(3.21)	307	(1.83)
250	(1.65)	276	(2.51)	308	(1.57)
251	(2.01)	277	(1.54)	310	(1.82)
252	(2.69)	278	(3.26)	312	(2.48)
253	(2.68)	279	(1.95)	313	(2.86)
254	(0.25)	280	(2.84)	317	(1.78)
255	(0.92)	281	(1.68)	319	(2.93)
256	(2.74)	282	(2.41)	324	(3.03)
257	(2.53)	283	(2.35)	327	(2.08)

หมายเหตุ ข้อที่วงเล็บไว้ () หมายถึง ข้อนั้นคัดออก

ข้อที่ 1 – 22, 23 – 44,... หมายถึง ด้านที่ 1 – 22 ต่อเนื่องกันไป

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้ต้องการถามเกี่ยวกับความรู้สึก และความคิดเห็นเรื่องความต้องการของตนเองในด้านต่างๆ
2. กรุณาตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียนหลังจากอ่านแต่ละข้อความ ไม่จำเป็นต้องพิจารณามากนัก เพราะไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
3. โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตรงกับระดับความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
1	ฉันยอมรับสิ่งที่ผิดพลาดโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ			
2	ฉันสามารถเรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ดีกว่าปีที่ผ่านมา			
3	ฉันอยากทำงานร่วมกับผู้อื่น			
4	ฉันมีความคิดเห็นขัดแย้งกับผู้อื่น			
5	ฉันทำงานต่างๆให้เสร็จสิ้นด้วยตนเอง			
6	ฉันมักจะเปลี่ยนความสนใจของตนเองบ่อยๆ			
7	ฉันจะพูดสิ่งใด ฉันจะต้องพูดให้ถูกต้องตามอักขระวิธี			
8	ฉันจะคิดก่อนพูดทุกครั้ง			
9	ฉันรู้สึกยินดีเมื่อได้รับคัดเลือกให้เป็นหัวหน้า			
10	ฉันนั่งทำการบ้านจนเสร็จ			
11	ฉันรู้สึกอึดอัด เมื่อต้องพบกับคนแปลกหน้า			
12	การแข่งขันจักรยานยนต์ เป็นสิ่งที่ฉันชื่นชอบมาก			
13	ฉันเป็นคนไม่ค่อยระมัดระวังในการใช้จ่ายเงิน			
14	เมื่อเพื่อนไม่สบายใจ ฉันพลอยไม่สบายใจไปด้วย			
15	ฉันไม่สบายใจ เมื่อห้องเรียนสกปรก			
16	ฉันชอบดูละครตลกมากกว่าสารคดี			
17	ฉันจะทำงานที่บ้านในวันหยุดอย่างสนุกสนานรื่นเริง			
18	ฉันปรับปรุงพฤติกรรมแม้ว่าจะไม่เป็นตัวของตัวเอง			
19	ฉันอยากให้เพื่อนเป็นกำลังใจ เมื่อฉันสอบตก			
20	ฉันชอบศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้อื่น			
21	ฉันสามารถทำในสิ่งที่ฉันต้องการจะทำ			
22	ฉันชอบไปลองแก๊ง			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
23	ฉันไม่บ่นเบี่ยงเมื่อถูกลงโทษ			
24	ฉันไม่สามารถอธิบายการบ้านให้เพื่อนเข้าใจได้			
25	ฉันไปไหนมาไหนเป็นกลุ่ม			
26	ฉันพยายามหลีกเลี่ยงการวิจารณ์ผู้อื่น			
27	สิ่งใดไม่รู้ ฉันจะต้องค้นคว้าด้วยตนเอง			
28	ฉันชอบที่จะเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตรใหม่ทุกเทอม			
29	ฉันชอบคิดสิ่งใหม่ไปเรื่อย แม้ว่าจะไม่มีวิธีที่ดีที่สุด			
30	ฉันชอบเดินข้ามถนนตรงทางม้าลาย			
31	ฉันชอบเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน			
32	ในเวลาเรียนฉันตั้งใจเรียนน้อย			
33	ฉันชอบออกไปพูดหน้าชั้นเรียน			
34	ฉันคิดว่าฉันสนุกกับกีฬาแข่งเรือใบ			
35	ฉันจะพูดแล้วค่อยคิดได้หลังเกิดเหตุการณ์ร้ายๆ			
36	ฉันชอบช่วยเหลือผู้อื่นเวลาเขาเดือดร้อน			
37	ฉันไม่ชอบทิ้งเศษกระดาษลงในถังขยะ			
38	ฉันชอบฟังเพลงตามสไตล์ที่ฉันชอบ			
39	ฉันคิดว่าโลกนี้มีแต่สิ่งดีงาม			
40	ฉันได้รับคำชมจากครูว่าเป็นคนมีไหวพริบดี			
41	ฉันคิดว่าไม่สามารถมีชีวิตตามลำพังได้			
42	ฉันแยกแยะสาเหตุของการกระทำของตนเองได้			
43	ฉันชอบให้ผู้อื่นมาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีบางอย่างของฉัน			
44	ฉันเป็นคนชอบนอนดึก			
45	ฉันไม่โกรธที่ถูกทำโทษ			
46	ฉันสามารถอธิบายวิชาต่างๆให้เพื่อนเข้าใจได้			
47	ฉันมีความสุขเมื่ออยู่ตามลำพัง			
48	ฉันใช้คำพูดดูหมิ่นเพื่อนที่ฉันไม่ชอบ			
49	ฉันชอบให้ผู้อื่นช่วยขบคิดปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง			
50	ฉันอยากไปเที่ยวในสถานที่เดิมที่เคยไปมาแล้ว			
51	ฉันจะดูความเรียบร้อยของการบ้านก่อนส่งครู			
52	ฉันวิ่งข้ามถนน โดยไม่ดูรถที่วิ่งผ่านไปมา			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
53	เมื่อนฉันตัดสินใจทำอะไรแล้ว เพื่อนจะเห็นด้วย			
54	ถ้าใครที่ต้องการเพื่อนร่วมงานที่ต้องใช้ความอดทน เขาจะไม่เรียกฉัน			
55	ฉันไม่กล้าทำงานเมื่อมีคนมาจ้องมอง			
56	ฉันหลีกเลี่ยงการเดินคนเดียวในที่เปลี่ยว			
57	ฉันจะโกรธทันที เมื่อมีใครมาแซงคิวในการซื้ออาหาร			
58	ฉันจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับคนที่มีปัญหา			
59	ฉันชอบเก็บสมุดหนังสือไว้เป็นที่			
60	ฉันชอบเล่าเรื่องตลกให้เพื่อน ๆ ฟัง			
61	ฉันรู้สึกเพลิดเพลินเมื่อได้ไปเที่ยวทะเล			
62	ฉันรู้สึกว่าเพื่อนส่วนมากไม่ชอบคบหาสมาคมด้วย			
63	ฉันไม่ชอบให้เพื่อน ๆ มาช่วยเหลือ			
64	ฉันไม่สามารถบอกได้ว่าแต่ละคนเป็นอย่างไร			
65	ชีวิตประจำวันของฉันไม่มีกิจกรรมที่น่าสนใจ			
66	ฉันชอบดูการแสดงคอนเสิร์ตของวงดนตรีที่มีชื่อเสียง			
67	ฉันยอมรับโทษจากการทำงานผิดพลาด			
68	ฉันสามารถทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยก่อนเวลาที่ครูกำหนด			
69	ฉันชอบเดินคนเดียวมากกว่าไปเป็นกลุ่ม			
70	ฉันจะแสดงให้คนอื่นรู้ เวลาที่ฉันหงุดหงิด			
71	ฉันจะยึดความคิดเห็นตนเองเป็นเกณฑ์ในการแก้ปัญหา			
72	ฉันชอบดัดแปลงเสื้อผ้าเก่าเป็นชุดนอน			
73	ฉันท่องคำประพันธ์ภาษาไทยถูกต้องตามทำนอง			
74	ฉันจะสนใจฟัง เมื่อมีใครมาชี้ข้อบกพร่องของฉัน			
75	กิจกรรมใดที่ฉันเสนอ เพื่อนต่างไม่ให้ความสนใจ			
76	ฉันไม่ชอบทำอะไรที่ต้องใช้เวลานาน			
77	ฉันชอบแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน			
78	ฉันคิดว่าน่าสนุก ที่จะได้กระโดดร่มในงานกีฬาโรงเรียน			
79	เมื่อนฉันทำอะไรไม่ได้ตั้งใจ จะรู้สึกโกรธทันที			
80	ฉันชอบทำสิ่งเล็กๆน้อยๆให้เพื่อน			
81	ฉันรับประทานอาหารแต่ละมื้อ ไม่ตรงเวลา			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
82	ฉันรู้สึกเฟลิดเฟลีน เมื่อได้ทำงานฝีมือที่ชอบ			
83	คนที่พยายามทำดีกับเราเกินไป มักจะมีเจตนาไม่ดี			
84	เพื่อนไม่เชื่อถือน้ำคำพูดของฉัน			
85	ฉันอายเพื่อน เมื่อต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อน			
86	สิ่งที่ฉันจะทำ ต้องพิจารณาก่อนทุกครั้ง			
87	ฉันเป็นคนที่ไม่สามารถพูดคุยปัญหาต่างๆกับพ่อแม่ได้			
88	นานๆครั้ง ที่ฉันจะพูดกับคนแปลกหน้า			
89	แม้คนอื่นจะว่าอย่างไร ฉันยอมรับได้ทุกกรณี			
90	ฉันไม่สามารถทำข้อสอบในลักษณะเขียนตอบได้			
91	ฉันเลือกกลุ่มงานที่มีความคิดเห็นคล้ายกัน			
92	ถ้ามีใครทำในสิ่งที่ฉันไม่ชอบ ฉันจะโกรธ			
93	ฉันคิดหาวิธีแก้ปัญหาดังๆด้วยการอ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องมากกว่าถามผู้อื่น			
94	ฉันชอบดัดแปลงของใช้ในบ้าน			
95	ในการไปเที่ยว ฉันไม่ชอบวางแผนล่วงหน้า			
96	ฉันจะยอมรับผิด โดยไม่อธิบายเหตุผล			
97	เพื่อนๆไม่ยอมทำตามคำแนะนำของฉัน			
98	ฉันอยู่ทำการบ้านจนดึก เพื่อให้งานเสร็จ			
99	ฉันรู้สึกลำบากใจ เมื่อต้องออกไปรายงานหน้าชั้นเรียน			
100	ฉันชอบชีวิตที่เสี่ยงภัย			
101	ฉันจะตอบโต้ทันที ถ้าเพื่อนมาทำให้ไม่พอใจ			
102	ฉันไม่ชอบให้เงินคนขอทาน			
103	ฉันจะทราบทันทีที่มีใครมาเคลื่อนย้ายสิ่งของในห้องฉัน			
104	ในวันเกิดของเพื่อน เราชอบจัดงานเลี้ยงสังสรรค์			
105	ฉันเข้าใจในตัวของตัวเอง ว่าต้องการสิ่งใดในชีวิต			
106	ถ้าเพื่อนไม่เข้าใจบทเรียน จะมาถามฉัน			
107	ฉันชอบขอลอกการบ้านเพื่อน ถ้าทำด้วยตัวเองไม่ทัน			
108	ฉันชอบทำอะไรตามคนอื่นโดยไม่คำนึงถึงเหตุผล			
109	ฉันไม่สามารถเข้ากับเพื่อนในห้องเรียนได้			
110	ฉันใช้เวลาทำงานบ้าน ในแต่ละวันน้อยมาก			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
111	การที่ฉันจะยอมรับว่าตนเองทำผิด เป็นสิ่งที่ทำไม่ค่อยได้			
112	ฉันสามารถทำคะแนนสอบจุดประสงค์ได้ผ่านทุกวิชา			
113	ถ้าเป็นไปได้ ฉันไม่อยากอยู่กับคนหมู่มาก			
114	ฉันโกรธมาก ถึงขนาดอยากจะทำลายสิ่งของของตนเอง			
115	ฉันมีความสุขที่ไม่ต้องผูกพันกับผู้อื่น			
116	ฉันชอบรับประทานอาหารประเภทเดิมทุกวัน			
117	ฉันคิดอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะเลือกเรียนในระดับสูงขึ้น			
118	ถ้ามีใครว่าฉันไม่ดี ฉันจะต้องพิจารณาตนเอง			
119	เมื่อฉันแสดงความคิดเห็นจะไม่มีใครกล้าขัดแย้ง			
120	ถึงแม้อากาศจะหนาว ฉันก็จะพยายามทำการบ้านให้เสร็จ			
121	ฉันชอบทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้คนรู้จักมากๆ			
122	ฉันจะเดินเลียบบริเวณที่กำลังก่อสร้างอาคาร			
123	ฉันนึกอยากทำอะไรก็ตาม			
124	ฉันชอบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น			
125	ฉันใช้เวลาน้อยมาก ในการเก็บสิ่งของ			
126	ฉันไม่ชอบจัดงานเลี้ยงฉลอง ไม่ว่าเทศกาลอะไรก็ตาม			
127	ฉันรู้ตัวอยู่เสมอ เวลาพูดอยู่กับใคร			
128	ฉันได้รับคัดเลือกให้เป็นตัวแทนกลุ่มในกิจกรรมต่างๆ			
129	เมื่อฉันจะทำอะไร จะต้องมีคนคอยบอกให้ทำเสมอ			
130	ฉันจะตัดสินใจด้วยเหตุผลและพิจารณาอย่างรอบคอบ			
131	ฉันคิดว่าคนที่พูดโกหก บางครั้งก็เป็นผลดีได้			
132	บ่อยครั้งที่ฉันต้องขบถจกฏยานยนต์เอง			
133	ถ้าฉันรังษนใครโดยบังเอิญ ฉันจะขอโทษทันที			
134	ฉันสามารถจำกฎ สูตร นิยามวิชาคณิตศาสตร์ได้			
135	ฉันชอบทำงานร่วมกับเพื่อนๆมากกว่าทำงานตามลำพัง			
136	ฉันจะโต้ตอบทันทีที่ถูกวิจารณ์			
137	ฉันชอบขอคำแนะนำจากคนอื่นมากกว่าคิดเอง			
138	ฉันไม่ชอบทำอะไรล่าช้าหรือหยุดนิ่งอยู่กับที่			
139	ฉันชอบวางแผนก่อนทำงานทุกครั้ง			
140	ฉันยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น แม้ว่าจะทำให้ฉันเดือดร้อนก็ตาม			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
141	ทุกคนตั้งใจฟัง เมื่อฉันพูด			
142	เมื่อฉันทำงานไม่สำเร็จ ฉันจะเลิกทำทันที			
143	ฉันไม่ชอบพูดต่อหน้าคนมาก ๆ			
144	ฉันไม่ชอบสำรวจห้องที่รกในเวลาที่มีด			
145	เวลาโกรธ ฉันพูดจาด้วยถ้อยคำที่รุนแรง			
146	ฉันคิดว่าทุกคน สามารถช่วยเหลือตนเองได้			
147	ฉันใช้เวลามาก ในการค้นหาเสื้อผ้าที่ต้องการ			
148	ฉันจะชอบหัวเราะบ่อยครั้ง เมื่อเพื่อนเล่าเรื่องตลกให้ฟัง			
149	เมื่อมองดูแล้ว ฉันรู้สึกว่าคุณเองไม่ค่อยดีเท่าคนอื่น			
150	เพื่อนๆ เห็นด้วยในความคิดของฉัน			
151	เมื่อฉันทำอะไรไม่ได้ ฉันจะขอความช่วยเหลือจากเพื่อน			
152	เมื่อฉันมั่นใจว่างานถูกต้องแล้ว จึงส่งครู			
153	ฉันวิ่งได้เร็ว จึงสมัครเป็นนักกีฬาของโรงเรียน			
154	นานๆ ครั้งทีฉันจะมีเพื่อนมาเยี่ยมบ้าน			
155	เมื่อฉันเดินชนคนอื่น ฉันจะไม่ขอโทษ			
156	ฉันต้องลำบากมาก ถ้าต้องทำอะไรให้สำเร็จ			
157	ฉันรู้สึกสนุกเมื่ออยู่ในงานเลี้ยง			
158	เมื่อฉันโมโห ฉันจะตะโกนตำหนิที่ ทำให้โมโหทันที			
159	ฉันไม่ชอบทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง			
160	ฉันไม่ชอบให้ใครมาย้ายสิ่งของภายในห้องนอนของฉัน			
161	ฉันชอบไปในที่ ที่สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ต่างๆ ได้			
162	ฉันจะบอกเหตุผลทุกครั้งที่ไม่มาเรียน			
163	รุ่นน้องไม่ให้ความเคารพและศรัทธาในตัวฉัน			
164	เมื่องานไม่เสร็จฉันไม่ยอมหยุดทำ			
165	ฉันสามารถพูดคุยกับคนทั่วไปได้อย่างสบายใจ			
166	ฉันหลีกเลี่ยงอุปกรณ์ที่เสี่ยงอันตราย			
167	ฉันชอบที่จะร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล เมื่อคิดถึงเรื่องเศร้า			
168	ฉันพอใจมาก หากได้มีส่วนช่วยเหลือโครงการต่างๆ			
169	ฉันระมัดระวังอย่างมากเกี่ยวกับมารยาททางสังคม			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
170	ฉันเป็นคนที่ทำให้เพื่อนหัวเราะได้เสมอ			
171	ฉันมักจะใจลอยและฝันกลางวันเสมอ			
172	เพื่อนมักจะดูผลงานของฉันเป็นตัวอย่าง			
173	ฉันไม่อยากให้เพื่อนรุ่มรวยด้วย เมื่อฉันเจ็บป่วย			
174	ฉันจะคิดก่อนทุกครั้ง ที่จะตำหนิติเตียนผู้อื่น			
175	ฉันพบว่ามันยากมากที่จะเล่นยิมนาสติก			
176	นานๆครั้ง ฉันจึงจะไปซื้อของตามห้างสรรพสินค้า			
177	ฉันไม่ชอบฝืนระเบียบ แม้คนอื่นจะทำก็ตาม			
178	ฉันสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้			
179	ฉันชอบไปงานพบปะสังสรรค์กับคนอื่น			
180	เมื่อเพื่อนถูกทำร้าย ฉันจะยกพวกไปช่วยแก้แค้นทันที			
181	ฉันชอบฟังความคิดเห็นของคนอื่น			
182	ฉันชอบเปลี่ยนบรรยากาศการพักผ่อน			
183	ฉันพยายามวางแผนและกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ			
184	ฉันจะไม่ให้ใครเห็นลักษณะที่แท้จริงจากบุคลิกภายนอกของฉัน			
185	เมื่อฉันพูด เสนอสิ่งใด ใครๆมักเห็นชอบด้วย			
186	แม้ว่างานล้นเหลือ ฉันก็จะทำต่อไป			
187	ฉันไม่กล้าถามครู เมื่อมีข้อสงสัยในบทเรียน			
188	ฉันไม่กล้าเดินเข้าไปใกล้บริเวณที่มีการก่อกองไฟ			
189	ฉันแสดงพฤติกรรมออกมา โดยไม่ไ้ระมัดระวัง			
190	ฉันไม่ชอบงานบริการผู้อื่น			
191	ทุกครั้งที่เยี่ยมของเพื่อน ฉันจะรีบนำกลับมาคืนโดยเร็ว			
192	การทำตัวรื่นเริงในเรื่องต่างๆ เป็นสิ่งที่ฝืนความรู้สึกมาก			
193	ฉันมักจะห้วนไหวต่อคำพูดของคนอื่น			
194	เมื่อฉันทำสิ่งใด จะไม่มีใครให้ความสำคัญ			
195	ฉันไม่มั่นใจในตนเอง ถ้าไม่มีเพื่อนช่วยเหลือ			
196	ฉันจะสอบถามเมื่อต้องเดินทางไปในที่ที่ไม่คุ้นเคย			
197	ฉันไม่สามารถตอบคำถามยากๆที่ครูถาม			
198	ฉันพูดชมเพื่อน ทั้งๆที่ไม่ชอบอยู่ในใจ			
199	ฉันไม่ชอบให้ใครตำหนิงานของฉัน แม้ว่างานจะไม่ถูกต้องนัก			

ข้อ	ข้อความ	ระดับความจริง		
		มาก	ปานกลาง	น้อย
200	ฉันได้ผลการเรียนอยู่ในระดับดี			
201	ฉันมีของใหม่ๆ มาอวดเพื่อนเสมอ			
202	ฉันรู้สึกอยากแก้แค้นคนที่สบประมาทฉัน			
203	ฉันไม่ชอบให้ใครมากำหนดการกระทำของฉัน			
204	ฉันชอบเปลี่ยนที่เรียนไปเรื่อย ๆ			
205	ในการโต้เถียง ฉันจะเป็นคนที่เจ็บขาด ไม่สนใจใคร			
206	ฉันจะไม่พูดเกี่ยวกับตัวเองมาก เพราะใครๆ อาจเห็นพฤติกรรมที่ไม่ดีของฉัน			
207	ฉันพูดสิ่งใดไม่มีใครเชื่อถือ			
208	ถ้าการบ้านยาก ฉันจะหยุดทำ			
209	ฉันเป็นคนที่ใครๆ ก็รู้จัก			
210	ฉันไม่คิดที่จะไปดูการแสดงของวงจวง			
211	ฉันแสดงอาการไม่พอใจทุกครั้งที่ถูกตำหนิ			
212	ฉันพอใจที่ได้ช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน			
213	ฉันจะล้างถ้วยชามทุกครั้งที่ได้รับประทานอาหารเสร็จ			
214	ฉันรู้สึกอายเพื่อน ถ้าต้องเล่าเรื่องตลก			
215	ฉันไม่เคยเก็บเอาสิ่งที่เพื่อนว่ามาคิด			
216	ฉันได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนกลุ่มเสมอ			
217	เมื่อมีเหตุฉุกเฉิน ฉันต้องการให้เพื่อนช่วยเหลือทันที			
218	ฉันเป็นคนอยากรู้ อยากเห็นในสิ่งแปลก			
219	ฉันไม่เคยเตรียมพร้อม สำหรับอนาคตของฉัน			
220	บ่อยครั้งที่ฉันจะไปเยี่ยมเพื่อนในวันหยุด			

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ส.วาสนา ประवालพฤษ์ ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.สุพร เข้มเฮง ภาควิชาวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทา สุรักษา ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมริตา แสนคำเครือ ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวบุญส่ง สร้อยสิงห์
วันเดือนปีเกิด	21 กุมภาพันธ์ 2514
สถานที่เกิด	อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	35/1 ถนนเกษมวัน อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	นักวิชาการวัฒนธรรม 5
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุบลราชธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2533	ม.6 โรงเรียนเบ็ญจะมะมหาราช จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2537	ค.บ. วิทยาลัยรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
พ.ศ. 2546	กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร